Nr. 18. Warszawa, dnia 30 listopada 1929 r. **Rok XII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. **Cena egzemplarza 2 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P. nr. nr. 6 — 81 . . . . . . str. 3

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 4 września 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Komunikacji w sprawie wprowadzania (przywozu) i przeprowadzania (przewozu) z zagranicy niektórych zwierząt, surowców i przetworów pochodzenia zwierzęcego 3

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców, wydane co do §§ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 52 i 53 w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych 4

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych o opłatach za czynności lekarzy i chemików, jako biegłych sądowych . . . . . . „ 19

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 10 listopada 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów w sprawach karnych . . . . „ 20

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych . . . . „ 24

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 października 1929 r. w sprawie uchylenia rozporządzeń z dnia 31 października 1927 r. i z dnia 18 maja 1928 r. o stosowaniu mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wytwarzających pieczywo . . . . . . „ 29

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości o opłatach za badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku . . . . „ 29

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym . . . . „ 33

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa oraz Robót Publicznych o uregulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły . . . . „ 33

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1929 r. o powierzeniu funkcyj starostów grodzkich w miastach Gnieźnie i Inowrocławiu odnośnym starostom powiatowym . . . . „ 34

II. Przedruki z Monitora Polskiego nr. nr. 264 — 276 . . . . . . „ 35

Uchwała Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. w sprawie statutu organizacyjnego Głównego Urzędu Statystycznego . . . . „ 35

III Orzecznictwo . . . . str. 37

Przedruki z „Orzecznictwa Sądów Polskich“ tom ósmy, zeszyt 11, listopada 1929 r. „ 37

IV. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych 38

Poz. 375 Okólnik Nr. 238 z 31 października 1929 r. o organizacji dozoru nad żywnością „ 38
376 — Okólnik Nr. 239 z 28 października 1929 r. w sprawie kosztów leczenia za dzieci chore na jaglicę, w specjalnych zakładach jagliczych . . . „ 41
377 — Okólnik Nr. 249 z 12 listopada 1929 r. w sprawie zatwierdzania uchwał związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa „ 43
378 Okólnik Nr. 250 z 12 listopada 1929 r. w sprawie interpretacji § 9 instrukcji kasowo-rachunkowej dla związków komunalnych . . . . „ 43
379 — Okólnik Nr. 251 z 15 listopada 1929 r. o pośredniczeniu w najmie mieszkań „ 44
380 — Okólnik Nr. 252 z 14 listopada 1929 r. o trybie postępowania w wypadkach sprzedaży koni bez dowodów tożsamości . . . . . . „ 44
381 — Okólnik Nr. 253 z 15 listopada 1929 r. o umieszczaniu w budżetach związków komunalnych kwot na spłatę rat i procentów od pożyczek w B. G. K. . „ 45
382 — Okólnik Nr. 254 z 16 listopada 1929 r. o dowodach osobistych dla cudzoziemców o nieustalonej przynależności państwowej . . . . „ 45
383 — Okólnik Nr. 255 z 16 listopada 1929 r. w sprawie paszportów dla osób wyjeżdżających na studja zagranicę . . . . „ 46
384 — Okólnik Nr. 256 z 18 listopada 1929 r. o dostarczaniu przez urzędy gminne kwater osobom wojskowym podczas przejazdów służbowych . . . „ 50
385 — Okólnik Nr. 257 z 18 listopada 1929 r. o uregulowaniu pracy w Wojewódzkich i Powiatowych Komitetach Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego . . . . „ 50
386 — Okólnik Nr. 258 z 20 listopada 1929 r. o dostarczaniu egzemplarzy obowiązkowych druków . . . . „ 54
387 — Okólnik Nr. 259 z 21 listopada 1929 r. o potrącaniu zasiłku połogowego z umownego wynagrodzenia . . . . „ 55
388 — Okólnik Nr. 260 z 22 listopada 1929 r. w sprawie zarządzeń, dotyczących rozwiązywania rad miejskich i gminnych i składania z urzędu członków magistratów oraz wójtów . . . . „ 55
389 — Okólnik Nr. 261 z 22 listopada 1929 r. w sprawie udziału w radach miejskich członków wydziałów powiatowych . . . . . . „ 56
390 — Okólnik Nr. 262 z 27 listopada 1929 r. w sprawie sposobu obliczania podatku dochodowego od kapitałów i rent z przychodów od wkładów na książeczki oszczędnościowe . . . . „ 56
391 — Okólnik Nr. 263 z 21 listopada 1929 r. w sprawie wyrównywania należności za leczenie chorych na jaglicę . . . . . . „ 57
392 — Okólnik Nr. 264 z 28 listopada 1929 r. w sprawie nadsyłania przez komunalne kasy oszczędności sprawozdań miesięcznych, obejmujących daty o wkładach . . . . „ 57
393 — Okólnik Nr. 265 z 28 listopada 1929 r. o czynnościach rewizyjnych organów kontroli państwowej . . . . „ 58
394 — Okólnik nr. 266 z 27 listopada 1929 r. w sprawie zawiadomienia o posiedzeniach Rad Wojewódzkich . . . . „ 58
395 — Okólnik Nr. 267 z 25 listopada 1929 r. w sprawie pozbawienia mandatu członka wydziału powiatowego w razie utracenia przez niego prawa obieralności do rady gminnej . . . . „ 59
396 — Okólnik Nr. 268 z 23 listopada 1929 r. w sprawie popierania działalności Stowarzyszenia „Polski Czerwony Krzyż“ . . . . . . „ 59
397 — Okólnik Nr. 269 z 29 listopada 1929 r. w sprawie sporządzania wniosków o odznaczenie orderem „Odrodzenia Polski“ i „Krzyżem Zasługi“ dla Ministerstwa Spraw Wojskowych . . . . „ 59

V. Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych . . . . „ 65

Poz. 398 — Pismo Nr. OB. 2340 z 23 listopada 1929 r. w sprawie fałszywych banknotów 50-dolarowych . . . . „ 65
399 — Pismo Nr. Z. I. 379/29 z 21 listopada 1929 r. o tymczasowych normach dla wody do picia . . . . „ 65
400 — Pismo Nr. Z. Z. 7148/29 z 21 listopada 1929 r. w sprawie tępienia gryzoniów . . . . „ 68
401 — Pismo Nr. OL. 759/72 z 25 listopada 1929 r. w sprawie Dzienników Wojewódzkich . . . . „ 68
402 — Pismo Nr. AA. 52/2 z 28 listopada 1929 r. w sprawie Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych . . . . . . „ 69

VI. Nowe książki i czasopisma . . . . „ 69

Poz. 403 — Kwartalniki: „Dom“, „Osiedle“, „Mieszkanie“, poświęcone sprawom budownictwa mieszkaniowego i urbanistyki . . . . . . „ 69

VII. Ruch służbowy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych . . . . . „ 70

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 15 listopada Nr. 76 Rok 1929

Poz. 572. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 4 września 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Komunikacji w sprawie wprowadzania (przywozu) i przeprowadzania (przewozu) z zagranicy niektórych zwierząt, surowców i przetworów pochodzenia zwierzęcego.

Na podstawie art. art. 11 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwala się na wprowadzanie (przywóz) z zagranicy i przeprowadzanie (przewóz) z zagranicy przez terytorjum polskie, pod warunkami określonemi w rozporządzeniu niniejszem, następujących przedmiotów:

1) wszelkiego rodzaju śledzi, dorszy, flądér, szprotów i raków,
2) pierza i puchu,
3) pranej lub wywapnionej wełny,
4) suchej sierści królików, zajęcy i wielbłądów,
5) suchych skór królików, i dzikich zwierząt,
6) garbowanych skór futrzanych,
7) wygotowanych lub wywapnionych albo poddanych działaniu gorącej pary sierści, szczeciny, włosia, włosienia i odpadków ze skór,
8) zupełnie suchych kopyt, racic, rogów i części rogów,
9) prasowanych racic, kopyt i rogów,
10) mąki kopytowej, racicowej, rogowej, kostnej, mięsnej i mięsokostnej.

Przy przewozie kolejami żelaznemi przedmiotów, budzących odrazę i wydzielających woń przykrą (pkt. 7 i 8), winny być stosowane przepisy, obowiązujące dla przewozu tych przedmiotów. Przedmioty wymienione w pkt. 2—5 poprzedniego ustępu winny być umieszczone w szczelnych workach lub innem szczelnem opakowaniu.

§ 2. Wysyłki, zawierające przedmioty wymienione w § 1, przeprowadzane (przewożone) z zagranicy przez terytorjum polskie, winny być zaopatrzone w zezwolenia na bezwarunkowe przyjęcie wysyłki ze strony państwa przeznaczenia lub państwa przejmującego wysyłkę do dalszego przewozu, o ile odnośne państwa nie zobowiązały się ogólnie przyjmować w każdym wypadku takiej wysyłki zwierząt, surowców i przetworów pochodzenia zwierzęcego.

Wysyłki, zawierające przedmioty wymienione w pkt. 7 — 10 § 1, zarówno wprowadzane (przywożone) z zagranicy na terytorjum polskie, jak również przeprowadzane (przewożone) z zagranicy przez to terytorjum, winny być zaopatrzone w świadectwo miejsca pochodzenia, odpowiadające wymogom określonym w § 3.

§ 3. Świadectwo miejsca pochodzenia (§ 2) winno być wystawione przez państwowego lub przez państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego państwa, z którego przedmioty wysyłki pochodza.

Świadectwo miejsca pochodzenia przedmiotów wymienionych w pkt. 7—9 § 1 winno stwierdzać:

a) że przedmioty wysyłki pochodzą ze zwierząt wolnych od zaraźliwych chorób zwierzęcych,

b) że w miejscu pochodzenia przedmiotów wysyłki w ciągu ostatnich 14 dni nie zachodziły wypadki wąglika oraz

c) że przedmioty wysyłki nie pozostawały po ich przerobieniu (wygotowaniu, wywapnieniu, poddaniu działaniu pary, wysuszeniu) w styczności z osobami lub rzeczami mogącemi być rozsadnikami zarazy.

Świadectwo miejsca pochodzenia przedmiotów wymienionych w pkt. 10 § 1 winno stwierdzać, że przedmioty wysyłki odpowiadają warunkom określonym w pkt. c) poprzedniego ustępu.

Jeżeli przedmioty wysyłki pochodzą z większej wysyłki pozaeuropejskiej, zamiast świadectwa miejsca pochodzenia może być przedstawione urzędowe poświadczenie władzy rządowej państwa europejskiego, w którem przesyłka została przeładowana, stwierdzające, że przedmioty te pochodzą z większej wysyłki pozaeuropejskiej, zaopatrzonej w świadectwa miejsca pochodzenia, stwierdzające okoliczności określone w ustępie 2 i 3 paragrafu niniejszego.

Do świadectw miejsca pochodzenia, wystawionych w innym języku niż polski lub francuski, winno być dołączone uwierzytelnione tłumaczenie świadectwa na język polski lub francuski.

§ 4. Wysyłki przedmiotów wymienionych w § 1 przeprowadzane (przewożone) przez terytorjum polskie winny być bez przeładowania na terytorjum polskiem skierowane do granicznej stacji wyjściowej.

§ 5 Wprowadzanie (przywóz) z zagranicy, jako też przeprowadzanie (przewóz) przez terytorium polskie przedmiotów wymienionych w § 1 odbywa się przez graniczne stacje wejściowe, przy których znajdują się urzędy celne I klasy; przez inne zaś stacje wejściowe może się odbywać wyjątkowo i to za każdorazowem zezwoleniem Ministra Rolnictwa.

§ 6. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania przy wprowadzaniu (przywozie) z obszarów Związku Socjalistycznych Republik Rad, Łotwy i Litwy do obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, jako też przy przeprowadzaniu (przewozie) stamtąd przez obszar Rzeczypospolitej Polskiej, przedmiotów wymienionych w tem rozporządzeniu.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 573. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 1929 r. o utworzeniu w Gdyni wydziału zamiejscowego sądu okręgowego w Starogardzie.

Poz. 574. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 6 listopada 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału oraz słodu.

Poz. 575. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców, wydane co do §§ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 52 i 53 w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Na podstawie art. art. 20, 21, 23 i 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) zarządza się co następuje:

I. Pobyt czasowy indywidualny.

§ 1. Zezwoleń na wjazd i pobyt czasowy, przewidzianych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach, udzielają urzędy konsularne przez wystawienie wizy pobytowej według jednego z załączonych wzorów (załącznik Nr. 1 lub Nr. 2).

Wiza pobytowa może uprawniać do wielokrotnego przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 2. Dla otrzymania wizy pobytowej cudzoziemiec powinien przedstawić ważny dowód osobisty oraz podać dane, potrzebne dla jej wypełnienia, a w szczególności określić dokładny cel pobytu i możliwie dokładnie czas, niezbędny, jego zdaniem, dla osiągnięcia tego celu, zaś na żądanie urzędu konsularnego wskazać również miejsce zamierzonego pobytu i dostarczyć potrzebnych informacyj co do swej osoby i pobytu, jak również potrzebnych dokumentów, świadectw lub dowodów.

§ 3. W wypadku, gdy czas niezbędny dla osiągnięcia celu pobytu da się określić możliwie dokładnie, urząd konsularny wystawia wizę pobytową terminową (załącznik Nr. 1) w granicach terminu ważności dowodu osobistego.

Wizy pobytowej do odwołania (załącznik Nr. 2) urząd konsularny udziela natomiast wówczas, gdy cel pobytu jest tego rodzaju, że czas, potrzebny dla osiągnięcia go, nie da się określić nawet w przybliżeniu.

§ 4. Urząd konsularny powinien przed udzieleniem wizy pobytowej (§ 3) uzyskać zgodę właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, jeżeli istnieją powody do przypuszczenia, że pobyt cudzoziemca w Rzeczypospolitej, z uwagi na jego osobę lub cel pobytu, może być niepożądany ze względu na interes publiczny.

Właściwość wojewódzkiej władzy administracji ogólnej ustala się:

a) w wypadkach, gdy cel pobytu dotyczy nieruchomości — podług miejsca położenia nieruchomości,

b) w wypadkach, gdy cel ten dotyczy przedsiębiorstwa lub zakładu — podług miejsca, w którem znajduje się przedsiębiorstwo lub zakład,

c) w wypadkach, gdy właściwość miejscowa nie da się w sposób powyższy ustalić, wówczas właściwym jest dla całego obszaru Rzeczypospolitej Komisarz Rządu m. st. Warszawy.

§ 5. Udzielenia wizy pobytowej należy odmówić, jeżeli:

a) obecność cudzoziemca na obszarze Rzeczypospolitej zagrażałaby poważnie interesowi publicznemu, albo,

b) cudzoziemiec był wydalony z granic Rzeczypospolitej, a od wydalenia nie upłynęło lat 5, albo

c) udzieleniu wizy sprzeciwiają się obowiązujące przepisy, albo

d) z oświadczenia cudzoziemca lub okoliczności wypadku wynika, że cudzoziemiec przybywa w celu osiedlenia się, nie zaś pobytu czasowego.

§ 6. Cudzoziemiec, który przybył na mocy wizy pobytowej terminowej, może przebywać tylko przez czas oznaczony w wizie i obowiązany jest opuścić granice Rzeczypospolitej w takim terminie, aby nie przekroczyć tego czasu.

W wypadku, gdy cudzoziemiec wykaże, że w wyznaczonym mu czasie pobytu nie mógł osiągnąć celu, zadeklarowanego przy otrzymywaniu wizy, powiatowa władza administracji ogólnej może mu udzielić stosownego odroczenia wyjazdu (załącznik Nr. 3), jednak nie ponad czas ważności dowodu osobistego.

§ 7. Cudzoziemiec, który przybył na mocy wizy pobytowej do odwołania, obowiązany jest opuścić granice Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni po osiągnięciu celu pobytu, a w każdym razie w ciągu 48 godzin, poprzedzających wygaśnięcie ważności jego dowodu osobistego.

§ 8. W razie zamierzonej zmiany celu pobytu, cudzoziemiec obowiązany jest zwrócić się o udzielenie mu nowego zezwolenia na pobyt do tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze zamierza osiągnąć nowy cel pobytu, a jeżeli ten cel miałby być osiągnięty na obszarze kilku powiatów — do tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze cudzoziemiec zamierza przeważnie przebywać.

Powiatowa władza administracji ogólnej władna jest w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, udzielić mu takiego zezwolenia przez wystawienie wizy uzupełniającej terminowej (załącznik Nr. 4) lub wizy uzupełniającej do odwołania (załącznik Nr. 5), stosując się do zasad, wyszczególnionych w §§ 2 i 3.

Z chwilą wystawienia wizy uzupełniającej, traci moc uprzednia wiza pobytowa.

§ 9. Cudzoziemiec, który przebywając na obszarze Rzeczypospolitej na podstawie wizy pobytowej lub uzupełniającej, uprawniającej tylko do jednorazowego przekroczenia jej granic, zamierza przerwać pobyt czasowy przez wyjazd chwilowy z Rzeczypospolitej, może powrócić bez uzyskiwania nowej wizy, jeżeli otrzymał przed wyjazdem od powiatowej władzy administracji ogólnej wizę powrotną (załącznik Nr. 6), a powrót jego następuje przed upływem wskazanego w niej terminu.

II. Pobyt czasowy zbiorowy.

§ 10. Grupom cudzoziemców, składającym się co najmniej z 10-ciu osób, przynależnych do jednego państwa, a przybywającym do Rzeczypospolitej w celach kulturalno-oświatowych, turystycznych, sportowych lub gospodarczych niezarobkowych, urząd konsularny może, gdy nie stoi temu na przeszkodzie interes publiczny, udzielić wiz zbiorowych (załącznik Nr. 7) dla jednorazowego wjazdu i pobytu najdłużej jednomiesięcznego od dnia przekroczenia granicy.

§ 11. Dla uzyskania takiej wizy grupa powinna posiadać kierownika, który w jej imieniu przedstawi w urzędzie konsularnym ważny paszport zbiorowy oraz udzieli, na żądanie urzędu konsularnego, potrzebnych informacyj i dokumentów (§ 2).

Właściwym dla udzielenia wizy jest ten urząd konsularny, w którego okręgu organizuje się grupa.

Członkowie grupy obowiązani są przy przekraczaniu granic Rzeczypospolitej, jako też przez cały czas pobytu posiadać dowody, pozwalające na stwierdzanie ich tożsamości.

§ 12. W wypadku, gdy kierownik grupy wykaże, że grupa w wyznaczonym jej przez urząd konsularny czasie pobytu nie mogła osiągnąć celu zadeklarowanego przy otrzymywaniu wizy zbiorowej, powiatowa władza administracji ogólnej może udzielić stosownego przedłużenia, jednak na czas, nieprzewyższający dwóch miesięcy od dnia przekroczenia granicy (załącznik Nr. 3).

§ 13. Jeżeli uczestnik grupy, znajdującej się w Rzeczypospolitej, ma odłączyć się od grupy w celu samodzielnego podróżowania po obszarze Rzeczypospolitej lub w celu samodzielnego opuszczenia jej granic, a nie posiada ważnego dowodu osobistego, kierownik grupy obowiązany jest uzyskać dla niego taki dowód osobisty od jego konsula, a od powiatowej władzy administracji ogólnej — uwidocznienie w tym dowodzie treści wizy zbiorowej.

III Przejazd indywidualny.

§ 14. Zezwoleń na przejazd przez obszar Rzeczypospolitej, przewidzianych w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach, udzielają urzędy konsularne przez wystawienie wizy przejazdowej według załączonego wzoru (załącznik Nr. 8).

Wiza przejazdowa może uprawniać w ciągu swej ważności do powrotnego lub do wielokrotnego przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej.

§ 15. Dla otrzymania wizy przejazdowej cudzoziemiec powinien przedstawić ważny dowód osobisty, wykazać, iż odpowiada warunkom, przewidzianym w art. 7 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach oraz podać dane po-

trzebne dla wypełnienia wizy, zaś na żądanie urzędu konsularnego, — dostarczyć potrzebnych informacyj co do swej osoby i zamierzonego przejazdu, jak również potrzebnych dokumentów, świadectw lub dowodów.

§ 16. Udzielenia wizy przejazdowej należy odmówić w wypadkach, przewidzianych w § 5 punkty a) — c), jak również wówczas, gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że cudzoziemiec podejmuje podróż nie dla przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej, lecz dla pozostania w jej granicach lub gdy czas przejazdu wykraczałby poza czas ważności dowodu osobistego.

IV. Przejazd zbiorowy.

§ 17. Urząd konsularny może w wypadkach, gdy o uzyskanie zezwolenia na przejazd stara się grupa cudzoziemców, składająca się co najmniej z 10-ciu osób, przynależnych do jednego państwa, udzielić zbiorowej wizy przejazdowej (załącznik Nr. 9).

Przy udzielaniu takiej wizy mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 11, 15 i 16.

Zbiorowa wiza przejazdowa może uprawniać w ciągu swej ważności do powrotnego przejazdu przez obszar Rzeczypospolitej.

V. Postanowienia specjalne.

§ 18. Cudzoziemiec, będący pasażerem statku, który przybił do brzegu polskiego, a nie posiadający żadnej z wymaganych wiz (art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach), może wylądować tylko po uprzedniem uzyskaniu od powiatowej władzy administracji ogólnej przepustki lądowej pasażerskiej (załącznik Nr. 10).

Przepustka lądowa pasażerska uprawnia w czasie postoju statku do pobytu wyłącznie w obrębie portu oraz miasta portowego i może być wystawiona, jeżeli:

1) cudzoziemiec posiada bilet dalszej podróży oraz dowód osobisy, stwierdzający jego przynależność państwową,

2) kapitan statku poświadczy, że cudzoziemiec jest pasażerem statku oraz

3) względy bezpieczeństwa lub porządku publicznego tak z uwagi na osobę cudzoziemca jak i na ujawniający się cel wylądowania nie sprzeciwiają się udzieleniu przepustki.

Jeżeli osoba, posiadająca przepustkę lądową pasażerską zamierza wydalić się poza obręb portu oraz miasta portowego, obowiązana jest zwrócić się o stosowne zezwolenie do powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 19. Cudzoziemiec, należący do załogi statku, który przybił do brzegu polskiego, może w czasie postoju statku swobodnie lądować i przebywać w obrębie portu oraz miasta portowego, chociażby nie posiadał żadnej z wymaganych wiz (art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach).

Jeżeli członek załogi statku zamierza udać się poza obręb portu oraz miasta portowego, obowiązany jest zwrócić się o przepustkę marynarską (załącznik Nr. 11) do powiatowej władzy administracji ogólnej.

Przepustka marynarska nie może być wydana, jeżeli proszący nie wykaże, iż jest umieszczony na liście załogi statku albo jeżeli względy, wskazane w § 18 ust. 2 p. 3, sprzeciwiają się podróży jego wgląb Rzeczypospolitej.

VI. Osiedlenie.

§ 20. Cudzioziemiec, który zamierza osiedlić się w Rzeczypospolitej, powinien:

1) złożyć za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego podanie o zezwolenie na osiedlenie się do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tej miejscowości, gdzie ma nastąpić osiedlenie oraz

2) dołączyć do podania wypełnioną i własnoręcznie podpisaną deklarację (załącznik Nr. 12) z fotografją oraz poświadczenie właściwej władzy państwa ojczystego z uwierzytelnionem tłumaczeniem, że jest jego obywatelem względnie uwierzytelniony odpis ważnego dowodu osobistego wraz z uwierzytelnionem tłumaczeniem.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może przed rozstrzygnięciem podania zażądać od petenta nadto takich dodatkowych informacyj i wyjaśnień, jakie uzna za potrzebne.

§ 21. W razie uwzględnienia podania, cudzoziemiec otrzymuje od wojewódzkiej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem urzędu konsularnego, w którym złożył podanie, kartę osiedlenia (załącznik Nr. 13), a od urzędu konsularnego, — wizę osiedleńczą (załącznik Nr. 14), uprawniającą do przekroczenia granic Rzeczypospolitej.

§ 22. Karta osiedlenia uprawnia w ciągu jednego roku od dnia jej wystawienia do osiedlenia się w tej miejscowości, która jest wymieniona w karcie i powinna być przedstawiona w urzędzie powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie, wymienionym w karcie.

W razie nieosiedlenia się w ciągu jednego roku od dnia wystawienia karty osiedlenia, traci ona swą ważność.

§ 23. Zmiana pobytu czasowego na osiedlenie jest dopuszczalna tylko w wyjątkowych wypadkach, a mianowicie:

a) jeżeli interes Rzeczypospolitej za tem przemawia albo

b) jeżeli okoliczności, uzasadniające prośbę o zmianę pobytu czasowego na osiedlenie, nie mogły być przewidziane przed przyjazdem cudzoziemca do Rzeczypospolitej.

Podanie o zmianę należy wnieść do Ministra Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca zamierzonego osiedlenia cudzoziemca. Pozatem stosują się odpowiednio postanowienia § 20 p. 2).

Złożenie podania nie zwalnia petenta od obowiązku ustalonego w § 6 względnie w § 7.

§ 24. Cudzoziemiec, który zamierza wyjechać czasowo z Rzeczypospolitej, może powrócić bez uzyskiwania nowej wizy osiedleńczej, jeżeli otrzymał przed wyjazdem od powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca osiedlenia, wizę powrotną (załącznik Nr. 6), a powrót jego następuje w czasie, oznaczonym w takiej wizie.

Wiza powrotna w tym wypadku nie może być wystawiona na okres dłuższy niż 2 lata od dnia jej wystawienia.

VII. Rejestracja.

§ 25. Obowiązek rejestracji, przewidziany w art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach, dotyczy cudzoziemców, którzy są uprawnieni:

a) do osiedlenia się w Rzeczypospolitej, albo

b) do pobytu czasowego do odwołania, albo

c) do pobytu czasowego ponad 3 miesiące albo

d) do pobytu czasowego poniżej 3 miesięcy, jednak następnie uzyskali, zgodnie z § 6 ust. 2 odroczenie wyjazdu na czas ponad 3 miesiące od dnia rozpoczęcia pobytu lub otrzymali, zgodnie z § 8 ust. 2, wizę uzupełniającą.

§ 26. Cudzoziemiec, który dopełnił obowiązku rejestracji i wyjeżdża następnie z granic Rzeczypospolitej, nie podlega po powrocie ponownej rejestracji, jeżeli powrót następuje w czasie określonym w wizie powrotnej lub jeżeli wiza pobytowa, w okresie ważności której nastąpiła rejestracja, uprawnia do wielokrotnego przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 27. W wypadkach, przewidzianych w § 25 punkty a), b), i c), obowiązek rejestracji musi być dopełniony najpóźniej w ósmym dniu po przyjeździe do Rzeczypospolitej, zaś w wypadku, przewidzianym w § 25 punkt d), cudzoziemiec obowiązany jest dopełnić obowiązku rejestracji bezpośrednio po uzyskaniu stosownego odroczenia wyjazdu lub wizy uzupełniającej.

§ 28. Wypełnienie obowiązku rejestracji polega na zgłoszeniu się u powiatowej władzy administracji ogólnej w celu:

1) okazania ważnego dowodu osobistego a jeżeli cudzoziemiec jest uprawniony do osiedlenia się — okazania również karty osiedlenia,

2) złożenia wypełnionej deklaracji rejestracyjnej (załącznik Nr. 15) i jej podpisania,

3) złożenia 2 fotografji,

4) udzielenia urzędnikowi rejestrującemu żądanych przez niego wyjaśnień.

W razie gdy zgłoszenie się cudzoziemca u władzy dla dopełnienia obowiązku rejestracji nie jest możliwe z powodu pozbawienia wolności, obłożnej choroby, podeszłego wieku, kalectwa i t. p. usprawiedliwionych przyczyn, osoba lub zakład, w których opiece pozostaje cudzomiec, obowiązane są zawiadomić o tem powiatową władzę administracji ogólnej; władza ta władna jest w tym wypadku bądź wydelegować na miejsce urzędnika dla przeprowadzenia czynności rejestracyjnych, bądź zażądać potrzebnych dokumentów, fotografji i wypełnionej deklaracji rejestracyjnej.

Cudzoziemcy, którzy podlegając obowiązkowi rejestracyjnemu, mają prawo przebywać wyłącznie na ściśle określonym obszarze (np. pas graniczny, pas turystyczny), a na obszarze tym niema siedziby powiatowej władzy administracji ogólnej, powinni dopełnić obowiązku rejestracji w najbliższym posterunku (w komisarjacie) policji pańtwowej.

Powiatową władzą administracji ogólnej, która dokonywa czynności rejestracyjnych, jest dla osiedlających się cudzoziemców władza, wymieniona w karcie osiedlenia, dla cudzoziemców, którzy posiadają wizy, wyszczególniające wyraźnie miejsce, gdzie ma być osiągnięty cel pobytu — władza, której to miejsce podlega, w innych zaś wypadkach stosuje się postanowienie § 39.

§ 29. Deklaracja rejestracyjna powinna być wypełniona w języku polskim bądź osobiście przez cudzoziemca, bądź na jego prośbę

przez osobę inną. Podpisanie deklaracji rejestracyjnej przez cudzoziemca musi nastąpić wobec urzędnika rejestrującego, za wyjątkiem wypadku, przewidzianego w § 28 ust. 2, gdy władza żąda nadesłania deklaracji rejestracyjnej.

Poszczególne rubryki deklaracji rejestracyjnej powinny być wypełnione dokładnie i czytelnie.

§ 30. Po dopełnieniu czynności rejestracyjnych, ustalonych w §§ 28 i 29, powiatowa władza administracji ogólnej wystawia zarejestrowanemu poświadczenie o rejestracji (Załącznik Nr. 16).

§ 31. Zarejestrowany cudzoziemiec obowiązany jest zawiadamiać w ciągu 14 dni ustnie lub pisemnie urząd, w którym nastąpiła rejestracja o zmianach zaszłych co do danych, wymienionych w rubrykach 1, 3, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20 i 26 deklaracji rejestracyjnej.

VIII. Usuwanie z granic Rzeczypospolitej.

§ 32. Cudzoziemiec może być usunięty z granic Rzeczypospolitej bądź na skutek orzeczenia o wydaleniu, bądź w trybie wykonawczym.

§ 33. Usunięcie w trybie wykonawczym przez przymusowe odstawienie do granicy powinna zarządzić powiatowa władza administracji ogólnej wówczas, gdy cudzoziemiec z własnej winy znalazł się w Rzeczypospolitej bez wymaganego zezwolenia, albo gdy samowolnie pozostaje na obszarze Rzeczypospolitej po upływie terminu dozwolonego mu pobytu. Zarządzenie o usunięciu w trybie wykonawczym wydaje ta powiatowa władza administracji ogólnej, na której obszarze ujawniono takiego cudzoziemca.

Za samowolne pozostanie w Rzeczypospolitej nie jest uważane pozostanie, spowodowane wypadkami, niedającemi się przewidzieć, a uniemożliwiającemi opuszczenie jej granic w terminie jak np. obłożna choroba cudzoziemca, śmierć rodziców, współmałżonka lub dzieci, przerwanie komunikacji, pozbawienie wolności.

Po wykazaniu przez cudzoziemca, iż zaszedł jeden z takich wypadków, powiatowa władza administracji ogólnej wyznacza mu dodatkowy termin do opuszczenia granic Rzeczypospolitej, uzasadniony okolicznościami wypadku (załącznik Nr. 3).

§ 34. We wszystkich innych wypadkach, poza wskazanemi w § 33, usunięcie cudzoziemca z granic Rzeczypospolitej może nastąpić tylko na skutek orzeczenia o wydaleniu.

§ 35. Dla wykonania orzeczenia o wydaleniu władza wydalająca może bądź nakazać cudzoziemcowi wyjazd w określonym terminie oraz w kierunku przez niego wybranym lub przez władzę wyznaczonym, bądź zarządzić przymusowe odstawienie go do granicy.

Jeżeli wydalony nie wyjedzie z Rzeczypospolitej w nakazanym mu terminie lub kierunku, powiatowa władza administracji ogólnej na której obszarze stwierdzono powyższe uchybienia zarządzi przymusowe odstawienie go do granicy.

§ 36. Jeżeli usunięcie cudzoziemca z granic Rzeczypospolitej nie może nastąpić niezwłocznie, wówczas powiatowa władza administracji ogólnej, która pierwsza stwierdziła niemożność usunięcia cudzoziemca, wyznacza mu po wydaniu orzeczenia o wydaleniu, o ile takowe nie było już poprzednio wydane — miejsce przymusowego pobytu, na obszarze Rzeczypospolitej na czas potrzebny do wykonania orzeczenia o wydaleniu.

Cudzoziemiec, któremu zostało wyznaczone miejsce przymusowego pobytu, nie może go opuszczać bez zgody powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tego miejsca.

§ 37. Orzeczenia o wydaleniu cudzoziemców, nieposiadających kart osiedlenia, wydawane w wypadkach nielegalnego przekroczenia granicy albo niedopełnienia obowiązku meldunkowego lub rejestracji, należą do właściwości powiatowej władzy administracji ogólnej. We wszystkich innych wypadkach do wydawania orzeczeń o wydaleniu właściwą jest wojewódzka władza administracji ogólnej.

Ostateczne orzeczenie o wydaleniu pozbawia wydalonego prawa do pobytu, jakie mu przysługiwało z tytułu posiadanej wizy lub karty osiedlenia.

IX. Postanowienia ogólne.

§ 38. Do załatwiania spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia w tym zakresie, w jakim powołane są do nich urzędy konsularne, właściwym jest, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego rozporządzenia, ten polski urząd konsularny, w którego okręgu działania cudzoziemiec faktycznie stale zamieszkuje. O ile właściwości urzędu konsularnego nie można w ten sposób ustalić, właściwy jest ten urząd konsularny, w którego okręgu wyłania się sprawa wjazdu lub przejazdu.

Wizy może wyjątkowo udzielić urząd konsularny niewłaściwy za uprzednią zgodą urzędu właściwego, jeżeli szczególne trudności lub

względy stoją na przeszkodzie w uzyskaniu wizy od urzędu właściwego.

W wypadkach godnych specjalnego uwzględnienia, w których osiągnięcie powyższej zgody na czas nie byłoby możliwe, niewłaściwy urząd konsularny może samodzielnie udzielić wizy, zawiadamiając o tem niezwłocznie właściwy urząd konsularny.

Powyższe dwa wyjątki od zasady właściwości terytorjalnej nie mogą mieć zastosowania w wypadkach, przewidzianych w § 4 ust. 1 i § 20.

§ 39. Właściwą do załatwiania spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia, jest ta powiatowa względnie wojewódzka władza administracji ogólnej, na której obszarze działania cudzoziemiec faktycznie przebywa, o ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi.

§ 40. Za ważny dowód osobisty, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się dokument z niewygasłym terminem ważności, wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującemi w państwie, do którego okaziciel dowodu przynależy, przeznaczony dla wyjazdu za granicę tego państwa lub dla przebywania na obczyźnie i stwierdzający przynależność państwową oraz tożsamość osoby, na którą opiewa. Nazwa dowodu osobistego nie wpływa na jego ważność.

Za równoważne z dowodami osobistemi, określonemi w poprzednim ustępie, mogą być uznane inne dokumenty, które zgodnie z przepisami specjalnemi uważane są za dowody, wystarczające dla przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 41. Za ważny paszport zbiorowy, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się taki dokument z niewygasłym terminem ważności, który jest wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującemi w państwie, do którego przynależą uczestnicy grupy, jest przeznaczony do wyjazdu za granice tego państwa i zawiera nazwiska oraz imiona wszystkich uczestników grupy, jako też stwierdza ich przynależność państwową. Nazwa dokumentu nie wpływa na jego ważność.

§ 42. Jeżeli cudzoziemiec zamierza posiadany dowód osobisty wymienić u swoich władz na nowy, zaś w posiadanym dowodzie umieszczone są przez polskie władze państwowe zezwolenia (wizy), przewidziane w niniejszem rozporządzeniu, powinien przed dokonaniem wymiany zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej dla dokonania przez nią odpowiednich wyciągów; po przedstawieniu nowego dowodu osobistego władza ta poczyni w nim stosowne adnotacje.

Jeżeli cudzoziemiec nie może udowodnić prawa do pobytu przez okazanie zezwolenia (wizy), przewidzianego w niniejszem rozporządzeniu lub adnotacji, o której mowa w poprzednim ustępie, powstaje domniemanie, że nie posiada on zezwolenia na pobyt w Rzeczypospolitej, co pociaga za sobą skutki, przewidziane w § 33 ust. 1. Domniemanie to upada, jeżeli cudzoziemiec okaże oryginał zezwolenia, uwidocznionego w dawnym dowodzie osobistym względnie poświadczenie polskiego urzędu konsularnego lub władzy administracji ogólnej, że udzielone mu zostało w swoim czasie stosowne zezwolenie (wiza).

§ 43. Wizy pobytowe, uzupełniające, osiedleńcze, przejazdowe i powrotne wystawiane są w dowodach osobistych.

Wizy zbiorowe i zbiorowe wizy przejazdowe wystawiane są w paszportach zbiorowych.

Zezwolenia, których wzór podany jest w załączniku Nr. 3, wystawiane są bądź w dowodach osobistych, bądź w paszportach zbiorowych.

Administracyjne wizy pobytowe (§ 46) wystawiane są na osobnej karcie.

§ 44. Wiza uprawnia do przekroczenia granic Rzeczypospolitej tylko w ciągu czasu w niej oznaczonego. Dla przekroczenia tych granic w innym czasie należy uzyskać nową wizę.

§ 45. Cudzoziemiec, który przebywa w Rzeczypospolitej na podstawie zezwolenia uzyskanego od właściwych władz, może wyjechać z jej granic, bez specjalnego zezwolenia na wyjazd, o ile nie zamierza powrócić (§§ 9 i 24).

§ 46. Cudzoziemiec, który znalazł się w Rzeczypospolitej bez wymaganego zezwolenia na pobyt skutkiem okoliczności od niego niezależnych, powinien niezwłocznie zgłosić się do powiatowej władzy administracji ogólnej, która to władza wystawia mu, w razie usprawiedliwienia obecności, administracyjną wizę pobytową (załącznik Nr. 17), ustalając termin wyjazdu zależnie od okoliczności wypadku.

§ 47. W stosunku do cudzoziemców poniżej lat 21 należy przestrzegać następujących zasad:

1. Wszelkie zezwolenia potrzebne dla ulegalizowania pobytu czasowego cudzoziemcy w wieku poniżej lat 16 obowiązani są posiadać tylko wówczas, jeżeli posiadają samoistne ważne dowody osobiste.

2. Obowiązek rejestracji musi być dopełniony w ciągu 8 dni od ukończenia lat 16, o ile pobyt cudzoziemca odpowiada któremukolwiek z warunków wyszczególnionych w § 25.

3. Karta osiedlenia nie może być wystawiona na imię cudzoziemca w wieku poniżej

lat 21. Cudzoziemiec wpisany do kart(y) osiedlenia swoich rodziców lub opiekuna obowiązany jest, o ile zamierza osiedlić się w Rzeczypospolitej, poczynić starania o kartę osiedlenia na własne imię z chwilą ukończenia lat 21. Jeżeli cudzoziemiec ukończy 21 lat życia na obszarze Rzeczypospolitej, powinien o kartę osiedlenia zwrócić się do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze zamierza osiedlić się.

4. Wiza osiedleńcza może być wystawiona w dowodzie osobistym cudzoziemca w wieku poniżej lat 21 tylko wówczas, jeżeli nie jest on wpisany do dowodów(u) osobistych(ego) swoich rodziców lub opiekuna, a jego rodzice lub opiekun posiadają już karty(ę) osiedlenia.

X. Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 48. Cudzoziemcy, których pobyt czasowy został uregulowany przez urzędy konsularne względnie przez władze administracji ogólnej na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49) podlegają od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia postanowieniom §§ 6 i 8.

Cudzoziemcy, którzy nie uregulowali swojego prawa pobytu w granicach Rzeczypospolitej zgodnie z postanowieniami rozporządzenia, wskazanego w poprzednim ustępie, obowiązani są uczynić to u powiatowej władzy administracji ogólnej w ciągu jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 49. Cudzoziemcy, którzy zgodnie z §§ 21 i 43 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49) wnieśli podania o zmianę pobytu czasowego na osiedlenie do wojewódzkich władz administracji ogólnej, i podania ich nie zostały dotychczas załatwione, wolni są z uwagi na § 23 od obowiązku składania ponownych podań do Ministra Spraw Wewnętrznych. Wojewódzkie względnie powiatowe władze administracji ogólnej winny podania te przekazać niezwłocznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Cudzoziemcy, których podania o zezwolenie na osiedlenie, wniesione do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej zgodnie z § 43 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), zostały względnie zostaną odrzucone przez tę władzę, winni dalszy swój pobyt czasowy w Rzeczypospolitej uregulować zgodnie z postanowieniami §§ 6 lub 8.

§ 50. Cudzoziemcy, zarejestrowani na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), wolni są od obowiązku rejestracji, ustalonego w niniejszem rozporządzeniu, za wyjątkiem obowiązku, wyszczególnionego w § 31; termin 14-dniowy, przewidziany w § 31, a dotyczący zmian zaszłych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zaczyna biec dla nich od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W razie wyjazdu z Rzeczypospolitej podlegają oni postanowieniom § 26.

Cudzoziemcy, którzy przebywając w Rzeczypospolitej w dniu 27 marca 1929 r. nie dopełnili obowiązku rejestracji w terminie, ustalonym w § 39 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), obowiązani są dopełnić obowiązku rejestracji na zasadach ogólnych (§§ 25—31 i § 51), z tem wszakże zastrzeżeniem, że mają wypełnić nie deklaracje rejestracyjne, a karty rejestracyjne, ustalone w załączniku Nr. 13 do rozporządzenia wyżej wskazanego.

§ 51. Cudzoziemcy, którzy znajdują się w Rzeczypospolitej w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a nie podlegali obowiązkowi rejestracji z mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), podlegają ogólnym przepisom o rejestracji, ustalonym w niniejszem rozporządzeniu z tą zmianą, że obowiązani są zarejestrować się w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Postanowienie poprzedniego ustępu nie dotyczy cudzoziemców, którzy są uprawnieni do pobytu poniżej 3 miesięcy. W razie uzyskania przez nich odroczenia wyjazdu na czas ponad 3 miesiące od dnia rozpoczęcia pobytu (§ 6 ust. 2) lub w razie uzyskania wizy uzupełniającej, uprawniającej do pobytu ponad 3 miesiące lub do pobytu do odwołania (§ 8 ust. 2), obowiązani są zarejestrować się na zasadach ogólnych bezpośrednio po uzyskaniu stosownego zezwolenia.

§ 52. Sprawy niezałatwione ostatecznie na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z r. 1929 Nr. 5, poz. 49), winny być załatwione z zastosowaniem postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 53. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1929 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Jednocześnie traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), co wszakże nie zwalnia cudzoziemców od odpowiedzialności karno-administracyjnej za niezastosowanie się do jego postanowień w czasie, gdy obowiązywało.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Sławoj Składkowski

Minister Spraw Zagranicznych:
August Zaleski.

Załącznik Nr. 1.

(Rozmiar 8×9 cm.)

KONSULAT R. P.

w..............................

WIZA POBYTOWA TERMINOWĄ Nr...........

Pobyt czasowy w celu niezarobkowym:..........

....

z prawem do wielokrotnego przekraczania granic R. P. został dozwolony za zgodą..............

....

na czas.., licząc od dnia pierwszego wjazdu; wjazd ten może nastąpić przez każdy punkt przejściowy w.......................... ....w ciągu.. od daty wystawienia wizy.

Dn. ....19.....r.

Miejsce na pieczęć konsulatu	podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy lub litery należy skreślić.

Załącznik Nr. 2.

(Rozmiar 8×9 cm.)

KONSULAT R. P.

w..............................

WIZA POBYTOWA DO ODWOŁANIA

Nr.............

Pobyt czasowy do odwołania w celu niezarobkowym ....

....

....z prawem do wielokrotnego przekraczania granic R. P. został dozwolony za zgodą..

....

Wjazd może nastąpić przez każdy punkt przejściowy w ....
w ciągu..
od daty wystawienia wizy.

Dn.......................................19.....r.

Miejsce na pieczęć konsulatu	podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy lub litery należy skreślić

Załącznik Nr. 3.

(Rozmiar 8×4 cm.)

STAROSTWO......................

Nr.................

Termin opuszczenia granic Rzeczypospolitej przedłuża się do dn. ....19.....r. włącznie.

Dn...................................19......r.

Miejsce na pieczęć starostwa	podpis starosty

Załącznik Nr. 4.

(Rozmiar 8×9 cm.)

STAROSTWO......................

Nr ....

WIZA UZUPEŁNIAJĄCA TERMINOWA

Zezwala się na pobyt czasowy w celu niezarobkowym:..

....

do dn. ....19.......r. włącznie z prawem do wielokrotnego przekraczania granic R. P. przez każdy punkt przejściowy w.............. ....

Dn.......................................19......r.

Miejsce na pieczęć starostwa	podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy lub litery należy skreślić.

Załącznik Nr. 5.

(Rozmiar 8×9 cm.)

STAROSTWO......................

Nr..................

WIZA UZUPEŁNIAJĄCA DO ODWOŁANIA

Zezwala się na pobyt czasowy do odwołania w celu niezarobkowym:..

....

..............................z prawem do wielokrotnego przekraczania granic R. P. przez każdy punkt przejściowy w..

Dn.......................................19......r.

Miejsce na pieczęć starostwa	podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy lub litery należy skreślić

Załącznik Nr. 6.

(Rozmiar 8×5 cm.)

STAROSTWO....................

WIZA POWROTNA Nr. ....

Jednorazowy / Wielokrotny wjazd powrotny do Rzeczypospolitej Polskiej dozwolony do dn. .... 19.....r. włącznie przez każdy punkt przejściowy w ....

Dn...19.....r.

Miejsce na pieczęć starostwa	.... podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 7

(Rozmiar 8×7 cm.)

KONSULAT R. P.

w.................................

WIZA ZBIOROWA Nr. ....

Pobyt czasowy ....obywateli .... pod kierownictwem p. .... w celu .... został dozwolony na czas .... licząc od dnia wjazdu; wjazd może nastąpić przez każdy punkt przejściowy w.............................. w ciągu .... od daty wystawienia wizy.

Dn..19.....r.

Miejsce na pieczęć konsulatu	.... podpis kansula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 8.

(Rozmiar 8×8 cm.)

KONSULAT R. P.

w ....

WIZA PRZEJAZDOWA Nr. ....

Jednorazowy / Wielokrotny przejazd do .... i zpowrotem dozwolony w ciągu ważności wizy przez każdy punkt .... przejściow.......... w ....i w ....

Przejazd może być rozpoczęty w ciągu.............. od daty wystawienia wizy i może trwać .... dni.................................za każdym razem

Wiza ważna do dn.............................19.....r. włącznie.

Dn .... 19..... r.

Miejsce na pieczęć konsulatu	.... podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 9.

(Rozmiar 8×9 cm.)

KONSULAT R. P.

w ....

ZBIOROWA WIZĄ PRZEJAZDOWA Nr. ....

Przejazd do .... i z powrotem ....obywatel .... pod kierownictwem p. .... dozwolony w ciągu ważności wizy przez każdy punkt .... przejściow .... w .... i w ....

Przejazd może być rozpoczęty w ciągu.......... .... od daty wystawienia wizy i może trwać.................................dni........................ za każdym razem.

Wiza ważna do dn................................19......r. włącznie.

Dn... 19.......r.

Miejsce na pieczęć konsulatu	.... podpis konsula

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 10.

(*Strona prawa*).

Starostwo...............................

PRZEPUSTKA LĄDOWA PASAŻERSKA

Nr....................

Pan ....

obywatel ....

pasażer statku ....

upoważniony jest do przebywania w obrębie

portu oraz miasta portowego.................................

do dnia .... 19 ....r.

włącznie.

....dn .... 19..........r.
(Miejscowość)

....
podpis osoby wystawiającej.

Zezwala się na wyjazd do..

....

i z powrotem w wyżej podanym czasie.

.... dn. .... 19..........r.
(Miejscowość)

Miejsce na pieczęć starostwa

podpis osoby wystawiającej.

(*Strona lewa*).

1. Ważne jedynie przy równoczesnem posiadaniu dowodu osobistego.

2. Ulega zwrotowi przy powrocie na statek przed jego odjazdem.

Załącznik Nr. 11.

Starostwo..

PRZEPUSTKA MARYNARSKA Nr. ....

Pan ....

członek załogi statku .... zapisany na liście jego załogi pod Nr. .... może wyjechać do .... i zpowrotem.

Powrót powinien nastąpić do dnia .... 19 .... r. włącznie.

.... dn. .... 19.......... r.
(Miejscowość)

Miejsce na pieczęć starostwa

....
podpis osoby wystawiającej

Załącznik Nr. 12.

DEKLARACJA OSIEDLEŃCZA Nr.......................*)

Miejsce na fotografję zgłaszającego deklarację

1. Nazwisko: z domu **)
2. Imiona:
3. Obecna przynależność państwowa:
4. Poprzednie przynależności państwowe i daty ich zmian: a) .... b) .... c) ....
5. Inne przynależności państwowe poza zadeklarowaną w p. 3): a) .... b) ....
6. Data urodzenia: Rok............miesiąc............dzień............
7. Miejsce urodzenia:
8. Stan rodzinny (kawaler, żonaty i t. p.):
9. Zawód względnie zajęcie i wykształcenie
10. W jakiej służył armji i w jakiej broni oraz jaki posiada(ł) stopień wojskowy:
11. Obecny stosunek do wojska (czy podlega powołaniu na wypadek mobilizacji):
12. Źródła utrzymania i majątek nieruchomy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej: a) .... b) .... c) .... d) ....
13. Czy nie był karany sądownie za zbrodnię lub występek, a jeżeli tak—podać kiedy, gdzie i za co:
14. Czy nie był wydalony z Rzplitej Polskiej, a jeżeli tak—podać kiedy i przez którą władzę:
15. Majątek nieruchomy, posiadany w Rzeczypospolitej Polskiej, jego rodzaj, wartość i dokładne miejsce położenia: a) .... b) .... c) .... d) ....

---

*) Numer wypełnia władza administracji ogólnej.

**) Kobiety podają ewentualnie również nazwisko panieńskie (rodowe).

16. Czem się zamierza trudnić i z czego zamierza czerpać środki na swoje utrzymanie w Rzplitej Polskiej.

17. Miejscowość, powiat i województwo, w których zamierza się osiedlić:

18. Nazwiska ***), imiona, miejsce i daty urodzenia dzieci poniżej 21 lat, zgłaszającego deklarację ****):

1..................ur. w..................dn..........19.....r.

2..................ur. w..................dn..........19.....r.

3..................ur. w..................dn..........19.....r.

4..................ur. w..................dn..........19.....r.

19. Czy zamierza osiedlić się z osobami wyszczególnionemi w p. 18:

20. Imiona i nazwiska ***) żony (męża) oraz dzieci w wieku powyżej lat 21:

mąż (żona)..................

dzieci 1..................

2..................

3..................

21. Czy zamierza osiedlić się z osobami, wyszczególnionemi w p. 20:

22. Dokładny adres:

Świadom skutków prawnych, wypływających z mocy art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465), prawdziwość zadeklarowanych powyżej przeze mnie danych stwierdzam własnoręcznym podpisem.

.... dn.................. 19.....r.
(Miejscowość)

....
podpis zgłaszającego deklarację

***) Nazwiska należy podać, jeżeli są inne, aniżeli nazwisko zgłaszającego deklarację.

****) Żona oraz dzieci pełnoletnie obowiązane są złożyć odrębne deklaracje osiedleńcze.

Załącznik Nr. 13.

Urząd Wojewódzki ....dn..19..........r.
(Miejscowość)
Nr.........................

KARTA OSIEDLENIA Nr.........................

Pan ....
obywatel ....otrzymuje niniejszem na podstawie art. 6 ust. 1, 21 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) i stosownie do § 21 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575) zezwolenie na osiedlenie się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w miejscowości .... powiatu..

Z zezwolenia tego korzystają również dzieci w wieku poniżej 21 lat:

1.......................................ur..............w...................................w r............................miesiącu............................dn......................
2.......................................ur. ....w...................................w r............................miesiącu............................dn......................
3.......................................ur..............w...................................w r............................miesiącu............................dn......................
4.......................................ur..............w...................................w r............................miesiącu............................dn......................

Niniejsza karta osiedlenia powinna być przedstawiona osobiście najpóźniej w dniu ósmym po przyjeździe do Rzeczypospolitej Polskiej powiatowej władzy administracji ogólnej w .... przy dopełnianiu obowiązku rejestracji.

Miejsce na pieczęć województwa

....
podpis wojewody

Załącznik Nr. 14.

(Rozmiar 8×7cm.)

Konsulat R. P.
w ....

WIZA OSIEDLEŃCZA Nr......................

Pan ....
obywatel ....
może na mocy zezwolenia Wojewody ....
....z dn...
Nr..................... wjechać do R. P. wraz z ....
dziec...........w ciągu ważności wizy przez każdy punkt przejściowy dla osiedlenia się w ....
.... powiatu ....
Wiza ważna do dn............................... 19...........r. włącznie.

Dn............................... 19........... r.

Miejsce na pieczęć konsulatu

....
podpis konsula

Załącznik Nr. 15.

DEKLARACJA REJESTRACYJNA Nr.........................*)

1. Nazwisko: z domu**)	
2. Imiona:	
3. Obecna przynależność państwowa:	
4. Poprzednie przynależności państwowe i daty ich zmian:	a) ... b) ... c) ...
5. Przynależności państwowe posiadane poza zadeklarowaną w p. 3:	a) ... b) ...
6. Data urodzenia:	Rok.......... miesiąc.......... dzień..........
7. Miejsce urodzenia:	
8. Imiona i nazwisko ojca***):	
9. Imiona i nazwisko panieńskie matki:	
10. Stan rodzinny (kawaler, żonaty i t. p.):	
11. Zawód wzgl. zajęcie:	
12. Wykształcenie:	
13. W jakiej służył armji i w jakiej broni oraz jaki posiada (ł) stopień wojskowy:	
14. Obecny stosunek do wojska (czy podlega powołaniu na wypadek mobilizacji):	
15. Źródła utrzymania:	a) ... b) ... c) ...
16. Nazwisko i adres pracodawcy wzgl. nazwa i adres nakładu, przedsiębiorstwa, fabryki i t. p., w którym pracuje:	
17. Majątek nieruchomy, posiadany w Rzplitej Polskiej, jego nazwa, rodzaj, przybliżona wartość i dokładne miejsce położenia:	a) ... b) ... c) ...
18. Czy nie był karany sądownie za zbrodnię lub występek, a jeżeli tak, — podać kiedy i gdzie:	
19. Czy nie był wydalony z Rzplitej Polskiej, a jeżeli tak — podać kiedy i przez którą władzę:	
20. Imiona, nazwiska***) i daty urodzenia dzieci do lat 16 rejestrującego się, które znajdują się w Rzplitej:	1 .... ur. dn.......... 19...... r. 2 .... ur. dn.......... 19...... r. 3 .... ur. dn.......... 19...... r. 4 .... ur. dn.......... 19...... r.
21. Imiona, nazwiska***) żony (męża) oraz dzieci powyżej 16 lat rejestrującego się, jeżeli znajdują się w Rzplitej:	mąż (żona) ... dzieci 1 ... 2 ... 3 ... 4 ...
22. Nr. dowodu osobistego, przez kogo i gdzie wystawiony oraz czas jego ważności:	
23. Adres rejestrującego się:	
24. Nr. karty osiedlenia, data jej wystawienia, władza, która ją wystawiła:	
25. Gdzie się poprzednio rejestrował:	
26. Jaki cel i termin pobytu ma uwidoczniony w wizie:	

---

*) Numer wypełnia władza.

**) Kobiety podają ewentualnie również nazwisko panieńskie (rodowe).

***) Nazwisko podać, jeżeli jest inne, aniżeli nazwisko rejestrującego się.

Świadom skutków prawnych, wypływających z mocy art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465), prawdziwość zadeklarowanych powyżej przeze mnie danych stwierdzam własnoręcznym podpisem.

.... dn. .... 19.......... r.
(Miejscowość)

....
Podpis rejestrującego się

Rysopis:

Wzrost ....
Włosy ....
Oczy ....
Owal twarzy ....
Szczególne znaki ....

Miejsce na fotografję rejestrującego się.

Uwaga: Cudzoziemiec, który uzyskał kartę osiedlenia, obowiązany jest wypełnić tylko rubryki: 1, 2, 8, 9, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24 i 25.

Załącznik Nr. 16.

Starostwo ....

Nr. ....

POŚWIADCZENIE O REJESTRACJI.

Zaświadcza się, że p. ....
....
o nieustalonem obywatel..
dopełnił.......... w dn. .... 19.......... r.
w starostwie ....
obowiązku rejestracji, złożywszy deklarację (kartę) rejestracyjną Nr. ....

Dn. .... 19.......... r.

Miejsce na pieczęć starostwa

....
podpis starosty

Niepotrzebne wyrazy należy skreślić.

Załącznik Nr. 17.

Starostwo ....

ADMINISTRACYJNA WIZA POBYTOWA

Nr. ....

Poświadczam, że p. ....
obywatel ....
znalazł.......... się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej skutkiem okoliczności od nie.......... niezależnych, wobec czego zezwalam ....
na pobyt do dnia .... 19.......... r.,
z upływem którego to terminu powin.......... opuścić granice Rzeczypospolitej przez każdy punkt przejściowy w ....
....

Ważne do dn. .... 19.......... r. włącznie.

Dn. .... 19.......... r.

Miejsce na pieczęć starostwa

....
podpis starosty

z 20 listopada Nr 77 Rok 1929

Poz 576. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zaliczeniu miasta Jasła do IV klasy czynszowej.

Poz. 577. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 12 września 1929 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych marynarki wojennej.

Poz. 578, Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 października 1929 r. w sprawie wyjaśnień, uzupełniających taryfę celną.

Poz. 579. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych o opłatach za czynności lekarzy i chemików, jako biegłych sądowych

Na podstawie art. 573 lit. d) kodeksu postępowania karnego z dnia 19 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) zarządza się co następuje:

§ 1. Lekarze i chemicy, urzędowi i wolnopraktykujący, za czynności dokonane w charakterze biegłych w postępowaniu karno-sądowem pobierają opłaty podług taksy określonej w niniejszem rozporządzeniu.

§ 2. Za czynności nieprzewidziane w taksie oblicza się wynagrodzenie podług normy określonej za czynności analogiczne.

§ 3. Jeśli w czynności urzędowej bierze udział kilku biegłych, każdy z nich otrzymuje całkowitą naieżność za dokonaną przez nich czynność.

§ 4. Przy ryczałtowych opłatach za czynności dokonywane przez biegłych, należność powinna być obliczona podług przeciętnej liczby badań i orzeczeń, dokonanych w danym okręgu w ciągu ostatnich 2 lat. Opust ze strony biegłego nie może wynosić mniej, niż 10%.

§ 5. Za dokonane przez biegłego czynności poza miejscem jego zamieszkania—oprócz kwot obliczonych na podstawie niniejszej taksy—należy mu się zwrot niezbędnych kosztów przejazdu, diety, określone w § 6, oraz wynagrodzenie za stratę zużytego czasu, z wyłączeniem czasu, przez który czynność biegłego trwała, w wysokości 2 zł. za każde zaczęte pół godziny; podstawą obliczenia wynagrodzenia za stratę zużytego czasu jest najwyżej ośmiogodzinny dzień pracy.

§ 6. Diety dla biegłych oblicza się w ten sposób, że biegłym urzędowym i profesorom uniwersytetu należą się diety podług ich stopnia służbowego, prywatnym docentom uniwersytetu oraz lekarzom naczelnym szpitali publicznych diety VI stopnia służbowego, innym biegłym dyplomowanym diety VII stopnia służbowego według zasad każdocześnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów o dietach za podróże służbowe funkcjonarjuszów państwowych.

§ 7. W miastach, mających ponad 50 000 mieszkańców, należy się biegłemu przy badaniach mających się odbyć poza jego mieszkaniem zwrot kosztów przejazdu w obie strony, o ile odległość pomiędzy mieszkaniem a miejscem czynności wynosi więcej, niż dwa kilometry i o ile biegły nie korzysta z rządowych środków przewozowych; zwrot kosztów pojazdu (dorożki) przyznać należy jedynie w braku środka masowego transportu (tramwaje, omnibusy i t. p).

§ 8. Opłaty za czynności, wymienione w § 1, są następujące:

1) badanie sądowo-lekarskie osób wraz z orzeczeniem:

a) osób uszkodzonych na ciele w zwykłych przypadkach, oraz wszystkich innych osób dla stwierdzenia ich stanu zdrowia 5 zł.

b) jeżeli badanie było długie i żmudne, bądź z powodu ilości obrażeń, bądź z powodu ich charakteru, np. przy uszkodzeniu mózgu, rdzenia, przy nerwicach urazowych, przy obrażeniach narządów wewnętrznych, jako to: płuc, serca, trzewiów brzusznych, wewnętrznych narządów płciowych, lub też jeśli orzeczenie musiało być obszernie uzasadnione . . . 8 — 15 zł.

c) jeśli badanie wymagało dla wydania orzeczenia zapoznania się z obszernemi aktami sprawy lub obszerną historją choroby i było połączone ze znaczną stratą czasu . . . . 10 — 20 zł.

2) nałożenie badanemu opatrunku (oprócz zwrotu kosztu dostarczonego materjału opatrunkowego):

a) zwykłego . . . . 3 zł.
b) ustalającego . . . . 5 zł.
c) gipsowego . . . 8 — 15 zł.

3) badanie przez lekarza - specjalistę, powołanego w charakterze konsultanta, wraz z orzeczeniem . 10 — 15 zł.

4) badanie stanu umysłowego wraz z orzeczeniem:

a) badanie jednorazowe . . 15 zł.
b) każde następne badanie tejże osoby . . . . 5 zł.

5) oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok wraz z orzeczeniem oraz ze zwrotem wydatków złączonych z wykonaniem sekcji . . . . . 30 zł.

6) oględziny zewnętrzne zwłok wraz z orzeczeniem . . . . 10 zł.

7) obecność wraz z ewentualną radą zawodową przy sekcji, ekshumacji, oględzinach zwłok i t. p. — o ile biegły nie pobiera wynagrodzenia z mocy innego przepisu niniejszego paragrafu — za każde zaczęte pół godziny . . 5 zł.

8) obecność na rozprawach sądowych razem z udzieleniem orzeczenia — niezależnie od opłat za dokonane na rozprawie badania — za każde zaczęte pół godziny . . . . . 3 zł.

W wypadku, przewidzianym w niniejszym punkcie, czasu zużytego na badanie, przeprowadzone na rozprawie, nie wlicza się w czas obecności.

Przerwę nieprzekraczającą dwóch godzin jeżeli nastąpi w ciągu rozprawy lub pomiędzy dwiema rozprawami, odbywającemi się tego samego dnia, wlicza się w czas obecności;

9) stawienie się na podstawie otrzymanego wezwania, jeśli czynność bez winy biegłego nie została wykonana, za każde zaczęte pół godziny . . 2 zł.

10) orzeczenie wydane na podstawie przejrzenia akt . . 5 — 20 zł.

11) badanie gołem okiem narzędzi, leków, trucizn, plam i t. p., o ile musi się ono odbywać oddzielnie od badań wymienionych w punktach innych 3 zł.

12) badanie plam (fizykalne, mikroskopowe, chemiczne, widmowe, biochemiczne, serologiczne) . . 10 — 20 zł.

13) badanie fizykalne, mikroskopowe, widmowe: artykułów żywności, przedmiotów użytku, pocisków, leków, trucizn, środków spędzenia płodu, wymiocin, kału, włosów, cząstek ciała, (zwłok), zawartości żołądka lub jelit, wody, ziemi, powietrza, pism, banknotów, monet . . . . . 5 — 20 zł.

14) badanie chemiczne, fotochemiczne, biochemiczne, serologiczne przedmiotów wymienionych w punkcie 13) . . . . . . 5 — 40 zł.

15) badanie toksykologiczne (na zawartość trucizn) części zwłok albo zawartości żołądka lub jelit . . 10 — 100 zł.

16) badanie krwi na obecność tlenku węgla . . . . . . 5 zł.

17) szczegółowe kliniczne badanie moczu . . . . 8 zł.

18) badanie bakteryj z założeniem hodowli i doświadczeniem na zwierzętach . . . . . 10 — 40 zł.

19) badanie promieniami Röntgena 10 — 30 zł.

Opłaty za badania wymienione w punktach 11 — 19 obejmują również wynagrodzenie za orzeczenie.

Opłaty wymienione w punktach 11 — 15 dotyczą badania każdego oddzielnego przedmiotu (plamy, włosa i t. p.) oddanego do badania, a jeśli badanie większej ilości przedmiotów może się odbyć wspólnie — każdej takiej grupy przedmiotów.

Za badania określone w punktach 12—19 należy oprócz opłat tamże oznaczonych przyznać biegłemu nadto zwrot kosztów za zużyte materjały potrzebne do wykonania badania.

§ 9. Jeżeli okaże się nieodzowna potrzeba przybrania przy czynności sądowo-lekarskiej pomocy felczera, sanitarjuszów i t. p., należy przyznać osobie przybranej do pomocy wynagrodzenie w wysokości 3 — 15 zł.; niezależnie od tego rzeczone osoby otrzymują odszkodowanie za oderwanie się od zajęć w wysokości 1 zł. za każde zaczęte pół godziny, zwrot niezbędnych kosztów przejazdu, tudzież kosztów powrotu, a jeżeli zostały wezwane z miejscowości, odległej ponad 15 kilometrów od miejsca posiedzenia sądu, nadto koszta pobytu w siedzibie sądu.

§ 10. O ile niniejsze rozporządzenie inaczej nie stanowi, opłaty w niem przewidziane obejmują również wynagrodzenie za stratę zużytego czasu.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie siódmego dnia po dniu ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się rozporządzenie z dnia 15 lutego 1929 r. o opłatach za czynności lekarzy i chemików, jako biegłych sądowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 220).

Poz. 580. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 10 listopada 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów w sprawach karnych.

Na podstawie art. 573 lit. d) i e) kodeksu postepowania karnego z dnia 19 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

O należnościach świadków.

§ 1. Świadkowie, zamieszkali poza siedzibą sądu, jeżeli odległość ich miejsca zamieszkania od sądu wynosi najmniej 15 kilometrów, otrzymują zwrot niezbędnych kosztów przejazdu oraz strawne (art. 567 k. p. k.).

Ograniczenie co do odległości, zawarte w ustępie pierwszym, nie ma zastosowania do funkcjonarjuszów państwowych, osób wojskowych i duchownych (art. 573 lit. e) k. p. k.).

§ 2. Zwrot niezbędnych kosztów przejazdu obejmuje koszty podróży z miejscowości zamieszkania do siedziby sądu oraz koszty podróży powrotnej.

§ 3. Na zwrot niezbędnych kosztów przejazdu składa się:

a) zwrot kosztów przejazdu środkiem masowego transportu (koleje, tramwaje, omnibusy i t. d.) — na kolejach klasą trzecią, w zasadzie pociągiem osobowym, pozatem klasą najniższą;

b) zwrot rzeczywistych kosztów przejazdu pojazdem konnym lub mechanicznym, o ile brak środka masowego transportu lub też, jeśli świadek ze względu na wiek, chorobę lub cielesną ułomność środka masowego transportu użyć nie może.

Jeżeli kilku świadków korzystało lub mogło skorzystać z jednego pojazdu konnego lub mechanicznego, należy przyznać każdemu świadkowi część kosztów na niego przypadających.

§ 4. Koszty przejazdu pojazdem konnym lub mechanicznym oznacza się według zwykłych cen miejscowych.

§ 5. Jeżeli zachodzą warunki przyznania kosztów przejazdu, świadek zaś odbył drogę swoim pojazdem, wierzchem lub pieszo, należy mu przyznać koszty przejazdu, jakieby mu się należały w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Strawne należy przyznawać w wysokości od 1 zł. — 5 zł. za każdy dzień, jeśli zaś świadek musiał przenocować w miejscu przesłuchania w wysokości od 2 zł. — 10 zł.

§ 7. Funkcjonarjuszom państwowym w czynnej służbie (art. 1 i art. 102 ustawy z dnia 9 października 1923 r. — Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz pozostającym w czynnej służbie sędziom, prokuratorom i wojskowym należy przyznawać koszty podróży i diety dzienne według norm ustanowionych dla podróży służbowych, jeżeli okoliczności, o których zeznawać mają, pozostają w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby.

Jeśli według niniejszego paragrafu osobom, wymienionym w ustępie pierwszym, wezwanym w charakterze świadków, nie należą się koszta podróży i diety dzienne według norm ustanowionych dla podróży służbowych, przyznaje się im wynagrodzenie na ogólnych zasadach.

§ 8. Jeżeli świadek po wezwaniu go z pewnej miejscowości zmieni stałe miejsce zamieszkania i z tego miejsca przybędzie do sądu, należy mu przyznać należności jako przybyłemu z nowej miejscowości.

Tę samą zasadę należy stosować w razie przybycia do sądu osób, wymienionych w § 7, z miejscowości, w której przebywają na urlopie.

§ 9. Jeżeli ta sama osoba będzie przesłuchana w charakterze świadka w kilku sprawach karnych tego samego dnia, natenczas przyznaje się jej należności tylko raz oraz rozdziela je pomiędzy wszystkie te sprawy równomiernie (art. 557 k. p. k.).

§ 10. Świadkowie, żyjący z zarobku dziennego, otrzymują wynagrodzenie za stracony wskutek stawiennictwa zarobek (art. 568 k. p. k. § 11 niniejszego rozporządzenia).

§ 11. Jeżeli świadek ma stały dzienny zarobek w określonej wysokości, należy mu przyznać wynagrodzenie, wymienione w § 10, w wysokości rzeczywiście utraconego, a należycie wykazanego zarobku.

Jeżeli nie zachodzą warunki, przewidziane w ustępie poprzednim, przyznaje się wynagrodzenie za utracony zarobek dzienny według następującej taksy:

a) dla pracowników fizycznych niekwalifikowanych 1 zł. — 3 zł.;

b) dla pracowników fizycznych kwalifikowanych 2 zł. — 5 zł.;

c) dla pracowników umysłowych 3 zł.—10 zł.

Jeżeli świadek utracił zarobek przypadający za część dnia pracy, powyższe stawki ulegają odpowiedniemu zmniejszeniu.

§ 12. Jeżeli ze względu na stosunki miejscowe i osobę świadka minimalna kwota wynagrodzenia taryfowego byłaby zbyt wysoka, można przyznawać kwoty niższe od kwot minimalnych.

§ 13. Jeżeli w wyjątkowych wypadkach maksymalna kwota wynagrodzenia byłaby ze względu na osobę świadka lub stosunki miejscowe zbyt niska, można przyznać należność przewyższającą granice, oznaczone w § 11, nie większą jednak, niż o czwartą część najwyższej stawki.

§ 14. Jeżeliby przy stosowaniu § 11 ust. 2, 12 lub 13 zachodziły wątpliwości co do wysokości utraconego przez świadka zarobku, natenczas można od świadka zażądać odpowiedniego wykazania jego przeciętnego zarobku.

§ 15. Świadkowie, którzy stawili się bez wezwania sądowego i zostali przesłuchani, mają takie samo prawo do wynagrodzenia, jak w razie sądowego wezwania.

§ 16. Świadkom służy prawo do należności także wtedy, jeśli na wezwanie sądu stawili się, lecz nie zostali przesłuchani.

§ 17. Jeśli świadek nieprawnie odmawia złożenia zeznań lub przysięgi, nie ma prawa żądać przyznania mu należności.

§ 18. Jeżeli świadek ze względu na swój wiek, chorobę lub cielesną ułomność może stawić się w sądzie tylko w towarzystwie drugiej osoby, należy przyznać należność w myśl niniejszego rozdziału tak świadkowi, jak towarzyszącej mu osobie.

Jeżeli w wypadku, określonym w ustępie powyższym świadek stawi się z miejsca zamieszkania odległego od sądu mniej, niż o 15 kilometrów (§ 1), ma zastosowanie przepis § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390).

Rozdział II.

O należnościach biegłych i tłumaczów.

§ 19. Biegli i tłumacze, prócz wynagrodzenia za pracę, otrzymują pokrycie wydatków, niezbędnych do jej wykonania (art. 569 § 1 k.p.k.).

Sąd może zażądać należytego wykazania poniesionych wydatków.

Jeżeli w czynności urzędowej bierze udział kilku biegłych (tłumaczów), pokrycie przewidziane w ustępie pierwszym następuje w stosunku do poniesionych przez każdego biegłego (tłumacza) wydatków.

§ 20. Biegłemu i tłumaczowi, zamieszkałemu poza siedzibą sądu, należy się strawne i zwrot niezbędnych kosztów przejazdu (art. 569 § 3 k. p. k.).

§ 21. Strawne i zwrot niezbędnych kosztów przejazdu przyznaje się według postanowień dotyczących należności świadków (§§ 1—9) z temi zmianami, iż ograniczenie co do odległości, zawarte w § 1 ust. 1 nie ma zastosowania, a przepis § 9 ma zastosowanie tylko do kosztów przejazdu i strawnego.

§ 22. W miastach, mających ponad 50.000 mieszkańców, należy się biegłemu (tłumaczowi) przy czynnościach mających się odbyć poza jego mieszkaniem zwrot kosztów przejazdu w obie strony, o ile odległość pomiędzy mieszkaniem, a miejscem czynności wynosi więcej, niż dwa kilometry i o ile biegły nie korzysta ze służbowych środków przewozowych; zwrot kosztów pojazdu przyznać należy jedynie w braku środka masowego transportu.

§ 23. Za czynności polegające na badaniach, wchodzących w zakres specjalności danego biegłego, łącznie z orzeczeniem należy przyznawać wynagrodzenie w wysokości od 5 zł. — 60 zł.

Stawki przewidziane w ustępie pierwszym zwiększają się o połowę, jeśli wykonanie czynności było połączone z wielkim trudem lub ze znaczną stratą czasu; postanowienie to ma zastosowanie także w razie, jeśli czynność została wykonana poza miejscem zamieszkania biegłego, a wykonanie jej było — ze względu na zawód biegłego — połączone z utratą przez biegłego zarobku.

§ 24. W wypadkach wyjątkowych można przekroczyć granicę taksy, określone w § 23, po zasięgnięciu zdania fachowych urzędów, instytucyj publicznych lub związków zawodowych co do stosowności wyższego wynagrodzenia. Odpis postanowienia, przyznającego takie wynagrodzenie, sąd komunikuje kierownikowi sądu, sąd grodzki—prezesowi sądu okręgowego.

§ 25. Za obecność na rozprawach sądowych (przesłuchaniach) razem z udzieleniem ustnego orzeczenia należy się biegłemu wynagrodzenie w wysokości od 1 zł.—3 zł. za każde zaczęte pół godziny niezależnie od wynagrodzenia za badania dokonane na rozprawie (w ciągu przesłuchania). Czasu zużytego na badanie przeprowadzone na rozprawie (w ciągu przesłuchania) nie wlicza się do czasu obecności.

§ 26. Jeżeli miejsce zamieszkania biegłego lub tłumacza znajduje się poza siedzibą sądu, należy biegłemu prócz wynagrodzenia przewidzianego w § 25, a tłumaczowi prócz wynagrodzenia przewidzianego w § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. o taksie dla tłumaczów przysięgłych (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz 944) przyznać należności za stratę zużytego czasu, jeśli wypełnienie obowiązku obecności na rozprawie (przesłuchaniu) ze względu na zawód biegłego (tłumacza) było połączone z utratą zarobku. Należność ta wynosi od 1 zł. — 2 zł. za każde zaczęte pół godziny; podstawą obliczenia jest najwyżej ośmiogodzinny dzień pracy. Za stracony czas uważa się czas, który biegły celem wypełnienia swego obowiązku musi spędzić poza swojem mieszkaniem lub zwykłem miejscem pracy, z wyłączeniem czasu przez który trwała obecność biegłego (tłumacza) na rozprawie (przesłuchaniu).

§ 27. W razie nieprzesłuchania wezwanego biegłego lub tłumacza należy mu się wynagrodzenie za stracony czas i zarobek w wysokości od 1 zł. — 2 zł. za każde zaczęte pół godziny.

Paragraf 26 ma tu odpowiednie zastosowanie.

§ 28. Wysokość wynagrodzenia biegłych oznacza się z uwzględnieniem wymaganych od biegłego kwalifikacyj, czasu i trudu, koniecznego do wykonania pracy oraz zwykłych norm płacy za czynności tego rodzaju. Jeżeli czynność biegłego wymaga zwykłych wiadomości rękodzielnika lub kupca, jak np. przy ocenianiu zwyczajnych przedmiotów użytkowych należy w zasadzie przyznawać wynagrodzenie według stawek najniższych.

§ 29. Biegły (tłumacz), który niesłusznie odmawia zeznań lub spełnienia czynności, będących jego obowiązkiem, albo też odmawia złożenia przysięgi, nie ma prawa do należności.

§ 30. Biegły (tłumacz) nie ma prawa do wynagrodzenia za czynności, które przedsięwziął bez polecenia sądu.

Sąd może jednak przyznać biegłemu (tłumaczowi) wynagrodzenie za czynności, wymienione w ustępie pierwszym, jeśli przyczyniły się one do wyjaśnienia sprawy.

§ 31. Biegli (tłumacze), którzy stawili się bez wezwania sądowego mają takie samo prawo do wynagrodzenia, jak w razie sądowego wezwania, jeśli ich przesłuchano lub korzystano z ich pomocy.

§ 32. Z biegłymi sądowymi i tłumaczami przysięgłymi (art. 268 prawa o ustroju sądów powszechnych) może być zawarty układ co do ryczałtowej opłaty za czynności. Ryczałtowe opłaty powinny być obliczone podług przeciętnej liczby badań i opinij (tłumaczeń) wchodzących w zakres określonej specjalności, a dokonanych w danym okręgu w ciągu ostatnich dwóch lat. Opust ze strony biegłego (tłumacza) nie może wynosić mniej niż 10%

Układ z biegłymi (tłumaczami) zawiera prezes sądu apelacyjnego. Prezes sądu apelacyjnego może poruczyć zawarcie układu prezesowi sądu okręgowego lub naczelnikowi sądu grodzkiego.

§ 33. Funkcjonarjusz państwowy, ustanowiony w tymże charakterze do wykonywania czynności biegłego, ma prawo tylko do zwrotu wydatków, niezbędnych do spełnienia pracy (§ 19), oraz do zwrotu kosztów przejazdu i diet w myśl przepisów dotyczących podróży służbowych.

§ 34. Jeżeli funkcjonarjusz państwowy jest ustanowiony do wykonywania czynności biegłego (§ 33) lub też jeśli biegły (tłumacz) pobiera ryczałtowe wynagrodzenie (§ 32), do kosztów postępowania karnego wlicza się takie należności, jakie należałoby przyznać biegłemu (tłumaczowi) w myśl ogólnych postanowień niniejszego rozporządzenia lub w myśl szczególnych przepisów (§ 35 ust. 1).

§ 35. Jeżeli dla oznaczenia wynagrodzenia pewnych kategoryj biegłych istnieją szczególne przepisy, należy wspomnianym biegłym przyznawać opłaty w myśl tych przepisów.

Paragraf 33 ma do tych biegłych zastosowanie.

§ 36. Opłaty za czynności tłumaczów przysięgłych regulują szczególne przepisy. Przepisy te mają również zastosowanie do tłumaczów innych, dokonywających przekładu na zlecenie urzędowe lub wzywanych do udziału w czynności urzędowej, w szczególności do tłumaczów powoływanych w celu porozumienia się z głuchymi lub niemymi.

Obok przepisów, wymienionych w ustępie pierwszym, mają do tłumaczów zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia, o ile ich dotyczą.

Rozdział III.

O przyznawaniu należności świadków, biegłych i tłumaczów.

§ 37. Świadkowie, biegli i tłumacze powinni zażądać wynagrodzenia niezwłocznie po wykonaniu swego obowiązku, a jeżeli byli wezwani na rozprawę, to najpóźniej nazajutrz po jej zamknięciu.

Osoby, które nie zgłosiły żądania w terminie powyższym, tracą prawo do wynagrodzenia, o czem należy je uprzedzić (art. 570 k. p. k.).

§ 38. Sekretarze prowadzący rachunek kosztów postępowania lub sekretarz wyznaczony przez kierownika sądu przyjmuje od świadków, biegłych i tłumaczów żądanie wypłacenia należności i przedstawia sądowi projekt postanowienia co do należności świadków bez osobnego polecenia, co do należności zaś biegłych i tłumaczów w razie otrzymania polecenia.

§ 39. Należność przyznaną oznajmia się ustnie, udzielając na żądanie — postanowienie do przejrzenia; należność wypłaca się wedle możności zaraz; w razie niemożności natychmiastowej wypłaty, przesyła się należność bez niepotrzebnej zwłoki i bez obciążenia świadka (biegłego, tłumacza) opłatą pocztową.

§ 40. Przyznane należności należy uwidocznić w aktach sprawy. Jeżeli władza, przyznająca należność w myśl niniejszego rozporządzenia, spełnia czynność na żądanie innej władzy lub w jej zastępstwie, natenczas winna — przesyłając właściwej władzy zeznanie świadka lub biegłego (tłumacza) — zaznaczyć przyznaną należność.

§ 41. Jeżeli świadek nie ma środków nawet na odbycie podróży z miejsca zamieszkania do siedziby sądu i to wykaże (§ 29 reg. kar.), natenczas sąd wzywający może na żądanie świadka przyznać mu zaliczkę w wysokości niezbędnej na koszta podróży do sądu i strawne w ciągu podróży. Sąd przesyła przyznaną zaliczkę bez obciążenia świadka opłatą pocztową.

Jeżeli świadek otrzymał wezwanie zbyt późno, by mógł zwrócić się w porę o zaliczkę

do sądu wzywającego, natenczas kierownik najbliższego sądu grodzkiego może wypłacić świadkowi zaliczkę, uwidaczniając to na wezwaniu świadka, oraz zawiadamiając o tem bezzwłocznie sąd wzywający.

Sąd wzywający nie zwraca zaliczki sądowi, który ją wypłacił.

Jeżeli władza wojskowa zawiadomi sąd, zanim ten wypłaci świadkowi wynagrodzenie, iż osoba wojskowa, wezwana na świadka, otrzymała od władzy wojskowej zaliczkę na wynagrodzenie, natenczas potrąca się tę zaliczkę z przyznanego świadkowi wynagrodzenia i przekazuje ją właściwej władzy wojskowej.

Rozdział IV.

Postanowienia końcowe.

§ 42. Siedzibą sądu w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest miejsce dokonywania czynności sądowej.

§ 43. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie: a) w postępowaniu przed sądem i sędzią śledczym (rozprawa, śledztwo, czynności sądowe w toku dochodzeń); b) mają odpowiednie zaś zastosowanie przy czynnościach mających moc czynności sądowych, a dokonywanych w dochodzeniach przez prokuratora (art. 254 k. p. k. i art. 20 przep. wprow. k. p. k.).

W wypadku wskazanym pod a) należności, przewidziane w niniejszem rozporządzeniu, przyznaje sąd lub sędzia śledczy, a wypłaca się je z funduszów właściwego sądu (sędziego śledczego).

W wypadku wskazanym pod b) należności przyznaje prokurator, a wypłaca się je z funduszów sądu (wydziału), przy którym prokurator jest czynny, jeżeli zaś prokurator pełni stałą służbę poza siedzibą sądu okręgowego (wydziału) — z funduszów najbliższago sądu grodzkiego.

§ 44. W §§ 9, 14 i 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390) należy zamiast rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 389) mieć na względzie niniejsze rozporządzenie.

§ 45. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie siódmego dnia po dniu ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się rozporządzenie z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczów w sprawach karnych (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 389).

Poz. 581. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 1929 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej.

z 23 listopada **Nr. 78 Rok 1929**

Poz. 582. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

Na podstawie art. 8 pkt. a, b, c, d, e, g rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) zarządza się co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Przepisom niniejszego rozporządzenia podlegają:

1) mąka przeznaczona do spożycia przez ludzi;

2) wyroby mączne:
   a) pieczywo (chleb, bułki i t. p.);
   b) wyroby z ciasta (makarony i t. p.);
   c) wyroby cukiernicze (ciasta, ciastka, pączki, pierniki i t. p.);

3) miejsca wyrobu, przechowywania, sprzedaży mąki i wyrobów mącznych oraz przewóz mąki i wyrobów mącznych;

4) handel uliczny pieczywem i wyrobami cukierniczemi;

5) naczynia i przyrządy, używane przy wyrobie i sprzedaży mąki i wyrobów mącznych.

§ 2. (1) Pod nazwą „mąka" rozumie się produkt, otrzymany z ziarn zbożowych przez zmielenie.

(2) Pod nazwą „pieczywo" rozumie się produkty, wytworzone z mąki z dodatkiem odpowiednich domieszek (woda, drożdże, zaczyny, sól, tłuszcze, jaja i t. d.) i poddane procesowi pieczenia.

(3) Pod nazwą „wyroby z ciasta" rozumie się produkty, wytworzone z mąki, z dodatkiem wody (względnie jaj i soli) i poddane procesowi suszenia.

(4) Pod nazwą „wyroby cukiernicze" rozumie się produkty o smaku przeważnie słodkim, wytworzone z mąki, z dodatkiem, poza wyszczególnionemi w ustępie 2 materjałami, innych materjałów odpowiednio do rodzaju wyrobów (proszki do pieczenia, mleko, miód, mak, owoce, przyprawy korzenne i t. p.) i poddane procesowi pieczenia lub smażenia.

§ 3. Pieczywo, wyroby z ciasta oraz wyroby cukiernicze powinny być sporządzone z materjałów nienagannych co do jakości, w szczególności:

1) mąka, używana do tych celów, powinna być przed użyciem do wypieku dokładnie przesiana przez odpowiednie sita;

2) woda do rozczyniania ciasta, do zwilżania pieczywa i t. p. powinna być bezwzględnie czysta i odpowiadać warunkom, wymaganym dla dobrej wody do picia dla ludzi;

3) drożdże, zaczyny powinny mieć własności prawidłowe; proszki do pieczenia nie mogą zawierać substancyj, szkodliwych dla zdrowia (kwas szczawiowy, sole glinu, siarczany, nierozpuszczalne fosforany i t. p.);

4) sól powinna być gatunku, właściwego do spożycia dla ludzi; niedopuszczalna do tych celów jest sól tak zwana „bydlęca" i wszelka skażona;

5) masło, tłuszcze, barwniki powinny odpowiadać obowiązującym przepisom;

6) środki zapachowe oraz wszelkie inne domieszki powinny być całkowicie nieszkodliwe dla zdrowia i mieć własności prawidłowe

§ 4. (1) Pieczywo powinno być dobrze wyrośnięte, dobrze wypieczone, pulchne, na przekroju porowate, bez zakalca, bez pustych przestrzeni pomiędzy skórką i ośrodkiem; pieczywo nie może zawierać ciał obcych, niewyrobionych części ciasta, nieroztartej soli, grudek mąki.

(2) Pieczywo wagi $^1/_2$ kg. i więcej powinno być oznaczone nazwą, odpowiadającą rodzajowi mąki, z której zostało wytworzone, uwidocznioną na kartkach z firmą i adresem wytwórni. O ile pieczywo jest wypiekane z mieszanin mąki różnego rodzaju, powinno to być uwidocznione na tych kartkach. Kartki te należy umieszczać na bochenkach przed wstawieniem ciasta do pieca. Nalepianie kartek tych po wypieku jest wzbronione.

(3) Chleb powinien być wypiekany w bochenkach wagi 1/2, 1, 2 kg. Ubytek na wadze wynosić może w chlebie świeżym najwyżej 3%, w czerstwym najwyżej 5%.

§ 5. (1) Wyroby z ciasta (makarony, kluski, zacierki i t. p.) powinny być wytworzone z mąki pszennej. Wyroby te nie mogą być zepsute, stęchłe, spleśniałe, kwaśne.

(2) Wyroby z ciasta, oznaczone jako „jajeczne" lub „na jajkach", powinny zawierać co najmniej 45 gr. substancji jajecznej (1 jajko) na kilogram mąki.

(3) Na skrzyniach i paczkach, zawierających wyroby z ciasta, oraz na opakowaniu tych wyrobów powinna być umieszczona nazwa wytwórni, jej adres oraz data wyprodukowania wyrobu.

(4) O ile wyroby będą sztucznie zabarwione, należy obok tej nazwy umieścić wyraźny, rzucający się w oczy napis „barwione".

§ 6. Wyroby cukiernicze (ciasta, ciastka, pączki, pierniki, herbatniki i t. p.), których oznaczenie (np. strucla migdałowa, strucla makowa, piernik miodowy i t. p.) wskazuje, że w skład ich wchodzą czy to jaja, czy mleko, czy masło, czy miód lub t. p., powinny w istocie zawierać materjały, oznaczone w nazwie. Przepisy § 5 ust. 1 zdanie drugie mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 7. Zabrania się:

1) wprowadzania w obieg oraz używania do wyrobu pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych mąki: zepsutej, gorzkiej stęchłej, spleśniałej, kwaśnej, barwionej, sfałszowanej lub z domieszkami niedopuszczalnemi, zanieczyszczonej pasorzytami, piaskiem, plewami, kąkolem i t. p., oraz sporyszem;

2) dodawanie do mąki związków chemicznych: a) w celu poprawy złego wyglądu lub podniesienia stopnia wypiekalności mąki b) w celu zwiększenia wagi mąki;

3) bielenia mąki z pomocą kwasu siarkowego, kwasu azotowego, chloru, wprowadzanie w obieg i stosowanie do wyrobów mącznych mąki bielonej jest dopuszczalne jedynie przy stosowaniu metod bielenia, gwarantujących całkowicie nieszkodliwość tej mąki dla zdrowia, i pod warunkiem uwidocznienia sposobu bielenia mąki na jej opakowaniu;

4) posypywania desek i form do ciasta zmiotkami mącznemi oraz sproszkowanemi związkami chemicznemi.

§ 8. Zabrania się wprowadzania w obieg:

1) pieczywa zanieczyszczonego, z ośrodkiem lepkim, spleśniałym, ciągnącym się w nitki (obecność bacilli mesenterici);

2) chleba z zawartością wilgoci powyżej 42% i wykazującego kwasowość powyżej 8°.

§ 9. (1) Wszystkie pomieszczenia wytwórni pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych powinny być utrzymywane w dokładnej czystości. W szczególności: ściany powinny być bielone lub malowane jasną farbą olejną. Podłogi powinny być myte codziennie po skończonej pracy; zamiatanie na sucho jest niedopuszczalne. Śmiecie, zmiotki mączne i inne odpadki powinny być codziennie usuwane.

(2) We wszystkich pomieszczeniach powinny być spluwaczki wodne, codziennie opróżniane i myte. W izbie do rozczyniania ciasta powinna być umywalnia z wodą bieżącą, mydło, ręcznik i szczotka do mycia rąk.

(3) Wszystkie pomieszczenia powinny być dokładnie przewietrzane przynajmniej raz na dzień.

(4) Lampy przy oświetleniu naftowem powinny być umieszczone tak, by nie powodowały zanieczyszczeń.

(5) Lokal powinien być wolny od myszy, szczurów, robactwa i t. p. W razie ich poja-

wienia się należy je wytępić szybko i radykalnie z zastosowaniem wszelkich ostrożności przy używaniu środków, szkodliwych dla zdrowia ludzkiego.

§ 10. (1) Do czynności, związanych z wyrobem, pakowaniem, przewozem i sprzedażą mąki i wyrobów mącznych, nie mogą być dopuszczone osoby, dotknięte ostrą chorobą zakaźną lub gruźlicą w postaci niebezpiecznej dla otoczenia, chorobą skórną zaraźliwą lub wzbudzającą wstręt oraz osoby, stykające się z zakaźnemi chorymi.

(2) W razie wystąpienia choroby zakaźnej oraz stwierdzenia lub uzasadnionego podejrzenia o nosicielstwo zarazków u osób, zatrudnionych czynnościami przy mące i wyrobach mącznych, właściciel przedsiębiorstwa jest obowiązany usunąć te osoby od pełnienia powierzonych im czynności.

(3) Pracownicy przed rozpoczęciem pracy powinni obmyć się pod natryskiem (§ 18 ust. b), względnie umyć ręce, oczyścić paznogcie i przebrać się w białe fartuchy, białe czapki i pantofle, a podczas pracy przestrzegać wzorowej czystości.

Rozdział 2.

Wytwórnie mąki oraz jej przewóz i sprzedaż.

§ 11. (1) Pomieszczenia, w których odbywa się przemiał ziarna na mąkę (młyny), powinny być utrzymywane w czystości, w szczególności zabezpieczone przed pasorzytami, molami mącznemi oraz przed szkodnikami, jak myszy, szczury.

(2) Składy mąki powinny być suche, przewiewne, należycie przewietrzane, utrzymywane w czystości, wolne od pasorzytów, owadów oraz zwierząt, mogących mąkę zanieczyścić lub zakazić. Worki z mąką powinny być umieszczane na legarach (podstawach).

§ 12. Mąka, przeznaczona do obiegu, powinna być ładowana do worków czystych, oczyszczonych w młynach, przewożona na wozach, utrzymywanych w czystości, i zabezpieczona w czasie transportu przed wilgocią. Worki powinny być opatrzone plombą i etykietą z napisem nazwy młyna, gatunku mąki oraz ustalonych typu względnie procentowości przemiału mąki.

§ 13. Zabrania się siadania i leżenia na workach z mąką oraz przewożenia na wozach z workami mąki osób chorych, zwierząt, szmat, odpadków i wszelkich materjałów, mogących mąkę zanieczyścić, zakazić lub nadać jej nienormalny zapach.

§ 14. W handlu detalicznym mąka powinna być umieszczona zdala od wszelkich artykułów żywności, wydzielających woń specyficzną (śledzie, sery i t. p.). Nabieranie mąki powinno odbywać się z pomocą specjalnych szufli. Torebki do mąki powinny być zrobione z papieru czystego; używanie do tego celu makulatury jest wzbronione.

Rozdział 3.

Wytwórnie wyrobów mącznych.

§ 15. (1) Wytwórnie pieczywa (piekarnie) w osiedlach, mających na całym obszarze urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, mogą się mieścić tylko w lokalach, połączonych z siecią wodociągową i kanalizacyjną.

(2) W osiedlach, mających urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne nie na całym obszarze, lub niemających tych urządzeń, wytwórnie te mogą się mieścić tylko w lokalach, zaopatrzonych w wodę, uznaną za zdatną do picia, i w miejscowe urządzenia do usuwania nieczystości.

(3) Woda, używana do wyrobu pieczywa w wytwórniach nieskanalizowanych, musi być badana nie rzadziej, niż raz na rok.

§ 16. (1) Wytwórnie pieczywa nie mogą mieścić się w suterenach. Wytwórnie, mieszczące się w lokalach skanalizowanych, muszą być położone w odległości co najmniej 5 metrów od stajen, obór, chlewów, gnojowisk, śmietników i ustępów ogólnych; w lokalach nieskanalizowanych — w odległości co najmniej 10 metrów od tych miejsc.

(2) O ile na danej nieruchomości lokal, przeznaczony na wytwórnię pieczywa, przylega do ustępu, położonego na nieruchomości sąsiedniej, lokal ten powinien być izolowany z pomocą dodatkowej ściany izolacyjnej wewnętrznej, odległej od istniejącej ściany co najmniej na 30 cm.

§ 17. (1) Lokal wytwórni pieczywa powinien składać się z pomieszczeń na:

a) rozczynianie ciasta,
b) wypiek chleba (bułek),
c) skład mąki,
d) skład pieczywa,
e) ubieralnię,
f) natryski.

(2) Ponadto w piekarniach powinno być przeznaczone oddzielne pomieszczenie dla chłodzenia przed wypiekiem wyrobów z mąki pszennej.

(3) Zabrania się wynoszenia na podwórze ciasta wyrobionego w celu chłodzenia.

§ 18. (1) Wysokość pomieszczeń wytwórni pieczywa powinna wynosić co najmniej 3 m. Izby powinny być tak obszerne, aby na każdego zatrudnionego pracownika przypadało co najmniej 4 mtr. kw. powierzchni.

(2) Stosunek powierzchni świetlnej do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1:10.

(3) Podłogi powinny być z trwałego nieprzepuszczalnego materjału, szczelne i gładkie.

(4) Ściany izb powinny być bielone i opatrzone do wysokości co najmniej 2 metrów jasną lamperją olejną, względnie z materjału, dającego się łatwo myć.

(5) Okna, otwierane w porze letniej, należy zabezpieczać przed owadami, gęstemi trwałemi siatkami.

(6) Natryski z wodą ciepłą powinny być urządzone w każdej wytwórni, zatrudniającej 5 i więcej pracowników.

§ 19. (1) Wytwórnie pieczywa w osiedlach, zaopatrzonych w energję elektryczną, muszą mieć odpowiednie urządzenia mechaniczne do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta.

(2) W osiedlach, liczących powyżej 25.000 mieszkańców, stawianie pieców o bezpośredniem opalaniu na trzonie jest wzbronione.

§ 20. (1) Rozczynianie ciasta i wypiek chleba (bułek) mogą odbywać się w jednem, dostatecznie obszernem, pomieszczeniu, niestykającem się z ubieralnią ani ustępem.

(2) Drewniane dzieże (bajty) do rozczyniania ciasta, stoły, deski i łopaty do pieczywa powinny być sporządzone z drzewa niesmolistego, heblowane, gładkie, bez szczelin i szpar, spajane (nieklejone). Dzieże metalowe powinny być należycie ocynowane. Pobiała wewnętrzna nie może zawierać zanieczyszczeń ponad 1%. W szczególności dzieże (bajty) powinny być tak urządzone, aby wraz z tylną swą deską mogły być odsuwane od ścian. Deski do pieczywa powinny być ustawiane na wzniesieniu, łopaty zaś układane na drągach lub kołkach.

(3) Kotły do grzania wody, używanej do rozczyniania ciasta, powinny być dokładnie ocynowane. Kotły te muszą mieć kran, umieszczony nad urządzeniem do odprowadzania wody do kanału lub do ścieków. Studzienka (lesza) powinna być również połączona z kanałem lub ściekiem

(4) W pomieszczeniu do rozczyniania ciasta powinna znajdować się skrzynia z przykryciem, przeznaczona na mąkę, oraz skrzynia, wyłożona blachą cynkową, a przeznaczona na odpadki.

§ 21. (1) Pomieszczenia na skład mąki i skład pieczywa powinny być suche, widne, należycie przewietrzane; skład pieczywa nie może mieścić się w suterenie.

(2) Mąkę, cukier oraz inne surowce w opakowaniu workowem należy umieszczać na drewnianych heblowanych legarach (podstawach), a pieczywo na półkach z drzewa niesmolistego.

(3) Zabrania się ustawiania worków z mąką oraz układania pieczywa na podłodze.

§ 22. Ubieralnia powinna znajdować się w tym samym lokalu, co wytwórnia. W ubieralni powinny być: umywalnia z bieżącą wodą, czystemi ręcznikami i mydłem, szafa do ubrań pracowników i oddzielna szafa do fartuchów, czapek, pantofli oraz ławki lub krzesła.

§ 23. Lokal wytwórni pieczywa nie może łączyć się bezpośrednio z mieszkaniem lub służyć za miejsce zamieszkania, wypoczynku lub noclegu oraz za miejsce sprzedaży pieczywa.

§ 24. Zabrania się:

1) przesiadywać na stołach, sprzętach, przeznaczonych do wyrobu pieczywa, lub na workach z mąką;

2) mieć przy pracy obnażone ciało, prócz ramion;

3) spluwać na podłogę;

4) palić tytoń;

5) chodzić do ustępu w fartuchach piekarnianych;

6) wpuszczać do wytwórni osoby obce w czasie trwania pracy;

7) wpuszczać do wytwórni zwierzęta domowe.

§ 25. (1) Wytwórnie, produkujące wyroby z ciasta, powinny być zaopatrzone w mechaniczne urządzenia do wyrobu tych produktów oraz podlegają przepisom, zawartym w §§ 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23 i 24 tego rozporządzenia.

(2) Wytwórnie te powinny się składać co najmniej z 2-ch izb i pomieszczenia na ubieralnię.

§ 26. Wytwórnie wyrobów cukierniczych powinny odpowiadać przepisom dla wytwórni pieczywa, z tem jednakże, że w wytwórniach cukierniczych skład mąki może być łączony ze składem pieczywa w jednem pomieszczeniu, o ile nie mieści się on w suterenie. Ponadto wytwórnie wyrobów cukierniczych, zatrudniające nie więcej, niż 2-ch pracowników, mogą być zwolnione przez wojewódzkie władze administracji ogólnej od obowiązku wprowadzenia mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta.

§ 27. Wszelkie naczynia i przyrządy, używane do wyrobu produktów, wymienionych w § 1 pkt. 2, powinny być utrzymywane stale w dokładnej czystości. Dzieże drewniane (bajty) należy codziennie, po ukończeniu przygotowania ciasta, dokładnie oczyszczać przez skrobanie i mycie wrzącą wodą, dzieże metalowe przez mycie wrzącą wodą; deski i łopaty należy codziennie po ukończeniu pracy dokładnie oczyszczać ze starego ciasta przez skrobanie. Kotły, kubełki do wody, formy do ciasta, blachy i t. p. nie mogą być używane do żadnych innych celów i powinny być codziennie oczyszczane. Studzienki (lesze) lub zastępujące je naczynia żelazne należy również codziennie oczyszczać i myć.

Rozdział 4.

Przewóz i sprzedaż wyrobów mącznych.

§ 28. (1) Wozy, kosze i wszelkie inne przyrządy do rozwożenia i roznoszenia pieczywa i wyrobów cukierniczych powinny mieć przykrywy, zabezpieczające produkty te od zanieczyszczenia, być utrzymane w czystości i nieużywane do żadnych innych celów.

(2) Zabrania się:

a) przenosić w rękach pieczywo z wozów i koszów do miejsc sprzedaży,

b) stawiać kosze, względnie inne przyrządy z pieczywem lub wyrobami cukierniczemi bezpośrednio na ziemi lub na podłodze.

(3) O ile kosze i inne przyrządy do rozwożenia i roznoszenia pieczywa i wyrobów cukierniczych są umieszczane w szczelnych zamkniętych wozach, np. w specjalnych samochodach, wówczas przepis, dotyczący zaopatrzenia tych koszów i przyrządów w przykrywy nie jest wymagany.

§ 29. (1) Sklepy, w których odbywa się sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych, nie mogą mieścić się w suterenach i powinny być położone w odległości co najmniej 5 m. od ustępów ogólnych, od obór, stajen, chlewów, śmietników i gnojowisk w nieruchomościach skanalizowanych i w odległości 10 m. w nieruchomościach nieskanalizowanych

(2) Ściany tych sklepów powinny być bielone, mieć dwumetrową jasną lamperję olejną lub z materjału, dającego się łatwo myć.

(3) Stoły do sprzedaży, o ile nie mają wierzchów marmurowych lub szklanych, oraz półki na pieczywo lub wyroby cukiernicze, powinny być z drzewa niesmolistego, gładkie, bez szpar i szczelin.

(4) Produkty, umieszczane na stołach, półkach i w oknach wystawowych, powinny być zabezpieczone przed dotykaniem ich rękami kupujących, przed owadami oraz przed wszelkiemi zanieczyszczeniami (lady oszklone). Wystawianie tych produktów w drzwiach sklepowych jest niedopuszczalne.

(5) Wyroby cukiernicze deserowe, jak torty, ciastka tortowe, kremowe, z owocami i t. p., powinny być umieszczane w gablotkach oszklonych lub pod kloszami na talerzach, podstawach szklanych, porcelanowych (fajansowych), lub metalowych (z metali nieszkodliwych dla zdrowia).

(6) Przy wyrobach cukierniczych powinien być umieszczony na widocznem miejscu wyraźny napis, wskazujący firmę wytwórni i jej adres.

(7) Sklepy, w których sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych stanowi zasadniczą część przedsiębiorstwa, nie mogą sprzedawać takich produktów, których zapach może się udzielać pieczywu oraz wyrobom cukierniczym. Sklepy, w których sprzedaż pieczywa i wyrobów cukierniczych stanowi dodatkową część przedsiębiorstwa, powinny mieć dla pieczywa oddzielne miejsce zdala od innych artykułów żywnościowych.

(8) Do pakowania pieczywa i wyrobów cukierniczych używać należy czystego papieru (torebek). Używanie do tego celu makulatury jest wzbroniane.

(9) Postanowienia § 9, § 10 ustęp 1 i 2 i § 27 zdanie pierwsze mają tu odpowiednie zastosowanie.

(10) Osoby, zajęte sprzedażą, powinny nosić białe czyste fartuchy z rękawami, mieć czyste ręce i używać do wydawania wyrobów cukierniczych specjalnych szczypców lub łopatek.

§ 30. (1) Sprzedaż pieczywa oraz wyrobów cukierniczych na ulicach, straganach, targach i rynkach dopuszczalna jest jedynie przy zastosowaniu specjalnych urządzeń, zabezpieczających te produkty od wszelkich zanieczyszczeń (gablotki, szafki, wózki oszklone). Urządzenia te należy utrzymywać w bezwzględnej czystości; postanowienia § 10 ust. 1 i 2 oraz § 29 ust. 10 mają tu odpowiednie zastosowanie.

(2) Handel domokrążny wyrobami mącznemi jest wzbroniony.

Rozdział 5.

Postanowienia końcowe.

§ 31. Przepisy niniejszego rozporządzenia, dotyczące poszczególnych miejsc wyrobu i sprzedaży pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, powinny być wywieszone na widocznem miejscu.

§ 32. Mąka, wyroby z ciasta i wyroby cukiernicze, sprowadzane z zagranicy i przeznaczone do obiegu oraz wywożone zagranicę, powinny co do jakości, opakowania i oznaczenia odpowiadać przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 33. Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wytwórnie i miejsca sprzedaży mąki i wyrobów mącznych powinny być doprowadzone do stanu, wymaganego niniejszem rozporządzeniem, do dnia 31 grudnia 1930 r., a w stosunku do postanowień § 15 ust. 1 — do dnia 30 czerwca 1931 r. W przeciwnym razie ulegną one zamknięciu.

§ 34. (1) Wytwórnie pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w pomieszczeniach suterenowych, mogą pozostawać w nich nadal, o ile odpowiadają wszystkim innym przepisom dla tych wytwórni, o czem w każdym poszczególnym przypadku decyduje wojewódzka władza administracji ogólnej.

(2) Władza ta wyznaczać będzie terminy do jakich wytwórnie pieczywa będą mogły być pozostawione w suterenach, termin ten jednak nie może być dłuższy nad 4 lata, licząc od

chwili wejścia w życie rozporządzenia. W przypadku pozostawienia wytwórni w suterenie powinna być urządzona wzorowa wentylacja sztuczna, zastępująca otwieranie okien.

(3) W stosunku do istniejących wytwórni wojewódzka władza administracji ogólnej uprawniona jest do czynienia ustępstw również co do postanowień dotyczących łączenia składu mąki i pieczywa w jednem pomieszczeniu oraz ubieralni i natrysków w drugiem pomieszczeniu, pod warunkiem odgrodzenia zupełnego natrysków, oraz co do postanowień, przewidzianych w § 18 ust. 1.

§ 35. W wytwórniach, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o terminie wprowadzenia mechanicznych urządzeń, wymienionych w § 19, decyduje w każdym poszczególnym przypadku wojewódzka władza administracji ogólnej w zależności od miejscowych warunków gospodarczych i technicznych; termin ten jednak nie może być przedłużony poza 31 grudnia 1933 r.

36. Winni naruszenia właściwych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III tego rozporządzenia.

§ 37. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 24 listopada 1929 r.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 26 lutego 1921 r. w przedmiocie urządzenia i utrzymywania piekarń i sklepów z pieczywem oraz wypieku chleba (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 151) oraz z dnia 7 marca 1921 roku w przedmiocie używania domieszek do mąki i chleba (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 167).

Poz. 583. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 października 1929 r. w sprawie uchylenia rozporządzeń z dnia 31 października 1927 r. i z dnia 18 maja 1928 r. o stosowaniu mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wytwarzających pieczywo.

Na podstawie art. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676) zarządza się co następuje:

§ 1. Uchyla się moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 1927 r. o stosowaniu mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach cukierniach i innych zakładach przemysłowych wytwarzających pieczywo (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 894), oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 1928 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 31 października 1927 r. o stosowaniu mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wytwarzających pieczywo (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 544).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 24 listopada 1929 r.

Poz. 584 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości o opłatach za badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku.

Na podstawie art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) zarządza się co następuje:

§ 1. Wysokość opłat za badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku oznacza się w dołączonej do niniejszego rozporządzenia taryfie.

Ustalenie wysokości opłat za poszczególne oznaczenia względnie za badanie poszczególnych przedmiotów oznacza się w granicach, objętych taryfą zależnie od użytej metody badania oraz koniecznych jego rozmiarów.

§ 2. Oznaczone w taryfie opłaty za badania obejmują opłaty zarówno za badanie, jak i za orzeczenie zakładu, wydane na podstawie wyniku badania.

§ 3. Należność za badania chemiczne, mikroskopowe, bakterjologiczne i toksykologiczne przedmiotów, nieprzewidzianych w taryfie, oraz za badania botaniczne i doświadczalne na zwierzętach oznacza się w każdym poszczególnym przypadku w zależności od nakładu pracy i kosztu zużytego materjału pomocniczego podług norm, określonych w taryfie za badania analogiczne.

§ 4. Jeśli zachodzi konieczność delegowania funkcjonarjuszów zakładów poza obręb zakładu bądź w celach pobrania próby, bądź dokonania rewizji, ekspertyzy lub potrzebnych badań doświadczalnych na miejscu oględzin, na-

tenczas do opłat, przewidzianych w taryfie, zakłady mają prawo doliczania wszelkiej powstałej w podobnych warunkach pracy, nadwyżki kosztów badania oraz kosztów, związanych z delegacją urzędnika, zgodnie z przepisami art. 105 — 107 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

§ 5. Opłata za badania, dokonywane na użytek władz i osób, wymienionych w art. 12 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343), powinna być uiszczana zgóry.

O ile należność za badania nie może być zgóry całkowicie ustalona, władze te względnie osoby winny wnieść na poczet należności zaliczkowo odpowiednią sumę według uznania dyrektora zakładu lub jego zastępcy.

§ 6. Koszty przesyłki przedmiotów, nadsyłanych do badania, oraz koszty przesyłki opłat za badanie ponoszą całkowicie te władze lub osoby prywatne, na których żądanie badanie ma być dokonane.

§ 7. Taryfa, dołączona do niniejszego rozporządzenia, obowiązuje również w postępowaniu karno-sądowym.

W razie nieściągalności kosztów postępowania karnego sąd nie zwraca Państwowym Zakładom badania żywności i przedmiotów użytku ich należności (art. 12 ust. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. —(Dz. U. R. P. Nr. 36, poz 343).

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc obowiązującą:

1) Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 28 lipca 1919 r. w przedmiocie taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku publicznego w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 422),

2) Rozporzadzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 29 sierpnia 1923 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości, w sprawie zmiany taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 751).

3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 grudnia 1925 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości, w sprawie zmiany taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 28, poz. 173).

4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 września 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości, w sprawie taksy za badanie żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 607).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrzn. z dnia 12 listopada 1929 r. (poz. 584).

TARYFA

Za badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku.

A. Ogólne metody badania chemicznego.

	Zł. gr. od	Zł. gr. do
Oznaczenie wilgoci	2,00	4,00
" ciężaru właściwego płynów	3,00	6,00
" tłuszczu	5,00	10,00
" azotu	10,00	20,00
" węglowodanów . .	5,00	10,00
" skrobi	10,00	20,00
" błonnika	10,00	20.00
" części mineralnych za każdy składnik po	5,00	10,00
" sztucznych środków słodzących barwników		
" metali szkodliwych dla zdrowia		
" środków konserwujących		
" jakościowe za kadże oznaczenie po . .	6,00	12.00
" ilościowe za każde oznaczenie po . .	12,00	24,00

B. Badanie poszczególnych artykułów żywności.

		Zł. gr. od	Zł. gr. do
Badanie mleka	skrócone . .	3.00	6,00
	szczegółowe	10,00	30,00
" nabiału: (śmietana, śmietanka i t. d.)	skrócone	6,00	12,00
	szczegółowe . .	10,00	20,00
" masła, serów:	skrócone	10,00	20,00
	szczegółowe . .	15,00	30,00
" tłuszczów: (margaryna, smalec, oleje i t. d.)	skrócone	10,00	20,00
	szczegółowe . .	30,00	60,00

		Zł. gr. od	Zł. gr. do
Badanie mięsa i wyrobów mięsnych: (wędliny, kiełbasy, pasztety, konserwy, z mięsa, i ryb, buljon, ekstrakty i t. d.)	skrócone	10,00	20,00
	szczegółowe . .	25,00	50,00
„ zboża i roślin strączkowych: (produkty przemiału, pieczywo i t. d.)	skrócone	10,00	20,00
	szczegółowe . .	20,00	40,00
„ cukru, cukierków, wyrobów cukierniczych:	skrócone	10,00	20,00
	szczegółowe . .	15,00	30,00
„ lodów		10,00	20,00
„ jarzyn i owoców suszonych lub w koserwach . . .		12,00	24,00
„ soków, syropów, marmelad, powideł, konfitur . . .		12,00	24,00

	Zł. gr. od	Zł. gr. do
Badanie napojów chłodzących (wody gazowane, owocowe, kwasy, lemoniady i t. d.) .	12,00	24,00
„ napojów wyskokowych (alkohol, wódki, likiery, koniak, arak, rum i t. d.) .	25,00	50,00
„ wina (gronowe owocowe).	30,00	60,00
„ piwa	12,00	24,00
„ kawy i surogatów kawy. .	12,00	24,00
„ herbaty	12,00	24,00
„ kakao i czekolady . . .	15,00	30 00
„ przypraw korzennych i musztardy	12,00	24,00
„ octu i esencji octowej. .	12,00	24,00
„ soli.	5,00	10,00
„ drożdży i proszków do pieczenia ciasta	10,00	20,00
„ wody skrócone . . .	15,00	30,00
„ wody szczegółowe . .	30,00	60,00

C. Badanie poszczególnych przedmiotów użytku.

Badanie: a) naczyń, przyrządów, aparatów, przyborów (do wyrobu, przechowywania, mierzenia, ważenia, spożywania artykułów żywności).
b) materjałów do opakowywania artykułów żywności (papier, cynfolja i t. d.),
c) przyrządów do pielęgnowania ciała ludzkiego (aparaty, szczotki, grzebienie),
d) odzieży,
e) tapet,
f) farb do barwienia przedmiotów użytku,
g) zabawek dla dzieci,
h) świec,

za jakościowe oznaczenie każdego z poszczególnych składników w powyższych przedmiotach	7,50	15,00
za ilościowe oznaczenie każdego z poszczególnych składników w powyższych przedmiotach . .	15,00	30,00
Badanie: środków kosmetycznych	30,00	60,00
„ barwników. . . .	30,00	60,00
„ nafty	10,00	20,00
„ środków do skażania spirytusu	10,00	20,00
„ mydła i proszków mydlanych . . .	10,00	20,00
„ aparatów do wyrobu napojów, nasyconych bezwodnikiem kwasu węglowego (CO_2) oraz aparatów do piwa	25,00	50,00

D. Badania toksykologiczne.

1) Badanie na obecność trucizn (mineralnych, lotnych, organicznych):

	Zł. gr. od	Zł. gr. do
a) części zwłok oraz zawartości żołądka, jelit . .	30,00	200,00
b) artykułów żywności, leków, środków spędzenia płodu, wymiocin, kału, moczu	20,00	100,00
2) Badanie plam (fizykalne, mikroskopowe, chemiczne, widmowe, biochemiczne, serologiczne) . . .	15,00	30,00
3) Badanie włosów, trucizn, pocisków, pism, banknotów, monet	15,00	100,00
4) Badanie krwi [na obecność tlenku węgla (CO)]	20,00	30,00

E Opinje fachowe. 10,00 25,00

Prócz powyższych kosztów badania Państwowe Zakłady badania żywności i przedmiotów użytku pobierają na wydatki, złączone z wydaniem orzeczenia dodatkową opłatę w wysokości 0,75 zł. za każde orzeczenie.

Poz. 585. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 17 października 1929 r. o ulgach celnych.

z 26 listopada Nr. 79 Rok 1929

Poz. 586. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych.

Poz. 587. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o rozszerzeniu granic miasta Janowiec w powiecie żnińskim, województwie poznańskiem.

Poz. 588. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o utworzeniu samoistnej gminy wiejskiej „Piastów" w powiecie i województwie warszawskiem.

Poz. 589. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zastosowania do gminy wiejskiej Potok Złoty w powiecie buczackim, województwie tarnopolskiem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, dotyczących gmin miejskich.

Poz. 590. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 września 1929 r. w sprawie zmiany w organizacji urzędów katastralnych w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Poznaniu.

Poz. 591. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o częściowej zmianie taryfy, zawierającej podział miejscowości na klasy, odnośnie podatku przemysłowego.

Poz. 592. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 12 listopada 1929 r. o zastosowaniu uproszczonego postępowania przy naprawie ustroju rolnego gospodarstw, przeciętych granicą wschodnią Państwa.

Poz. 593. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 listopada 1929 r. o sprostowaniu omyłki w wykazie nieruchomych majątków państwowych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o sprzedaży niektórych nieruchomych majątków państwowych.

z 29 listopada Nr. 80 Rok 1929

Poz. 594. Oświadczenie Rządowe z dnia 14 września 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej uregulowania kolizyj ustawodawstw w zakresie małżeństwa, podpisanej w Hadze, dnia 12-go czerwca 1902 r.

Poz. 595. Oświadczenie Rządowe z dnia 14 września 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej uregulowania kolizyj ustawodawstw i jurysdykcyj w zakresie rozwodu i rozłączenia co do stołu i łoża, podpisanej w Hadze, dnia 12 czerwca 1902 r.

Poz. 596. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 października 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej uregulowania opieki nad małoletnimi, podpisanej w Hadze, dnia 12 czerwca 1902 roku.

Poz. 597. Oświadczenie Rządowe z dnia 14 września 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej kolizyj ustawodawstw co do skutków małżeństwa w dziedzinie praw i obowiązków małżonków w ich stosunkach osobistych i majątkowych, podpisanej w Hadze, dnia 17 lipca 1905 roku.

Poz. 598. Oświadczenie Rządowe z dnia 14 września 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej ubezwłasnowolnienia i analogicznych zarządzeń opiekuńczych podpisanej w Hadze, dnia 17 lipca 1905 r.

z 30 listopada Nr. 81 Rok 1929.

Poz. 599. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o zmianie granic powiatów: myślenickiego i wielickiego oraz o zmianie granic obszaru działania samorządowych reprezentacyj powiatowych: w Krakowie Myślenicach i Wieliczce w województwie krakowskiem.

§ 1. Gminy, należące do okręgu sądu grodzkiego w Dobczycach, z wyjątkiem gmin: Bilczyce, Gdów i Liplas, oraz gminy Czechówka, Sieprow, Stojowice i Zakliczyn — wyłącza się z powiatu wielickiego i obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Wieliczce i włącza się je do powiatu i obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Myślenicach.

§ 2. Gminy, należące do okręgu sądu grodzkiego w Skawinie, wyłącza się z obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Wieliczce i włącza się je do obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Krakowie.

Poz. 600. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o utworzeniu obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Makowie o zmianie granic powiatów: makowskiego i nowotarskiego oraz o zmianie granic obszarów działania samorządowych reprezentacyj powiatowych: w Myślenicach, w Nowym Targu i w Żywcu w województwie krakowskiem.

§ 1. Z obszarów działania samorządowych reprezentacyj powiatowych w Myślenicach i w Żywcu wyłącza się gminy, należące do powiatu makowskiego.

§ 2. Z powiatu nowotarskiego i z obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Nowym Targu wyłącza się gminy: Chabówka, Ponica i Rdzawka i włącza się je do powiatu makowskiego.

§ 3. Z gmin należących do powiatu makowskiego wraz z gminami: Chabówka, Ponica i Rdzawka tworzy się obszar działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Makowie (makowski związek powiatowy).

Poz. 601. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o włączeniu obszaru b. powiatu spisko-orawskiego do obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Nowym-Targu

§ 1. Obszar b. powiatu spisko-orawskiego włącza się do obszaru działania samorządowej reprezentacji powiatowej w Nowym-Targu.

Poz. 602. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o przyłączeniu gmin wiejskich: Batiatycze, Różanka, Konstantynówka i Zubowmosty z powiatu żółkiewskiego, województwa lwowskiego do powiatu kamioneckiego w województwie tarnopolskiem.

Poz. 603. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym.

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o zniesieniu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 40) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 669) wprowadza się następujące zmiany:

1) Paragraf 2 otrzymuje brzmienie: „Sprawy zasiłków na meljoracje rolne dla gmin i spółek wodnych, załatwiane dotychczas przez b. Tymczasowy Wydział Samorządowy przekazuje się Ministrowi Rolnictwa, sprawy zaś kursów dla dozorców meljoracyjnych Ministrowi Robót Publicznych, który o ile chodzi o ustalanie programu nauczania porozumiewa się z Ministrem Rolnictwa".

2) W paragrafie 6 pod A. II skreśla się punkt pod lit. 1), mianowicie: „1) regulacji Wisłoku i Pielnicy", a pod B. II po punkcie f) dodaje się dalszy punkt g) o następującem brzmieniu: „g) regulacji Wisłoku i Pielnicy".

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Robót Publicznych i Rolnictwa.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 604. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. w sprawie zmian i uzupełnień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych.

Poz. 605. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o służbie przygotowawczej kandydatów na stanowiska służbowe I kategorji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i o egzaminie dyplomatyczno-konsularnym.

Poz. 606. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 października 1929 r. w sprawie kwalifikacyj zawodowych do nauczania religji wyznań: ewangelicko-augsburskiego oraz ewangelicko-reformowanego (Konsystorz Warszawski) w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

Poz. 607. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa oraz Robót Publicznych o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły.

Na mocy art. 1 punkt b) i art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527) w brzmieniu ustalonem roz-

porządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 374) żarządza się co następuje:

§ 1. Uprawnienia przysługujące Ministrowi Spraw Wewnętrznych z art. 1 pkt. b) cytowanego na wstępie rozporządzenia przekazuje się w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa oraz Robót Publicznych wojewodom — z prawem dalszego przekazywania tych uprawnień, z wyjątkiem uprawnienia do wyznaczania cen cegły, w trybie przewidzianym w ust. 2 art. 2 cytowanego rozporządzenia — powiatowym władzom administracji ogólnej oraz zarządom gmin miejskich lub wiejskich o charakterze miejskim.

Uprawnienia powyższe przekazuje się też Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy bez prawa dalszego przekazywania grodzkim władzom administracji ogólnej.

§ 2. Ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec, wyroby masarskie oraz cegłę będą wyznaczane, o ile zajdzie tego potrzeba, dla zapobieżenia i przeciwdziałania zwyżce cen nieusprawiedliwionej zwyżką kosztów produkcji lub wymiany.

Podstawą do wyznaczania cen są koszta produkcji i gospodarczo usprawiedliwione koszta wymiany.

§ 3. Władze uprawnione do wyznaczania cen wyznaczają je po uprzedniem zasięgnięciu opinji powołanych przez nie komisyj do badania cen.

§ 4. Komisja do badania cen składa się w równej części z przedstawicieli konsumentów oraz z przedstawicieli producentów i handlu.

§ 5. Członków komisji do badania cen powołuje kierownik władzy administracyjnej, przy której jest ona czynna, względnie kierownik zarządu gminy miejskiej lub wiejskiej o charakterze miejskim z pośród delegatów wskazanych przez spółdzielnie spożywców i robotniczo-pracownicze związki, oraz przedstawicieli rolnictwa i zainteresowanych gałęzi przemysłu i handlu.

Przewodniczącym komisji jest z urzędu kierownik władzy administracyjnej, względnie zarządu gminnego, przy których komisja jest czynna lub ich zastępcy.

§ 6. O ile komisja składa się z większej liczby członków, wówczas na mocy regulaminu, może obradować w sekcjach, w których będą reprezentowani przedstawiciele wymienieni w § 4 i § 5.

Przewodniczący komisji do badania cen jest z urzędu też przewodniczącym sekcji.

§ 7. Zakres działania komisji (sekcji) do badania cen obejmuje:

a) opinjowanie na jakie rodzaje (gatunki) przedmiotów z pośród wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia należy wyznaczyć ceny i w jakiej wysokości,
b) badanie kalkulacji cen przedstawianych komisji przez wytwórców i kupców,
c) wydawanie opinji co do wysokości cen na żądanie władz administracyjnych, sądów i instytucyj publicznych.

§ 8. Sposób i porządek obrad komisji (sekcji) do badaia cen określi regulamin wydany przez wojewódzkie władze administracji ogólnej (Komisarza Rządu m. st. Warszawy).

§ 9. Władza przekazująca uprawnienia zgodnie z postanowieniami § 1 niniejszego rozporządzenia ma prawo:

a) uchylić decyzję władzy uprawnionej z poleceniem ponownego zasięgnięcia opinji komisji w myśl udzielonych jednocześnie wyjaśnień i wskazówek,
b) rozwiązać komisję lub sekcję z równoczesnem poleceniem powołania nowej komisji lub sekcji w innym składzie,
c) odwołać decyzję o przekazaniu uprawnienia do wyznaczania cen.

§ 10. Winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych ulegną karze w myśl art. 4 i art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U R. P. Nr. 91, poz. 527).

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1930 r. i obowiązuje do dnia 31 sierpnia 1930 r.

Poz. 608 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 listopada 1929 r. o powierzeniu funkcyj starostów grodzkich w miastach Gnieźnie i Inowrocławiu odnośnym starostom powiatowym.

Na podstawie art. 75 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) oraz § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 543), zarządzam co następuje:

§ 1. W powiatach miejskich Gnieźnie i Inowrocławiu funkcje starostów grodzkich powierza się starostom powiatowym gnieźnieńskiemu i inowrocławskiemu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1929 r.

Poz. 609. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 listopada 1929 r. zmieniające przepisy o ustaleniu tytułów urzędowych prokuratorów i wiceprokuratorów Sądu Najwyższego.

Poz. 610. Obwieszczenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 9 listopada 1929 r. o sprostowaniu błędu w tekście polskim Konwencji pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców, oraz Czechosłowacją, dotyczącej przejęcia wierzytelności i depozytów z pod zarządu Pocztowej Kasy Oszczędsości w Wiedniu, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922 r.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 16 listopada Nr. 264 Rok 1929

Poz. 614. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 615 Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 616. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 617. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 618. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1929 r., dotyczące przepisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 6 listopada 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie zbóż, produktów przemiału oraz słodu.

z 18 listopada Nr. 265 Rok 1929

Poz. 619. Umowa, zawarta pomiędzy Chrześcijańskiem i Żydowskiem Stowarzyszeniami Właścicieli Nieruchomości w Częstochowie, oraz Zw. Zaw. Dozorców Domowych w Polsce O/w Częstochowie i Zw. Zaw. Chrześcijańskich Dozorców Domowych O/w Częstochowie, na rok 1929 — 1930, z mocą obowiązującą od 1 lipca 1929 roku do 30 czerwca 1930 roku.

z 19 listopada Nr. 266 Rok 1929

Poz. 620. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 listopada 1929 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 28 października 1929 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych w województwie pomorskiem, w miastach Bydgoszczy i Inowrocławiu oraz powiatach bydgoskim, szubińskim, wyrzyskim i inowrocławskim.

z 20 listopada Nr. 267 Rok 1929

Poz. 621. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 622. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 15 listopada 1929 r. o utworzeniu nadleśnictwa Siekierno w okręgu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu.

z 21 listopada Nr. 268 Rok 1929

z 22 listopada Nr. 269 Rok 1929

z 23 listopada Nr. 270 Rok 1929

z 25 listopada Nr. 271 Rok 1929

Poz 623. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za dzielność.

Poz. 624. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 625. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 626. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r., o zatwierdzeniu niektórych zmian statutu przedsiębiorstwa „Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie".

z 26 listopada Nr. 272 Rok 1929

Poz. 627. Uchwała Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. w sprawie statutu organizacyjnego Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 1.

Zatwierdza się dołączony do niniejszej uchwały statut organizacyjny Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą statut Głównego Urzędu Statystycznego, ogło-

szony, jako załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 marca 1921 r. w sprawie statutów organizacyjnych ministerstw i urzędów centralnych („Monitor Polski" Nr. 74, poz. 115).

Prezes Rady Ministrów:
(—) Świtalski

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Składkowski

STATUT ORGANIZACYJNY GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

§ 1.

Główny Urząd Statystyczny dzieli się na 10 wydziałów:

1) Prezydjalny,
2) Spisu ludności,
3) Statystyki ruchu ludności,
4) Statystyki sądowej,
5) Statystyki oświaty,
6) Statystyki rolniczej,
7) Statystyki przemysłowej,
8) Statystyki handlu zagranicznego i komunikacji,
9) Statystyki finansów i samorządu,
10) Statystyki społecznej.

§ 2.

Wydział I Prezydjalny prowadzi sprawy wspólne dla całego Urzędu i załatwia w szczególności sprawy budżetowe, kasowe i gospodarcze. Wydział ten obejmuje także kancelarję Urzędu, rejestraturę, oddział drukarski, administrację wydawnictw, biuro tłumaczeń, biuro informacyjne i oddział maszyn.

§ 3.

Wydział II Spisu ludności przygotowuje i opracowuje spisy ludności i spisy zawodowe, prowadzi ewidencję podziału administracyjnego Państwa i opracowuje statystykę poborowych, nadto prowadzi statystykę wyborów i inne działy statystyki politycznej.

§ 4.

Wydział III Statystyki ruchu ludności prowadzi statystykę małżeństw, urodzeń i zgonów, oraz statystykę wędrówek wewnętrznych, statystykę sanitarną i kościelną, jak również biuro kartograficzne i bibljotekę Urzędu.

§ 5.

Wydział IV Statystyki sądowej prowadzi w myśl zasad uzgodnionych z Ministrem Sprawiedliwości statystykę przestępczości, statystykę zmian własności i wpisów hipotecznych, statystykę protestów weksli, statystykę pożarów i ubezpieczeń za wyjątkiem ubezpieczeń społecznych.

§ 6.

Wydział V Statystyki Oświaty prowadzi statystykę szkół wszelkiego rodzaju i typu, tudzież statystykę oświaty pozaszkolnej i życia kulturalnego,

§ 7.

Wydział VI Statystyki rolniczej przeprowadza spisy rolnicze, a także prowadzi roczną statystykę produkcji roślinnej i zwierzęcej, statystykę lasów i produkcji leśnej, statystykę cen płodów rolniczych płaconych rolnikom, statystykę wartości produkcji rolnej i kosztów jej produkcji.

§ 8.

Wydział VII Statystyki przemysłowej prowadzi statystykę przedsiębiorstw przemysłowych i wszelkie spisy przemysłowe, statystykę prudukcji przemysłowej, statystykę stanu zatrudnienia i statystykę budowlaną.

§ 9.

Wydział VIII Statystyki handlu zagranicznego i komunikacji prowadzi statystykę przywozu i wywozu towarów handlu zagranicznego, statystykę tranzytu i statystykę komunikacji.

§ 10.

Wydział IX Statystyki finansów i samorządu prowadzi statystykę skarbową, statystykę finansów komunalnych, statystykę kredytową, banków, kas oszczędności, bilansu płatniczego, statystykę spółek akcyjnych, statystykę spółdzielni, rejestrów handlowych, upadłości oraz dochodu i majątku narodowego.

§ 11.

Wydział X Statystyki społecznej prowadzi statystykę prac i zarobków, strajków i lokautów, umów zbiorowych, ubezpieczeń społecznych, statystykę budżetów rodzinnych, tudzież statystykę cen hurtowych, cen detalicznych i kosztów utrzymania.

Poz. 628. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o rozwiązaniu rady gminnej gminy Lisnowo w powiecie grudziądzkim województwa pomorskiego.

z 27 listopada Nr. 273. Rok 1929

Poz. 629. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 listopada 1929 r., dotyczące przepisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 20 września 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie masła.

z 28 listopada Nr. 274 Rok 1929

Poz. 630. Zarządzenie o nadaniu Wielkiej Wstęgi Orderu Odrodzenia Polski Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 631. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 27 listopada 1929 r., w sprawie zgłaszania list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądu pracy i sądu okręgowego.

Poz. 632. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 listopada 1929 roku, o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Laisve“.

z 29 listopada Nr. 275. Rok 1929

Poz. 633. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 listopada 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 634. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 635. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 636. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 listopada 1929 roku o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Danziger Volksblatt“.

Poz. 637. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 września 1929 r. o rejestracji pretensyj b. uczestników b. ros. Kasy Emerytalnej nauczycieli i nauczycielek ludowych, tudzież b. ros. Kasy Emerytalnej pracowników z wolnego najmu skarbowej sprzedaży trunków, — z tytułu emerytur i wkładów emerytalnych.

z 30 listopada Nr. 276. Rok 1929

Poz. 638. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

III.

Orzecznictwo.

Przedruki z „Orzecznictwa Sądów Polskich“ T. VIII, Zeszyt 11 1929 listopad.

529.

Sumy, zużyte na budowę domów mieszkalnych, mogą być na zasadzie art. 33 punkt 3) rozp. Prez. Rzp. z 22 kwietnia 1927 r., poz. 372 Dz. Ust. potrącone także z dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Wyrok N. T. A. z dnia 9 czerwca 1929 r. L. Rej. 5075/28.

532.

W rozumieniu art. 4 § 1 Konwencji Wiedeńskiej (Dz. Ust. R. P. poz. 148 z 1925), zamieszkanie nie może być uważane za stworzone najpóźniej w dniu 1 stycznia 1908, jeżeli dana osoba, mimo wynajęcia już poprzednio mieszkania i sprowadzenia mebli rozpoczęła dopiero po tym dniu przebywać zazwyczaj i regularnie na terytorjum, uznanem za część składową Polski.

Wyrok N. T. A. z dnia 25 stycznia 1929 r. L. Rej. 934/27.

533.

Według p. e) § 2 art. 7 Konwencji Wiedeńskiej (Dz. U. R. P. poz. 148 z 1925), utraciły obywatelstwo polskie także osoby, które po dniu 10 stycznia 1922 pozostały w niemieckiej służbie samorządowej (d'une commune) na zasadzie umowy.

Wyrok N. T. A. z dnia 13 marca 1929 r. L. Rej. 1556/27.

535.

Funkcjonarjusz państwowy, skazany prawomocnie na karę dyscyplinarną, a tem bardziej jego adwokat, nie mają prawa żądać udzielenia do wglądu akt sprawy dyscyplinarnej, przeciwko temu funkcjonarjuszowi prawomocnie zakończonej.

Wyrok N. T. A. z dnia 14 marca 1929 r. L. Rej. 266/27.

538.

W postępowaniu wyborczem, przeprowadzanem wedle postanowień, dotyczących gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze b. zaboru austrjackiego,

1) uchybienia, objawiające się w przyjęciu przez komisję wyborczą sfałszowanych lub nieformalnych pełnomocnictw wyborczych i odebraniu głosów od osób do głosowania nieuprawnionych, w miejsce właściwych wyborców — spowodować mogą tylko wówczas unieważnienie przeprowadzonych wyborów, jeśli wykazanem zostanie, że uchybienia te mogły mieć wpływ na wynik wyborów;

2) ocena, czy agitacja w lokalu wyborczym mogła mieć wpływ na wynik wyborów, pozostawiona jest swobodnemu uznaniu władzy, która jednak decyzje w tym względzie wydawać powinna na zasadzie ustalenia istotnych w danym kierunku okoliczności faktycznych, oraz zgodnie z temi ustaleniami.

Wyrok N. T. A. z dn. 19 października 1928 r. L. Rej, 4718/26.

543.

Ustawa z 17 lutego 1922 o budowie szkół powszechnych dotyczy także szkół, powstałych przed jej wejściem w życie.

Nauczyciel, otrzymujący dodatek mieszkaniowy obowiązany jest płacić komorne za mieszkanie służbowe, dostarczone mu przez gminę.

Stosunek, zachodzący między gminą a nauczycielami publicznych szkół powszechnych co do korzystania z mieszkania służbowego, ma charakter prywatno-prawny, wysokość zaś zapłaty może być określona porozumieniem się stron.

Orzeczenie izby pierwszej sądu najwyższego z 29 maja 1929. C. 2114/28.

580.

Z chwilą rozwiązania Sejmu Śląskiego gaśnie także urzędowanie Marszałka i jego zastępców.

Orzeczenie izby trzeciej sądu najwyższego z 27 kwietnia 1929. O 60/29.

581.

Pozbawienie lokatora wejścia frontowego, do którego miał prawo, za pomocą gwałtu pośredniego, nawet przy pozostawieniu mu wejścia kuchennego, stanowi wykroczenie z art. 507 k. k.

Orzeczenie izby drugiej (sek. 1) sądu najwyższego z 11 marca 1929. K. 4/29.

IV.

Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

375.

Okólnik Nr. 238 z 31 października 1929 r. (Z. H. 4667/29) o organizacji dozoru nad żywnością.

Do

P. P. Wojewodów (prócz Śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy, P. P. Dyrektorów Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku

W związku z rozporządzeniem z dnia 1.VI. 29 r. o organizacji dozoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 495) oraz w rozwinięciu postanowień tego rozporządzenia, zarządza się co następuje:

Do par. 1. Sprawy dozoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku wymagają jednolitości akcji na terenie powiatu, która może być osiągnięta jedynie przy systemie koncentracji spraw tego działu; ze względu na swój wybitnie sanitarny charakter należy je skoncentrować w rękach organów sanitarnych powiatowych władz administracji ogólnej (lekarzy urzędowych tych władz).

Do chwili uregulowania w drodze rozporządzenia sprawy kwalifikacji komunalnych organów dozoru (art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 28 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) należy, w szczególności dla kontrolerów żywności, uznawać jako tymczasowo dopuszczalne normy, uprawniające ich do pełnienia czynności kontrolnych:

1) świadectwo z ukończenia kursu przeszkolenia w Państwowej Szkole Higjeny, lub

2) świadectwo z ukończenia kursu przeszkolenia w Państwowym Zakładzie badania żywności i przedmiotów użytku, lub wreszcie

3) zaświadczenie o odbytej praktyce w zakresie pełnienia funkcji kontrolera żywności nie krótszej, niż lat 3 w Państwowym Zakładzie badania żywności i przedmiotów użytku.

Wydawanie zarządzeń i orzeczeń w sprawach dozoru, dotyczących np. wykluczenia z obiegu pewnych artykułów, powinno się odbywać poza przypadkami, wymagającemi z punktu widzenia ochrony zdrowia konsumentów, akcji doraźnej i szybkiej — z reguły na podstawie przeprowadzonego badania w zakładzie (pracowni), zwłaszcza zaś o ile zachodzi konieczność zajęcia towaru z powodu jego

szkodliwości dla zdrowia, lub też podejrzenia o sfałszowanie, podrobienie, zepsucie. W przypadkach, w których badanie przedwstępne, przeprowadzone przez organ dozoru, może być wystarczające, zajęcie może być dokonane na tej podstawie, jednak zatwierdzenie tego zajęcia przez władzę dozoru nastąpić może dopiero na zasadzie wyników badania, dokonanego w zakładzie (pracowni), a potwierdzającego wyniki badania przedwstępnego (art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 28). Dla tego celu pozostawiony jest okres jednego miesiąca (art. 21 ust. 2 p. b).

Zarządzenia co do zniszczenia towaru powinny być oparte na bezspornem stwierdzeniu jego szkodliwości dla celów spożycia lub użycia.

Do par. 2. Analogicznie do intepretacji, zawartej w ust. 2 niniejszego okólnika, sprawy z działu dozoru nad żywnością należy w Urzędzie Wojewódzkim skoncentrować w rękach naczelników Wydziału zdrowia. Całokształt akcji, prowadzonej na terenie powiatów, powinien być tu zjednoczony, co umożliwi wydawanie władzom powiatowym jednolitych zarządzeń i ułatwi orjentację nad całokształtem dozoru.

Zwraca się szczególną uwagę na ważność sprawy utrzymywania przez gminy i powiatowe związki komunalne komunalnych organów dozoru, co spowoduje pokrycie całego terenu Państwa siecią punktów kontrolnych, zapewniających jednolitość i powszechność akcji dozoru. Z tego względu konieczny jest stały wpływ na zarządy gmin w kierunku wypełniania przez nie ustawowego obowiązku (art. 17 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej); w pierwszym zaś rzędzie uwzględnienie przez nie we właściwych budżetach kredytów na wydatki z tem związane.

Wyjaśnia się jednocześnie, że badanie prób w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku wykonywane będzie bezpłatnie dla komunalnych organów dozoru (art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) o tyle, o ile organami temi będzie personel fachowy, posiadający odpowiednie kwalifikacje.

Rozstrzyganie odwołań, o których mowa w art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, od orzeczeń powiatowej władzy administracji ogólnej powinno być oparte przedewszystkiem na fachowem orzeczeniu Zakładu (pracowni); w braku takiego orzeczenia należy je spowodować.

Zarządzenie powtórnego badania powinno być z reguły stosowane w przypadkach wyjątkowych, t. j. w których faktycznie nasuwa się podejrzenie istnienia dla danej sprawy okoliczności łagodzących, jako to:

a) próba została pobrana w sposób nienależyty;

b) próba pozostawała w drodze zbyt długo.

c) próba wskutek warunków atmosferycznych (letnia pora, upały) lub innych dotarła do zakładu w stanie znacznie gorszym, niż była w chwili jej poboru, i t. p.

Ważne jest bowiem dla sprawy dozoru, by autorytet orzeczeń Zakładu (pracowni) był wobec stron zawsze w pełni utrzymany.

Nadzór nad komunalnemi pracowniami badania żywności i przedmiotów użytku, funkcjonującemi na terenie województwa, powinien obejmować w pierwszym rzędzie: a) ewidencję tych pracowni, b) wgląd w dostosowanie się ich do przepisów paragrafów 19—22 rozporządzenia z dnia 1. VI. 1929, c) nadzór nad ich działalnością (par. 18 powołanego rozporządzenia)

Do par. 5. Funkcjonarjusze fachowi Państwowych zakładów badania żywności i przedmiotów użytku są ze względu na swoje specjalne ukwalifikowania uprawnieni do pełnienia funkcyj kontrolnych na całym obszarze Państwa. Wobec tego, że jeden zakład obsługuje kilka województw, funkcjonarjusze ci muszą być wysyłani na objazdy kontrolne po terenach, podległych różnym P. P. Wojewodom, stanowiących okrąg działalności zakładu. Objazdy te mogą się odbywać na żądanie władz administracji ogólnej, lub też z inicjatywy zakładu i w porozumieniu z danym urzędem. Funkcjonarjusz, objeżdżający dany teren, winien być zawsze zaopatrzony w upoważnienie właściwego Urzędu Wojewódzkiego (załącznik 3 rozporządzenia z dnia 1. VI 1929). Funkcjonarjuszom tym w przypadkach oporu, stawianego przy wykonywaniu przez nich czynności, władze administracji ogólnej powinny zapewnić pomoc organów policyjnych.

Do par. 6 i 7. Pod a) rozumie się: 1) lekarzy miejskich, 2) sejmikowych, 3) okręgowych;

pod b): funkcjonarjuszy ukwalifikowanych i uprawnionych do pełnienia funkcyj kontrolnych na podstawie zaświadczeń, wymienionych w ust. 2 wyjaśnień do § 1;

pod c) organy, pełniące inne funkcje sanitarne np. (komisarze targowi), o ile dla pełnienia dozoru posiadają zaświadczenia, wyszczególnione pod b); organy te w myśl § 7 p. b muszą mieć specjalne zaświadczenia, wyraźnie uprawniające je do pełnienia kontroli; zaświadczenia te mają być terminowe.

Do par. 8. W gminach, posiadających komunalne pracownie badania żywności i przedmiotów użytku, ustalony będzie w każdym przypadku odrębnie zakres działania tych pracowni (art. 15 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej). Zakres ten ujęty z punktu widzenia właściwości rzeczowej, określi kategorje badań, których wykonywanie pozostawione będzie kompetencji danej pracowni. Rozmiar tego zakresu zależeć będzie w pierwszym rzędzie od właściwości danej pracowni (lokalnych, urządzenia kwalifikacyj personelu i t. p.)

Ustalony zakres będzie obowiązującym wskaźnikiem dla organów kontrolnych przy przesyłaniu prób do badania w myśl przepisów ust. 2 i 3 tego paragrafu.

Odstępstwa od reguły co do przesyłania prób do terytorjalnie właściwego Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku, o którem mowa w ust. 5, mogą zachodzić jedynie w przypadkach wyjątkowych: letnia pora, możność zepsucia się próby, konieczność jak najszybszego wydania zarządzenia, opartego na wynikach badania i t. p.

Dla ułatwienia ogólnej orjentacji nad działalnością organów dozoru wskazane jest ustalenie liczby prób, którą organa dozoru powinny w określonych czasokresach pobierać na danym terenie. Określenie to należałoby ująć w następujący schemat:

Liczba prób, pobranych do badania przez organa dozoru na danym terenie, nie może być:

a) w gminach miejskich mniejsza niż . . . . . . prób rocznie na 1.000 mieszkańców,

b) w gminach wiejskich mniejsza niż . . . . . . prób rocznie na 1.000 mieszkańców.

Wnioski swe co do liczebności prób, po uzgodnieniu ich z terytorjalnie właściwym Państwowym Zakładem badania żywności i przedmiotów użytku zechcą P. P. Wojewodowie przedłożyć Ministerstwu w terminie do 3-ch miesięcy od daty okólnika.

Do par. 9. W przypadku zwolnienia gminy od obowiązku utrzymywania własnej pracowni (art. 15 ust. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej) ustalony będzie dla każdej poszczególnej gminy w drodze zarządzenia specjalnego zakresu świadczeń, mających stanowić rekompensatę dla danego Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku za wypełniane przez ten Zakład na rzecz gminy funkcje badawcze i kontrolne.

Do par. 10. W zakładach, nieposiadających dostatecznie licznego fachowego personelu dla utworzenia wszystkich oddziałów, przewidzianych w tym paragrafie, poszczególne czynności mogą być łączone w jednym oddziale. Jednak oddział toksykologiczny (sądowo-chemiczny) i administracyjny (kancelarja) muszą tworzyć zawsze odrębne jednostki.

Kierownicy poszczególnych oddziałów są służbowo całkowicie podlegli dyrektorowi zakładu, który powinien mieć wgląd, zarówno z punktu widzenia fachowego, jak administracyjnego, we wszystkie sprawy, załatwiane w oddziale.

Z tą chwilą tracą moc wszelkie sprzeczne z tem zarządzenia.

Do par. 11. Dyrektor zakładu wyznacza funkcje i prace poszczególnych oddziałów względnie funkcjonarjuszów. Funkcjonarjusze Zakładu poświęcać muszą cały czas godzin urzędowych pracy zakładowej. Prace naukowe, dotyczące przedmiotów, objętych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343), mogą być prowadzone przez personel zakładu za zezwoleniem dyrektora.

Państwowe zakłady badania żywności i przedmiotów użytku są obowiązane do składania Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sprawozdań: a) miesięcznych (liczbowych), b) rocznych (szczegółowych) z działalności Zakładu.

Do par. 13. Wobec tego, że okrąg działalności poszczególnego zakładu obejmuje kilka województw, należy, by zakłady dostosowały akcję swoją do potrzeb danego terenu z uwzględnieniem różnych warunków lokalnych. Im więcej dany teren jest zaniedbany pod względem organizacji dozoru, tem baczniejszą należy zwracać na niego uwagę i tem więcej pobudzać czynniki miejscowe do przestrzegania i wykonywania odpowiednich przepisów. Ingerencja fachowo wyszkolonych funkcjonarjuszów zakładów, działających z ramienia władz administracji ogólnej, powinna dążyć w kierunku usuwania istniejących braków.

Do par. 15. W związku z ingerowaniem zakładów w sprawy czy to organizacji czy wykonawstwa dozoru, o którem mowa w wyjaśnieniach do par. 13, powstawać będzie konieczność zwracania uwagi władzom dozoru na te czy inne braki lub niedokładności i na sposób ich usunięcia. Z tego względu zakłady powinny stanowić dla władz administracji ogólnej ważny pomocniczy organ przy wykonywaniu dozoru.

Do par. 18. Państwowe Zakłady badania żywności są, w myśl art. 11 ust. 2 p. d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, temi organami, za pośrednictwem których wojewódzkie władze administracji ogólnej wykonywują nadzór nad komunalnemi organami i pracowniami celem stwierdzania znajomości, prawidłowości i sprawności wykonywania dozoru. Kontrolowanie pracowni, jako technicznych placówek, może być dokonywane jedynie przez odpowiednie czynniki fachowe.

Kursy szkolenia personelu fachowego (kontrolerów żywności) odbywają się w: Państwowej Szkole Higjeny oraz w poszczególnych Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku. O terminie urządzenia tych kursów będą P. P. Wojewodowie każdorazowo zawiadamiani celem spowodowania, by zarządy gmin zgłaszały na kurs ten kandydatów do przeszkolenia.

Do par. 19. Rozmiary, urządzenie komunalnej pracowni oraz kwalifikacje jej personelu będą z reguły wskaźnikiem dla określenia zakresu jej działania. Różniczkowanie zakresu tego, w zależności od poziomu danej pracowni, jest konieczne ze względu na uprawnienia, nadane tym pracowniom w art. 13 i 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, wymagające autorytatywnego stanowiska.

Termin, do którego dane gminy powinny być zaopatrzone w pracownie, nie może być ze względu na konieczność rozbudowy aparatu dozoru zbyt odległy i w żadnym razie nie powinien on przekraczać 5-ciu lat od chwili wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Do par. 20. Do czasu określenia w drodze rozporządzenia kwalifikacyj personelu komunalnych pracowni należy kierować się zasadą, by czynności kierownicze i analityczne były w rękach fachowców z dyplomem szkół wyższych (dyplomowanych chemików), obeznanych ze specjalnością w kierunku badania artykułów żywności i przedmiotów użytku.

Do par. 21. Sprawozdania, o których mowa w tym paragrafie, powinny być dostarczane:

1) właściwemu Wojewodzie w terminie:

a) kwartalne do 4-ch tygodni po kwartale sprawozdawczym,

b) roczne — do 3-ch miesięcy po roku sprawozdawczym,

2) Te same terminy obowiązują pracownie m. st. Warszawy.

Do par. 22. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z działalności pracowni za rok ubiegły należy zarządzić kontrolę jej działalności w trybie, przewidzianym w tym paragrafie. Dyrektorowi właściwego terytorjalnie Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku należy sprawozdanie roczne pracowni udzielić do wglądu przy jednoczesnem zarządzeniu dokonania kontroli.

Do par. 23. Powyższą instrukcją uchyla się okólnik Nr. 109 z dnia 26.VI 28 Nr. Z. H. 2967/28 w tej samej sprawie.

376.

Okólnik Nr. 239 z 28 października 1929 r. (Z Z. 6207/29) w sprawie kosztów leczenia za dzieci, chore na jaglicę, w specjalnych zakładach jagliczych.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W celu zwalczania jaglicy w zakładach opiekuńczych i przeszkodzenia jej szerzeniu się wśród wychowanków tych zakładów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej zarządziło okólnikiem Nr. Z. Z. 5806/26 z 30 maja 1926 roku usuwanie dzieci, chorych na jaglicę, z zakładów opiekuńczych i umieszczanie ich na czas choroby w celu odosobnienia i leczenia w specjalnych zakładach jaglicznych.

Dzięki tym zarządzeniom w ciągu ostatnich lat jaglica w zakładach opiekuńczych znacznie osłabła. W 1928 roku mieliśmy w zakładach opiekuńczych 13% dzieci, chorych na jaglicę, w bieżącym roku badania okulistyczne wykazały już tylko 6% dzieci, chorych na jaglicę. To przemawia za tem, że ten sposób postępowania jest celowy.

I. Pragnąc na tem polu osiągnąć w jak najszybszym czasie zamierzone rezultaty, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina Panom Wojewodom wzmiankowany wyżej okólnik i prosi, aby, wykorzystując uprawnienia, jakie daje art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.III 28 o zwalczaniu jaglicy (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 333), polecili podległym sobie organom usuwanie z zakładów opiekuńczych dzieci, chorych na jaglicę, oraz umieszczanie ich na czas choroby w specjalnie urządzonych zakładach dla leczenia chorych jagliczych.

Dla leczenia dzieci, chorych na jaglicę, wyznacza się następujące zakłady.

1. Zakład leczniczo-wychowawczy dla dzieci chorych na jaglicę U. J. (Szpital trachomatyczny dziecięcy Uniwersytetu Jagiellońskiego) w Witkowicach. Zakład przyjmuje na leczenie wyłącznie dziewczęta w wieku od 3—16 lat.

2. Zakład leczniczo-wychowawczy dla jagliczych Kieleckiego Komitetu Wojewódzkiego w Częstochowie (Stradom). Zarząd: Częstochowa — Stradom. Zakład przyjmuje na leczenie wyłącznie chłopców w wieku od 5 — 16 lat, w pierwszym rzędzie z terenu Woj. Kieleckiego.

3. Zakład leczniczo-wychowawczy dla dzieci jagliczych Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem w Sremie (Woj. Poznańskie).

Zakład przyjmuje na leczenie tylko dziewczęta, chore na jaglicę, w wieku od 3—16 lat.

4. Zakład leczniczo-wychowawczy dla dzieci jagliczych Polskiego Komitetu Opieki nad Dziećmi w Warszawie ul. Czerniakowska 131.

Zakład przyjmuje na leczenie tylko chłopców w wieku od 3 — 16 lat.

5. a) Oddział jagliczy dla chłopców przy miejskim szpitalu zakaźnym w Wilnie, i

b) oddział jagliczy dla dziewcząt przy Instytucie Oftalmicznym św. Józefa w Wilnie.

Te oddziały są przeznaczone w pierwszym rzędzie na potrzeby m. Wilna.

W wymienionych zakładach dzieci, chore na jaglicę, których leczenie, jak wiadomo, trwa dość długo, nie są pozbawione przez czas leczenia nauki szkolnej, gdyż są tutaj zorganizowane oddzielne szkoły i pracownie, w których są one kształcone, oraz jednocześnie korzystają w zakładzie z należytej ogólnej opieki i wychowania.

W ten sposób zakłady te są najodpowiedniejszemi instytucjami dla leczenia dzieci, chorych na jaglicę, ponieważ jednocześnie zapewniają im obok leczenia także ogólną opiekę

i wychowanie, a przytem pobierają za te świadczenia stosunkowo bardzo niskie opłaty, które wynoszą od 2 — 3 zł. od chorego dziennie. Dlatego też zechcą Panowie Wojewodowie polecić podległym sobie organom, aby dzieci, chore na jaglicę, były umieszczane w wymienionych zakładach.

II. Aby jak najbardziej udostępnić umieszczanie dzieci chorych na jaglicę we wzmiankowanych zakładach specjalnych i tem samem umożliwić ścisłe przestrzeganie usuwania chorych z zakładów opiekuńczych, gdzie są one powodem szerzenia się jaglicy wśród otoczenia, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważnia Panów Wojewodów do przyznawania w bieżącym roku budżetowym samorządom słabszym finansowo i liczącym mniej, niż 100,000 mieszkańców, instytucjom opiekuńczym, mającym charakter dobroczynny, opiekunom, nieuprawnionym do korzystania na ten cel z pomocy instytucyj ubezpieczeniowych lub innych, obowiązanym do pokrywania należności za pobyt dziecka w zakładzie jagliczym, zasiłków na koszty leczenia po 30 gr. dziennie na chorego. W celu uzyskania tej zapomogi zainteresowane instytucje lub osoby winny złożyć do Urzędu Wojewódzkiego (Wydziału Zdrowia) za pośrednictwem władzy administracji ogólnej wniosek o jej przyznanie, dołączając niezbędne dowody, stwierdzające, że odpowiadają wyżej wzmiankowanym warunkom.

Urząd Wojewódzki obowiązany jest co miesiąc przesłać do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu Służby Zdrowia) wykaz chorych, na których leczenie zostały przyznane zapomogi, z podaniem zakładu jagliczego, do którego zostały oddane na leczenie.

Na podstawie tych wykazów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządzi w granicach rozporządzalnego kredytu wypłatę tego zasiłku odnośnemu zakładowi jagliczemu na poczet ogólnych należności, przypadających zakładowi za wykazanych chorych

III. Zaznacza się przytem, że przyznawanie przez władze wojewódzkie powyższych zapomóg odnosi się do chorych, umieszczanych we wszystkich wyżej wymienionych zakładach jagliczych z wyjątkiem zakładu leczniczo-wychowawczego dla dziewcząt jagliczych U. J. w Witkowicach. Temu ostatniemu zakładowi z uwagi na jego uniwersytecki, a przeto jednocześnie także naukowo-badawczy charakter Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zagwarantowało w bieżącym roku budżetowym za wszystkich chorych, przyjętych na leczenie po dniu 1.IV 1929, wpłacać zaliczkowo na poczet przypadających ogólnych należności od właściwych płatników po 1 zł. lub 50 gr. dziennie. Wpłata po 1 zł. uskuteczniana jest za chorych, za których zakładowi przysługuje prawo pobierania taksy po 2 zł. 50 gr. dziennie, oraz po 50 gr. za chorych, od których zakładowi przypada taksa 3 zł. dziennie. Wobec uskuteczniania powyższych wpłat przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w zastępstwie za właściwych płatników, ci ostatni obowiązani są regularnie opłacać tylko pozostałą część taksy, a mianowicie: płatnicy tacy, jak samorządy, liczące mniej, niż 100,000 mieszkańców, instytucje opiekuńcze, posiadające charakter dobroczynny, i opiekunowie, niekorzystający ze świadczeń na ten cel ze strony innych instytucyj, zamiast taksy po 2,50 zł, wpłacać taksę zniżoną po 1,50 zł. dziennie, zaś pozostali płatnicy zamiast taksy 3 zł.—taksę zniżoną po 2,50 zł. dziennie.

Urzędy wojewódzkie zechcą dokładnie poinformować interesowane instytucje o ulgach, z jakich mogą korzystać przy umieszczaniu dzieci, chorych na jaglicę, w zakładzie w Witkowicach, dzięki udzielanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych temu zakładowi zapomogom. Każda osoba lub instytucja, która umieszcza dziecko chore w zakładzie witkowickim na ulgowych warunkach, winna zgłosić to za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej Urzędowi Wojewódzkiemu, który obowiązany jest utrzymywać ewidencję chorych, otrzymujących leczenie po taryfie zniżonej, oraz wykazy tych chorych wraz z wykazami chorych, którym Województwo przyznało zapomogi po 30 gr. dziennie na leczenie, przekazywać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych dla właściwego ich wykorzystania.

Zaznacza się przytem, że chorym, korzystającym ze zniżonej taksy leczniczej w Witkowicach, nie może być przyznana jednocześnie zapomoga 30 gr.

IV. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprasza Panów Wojewodów o zwrócenie uwagi interesowanych osób i instytucyj na konieczność regularnego wnoszenia pozostałych należności za pobyt w zakładach jagliczych tym zakładom i że zaniedbywanie tego obowiązku, które utrudnia działalność tych zakładów, może spowodować wstrzymanie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dalszego wypłacania zasiłków na koszty leczenia, które na podstawie tego zarządzenia poprzednio uzyskali.

W razie niemożności ponoszenia przez samorządy, instytucje opiekuńcze i opiekunów dziecka chorego pozostałej części taksy zakładowej, po uzyskaniu zapomogi na koszty leczenia, to znaczy części, przypadającej za utrzymanie i ogólną opiekę nad chorym, interesowane instytucje winny wystąpić do Pana Wojewody z wnioskiem po myśli okólnika Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Nr. 3561/O II z dnia 20 lipca 1929 r. o przyznanie im odpowiedniego zasiłku z kredytów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Zaznacza się, iż ewentualne nieuzyskanie przez interesowane osoby i instytucje wzmiankowanych ulg i zasiłków nie zwalnia ich od zastosowania się do zarządzeń władz administracji ogólnej, wydanych w myśl art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III 1928 (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 333).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych mniema, że przez przyznanie powyższych ulg i zasiłków na koszty leczenia zostały dane warunki samorządom do przeprowadzenia racjonalnego zwalczania jaglicy w zakładach opiekuńczych, dalsze przetrzymywanie dzieci, chorych na jaglicę, w zakładach opiekuńczych i narażanie w ten sposób zdrowych wychowanków na zarażenie nie może być żadną miarą tolerowane, jako niczem nieusprawiedliwione.

377.

Okólnik Nr. 249 z 12 listopada 1929 r. (SF. 5680/6) w sprawie zatwierdzania uchwał związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa.

Do

P.P. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego)

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z 22.III. 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) postanawia w art. 19 ust. 1, że na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w kraju, właściwe gminy lub powiatowe związki komunalne, wyznaczające lekarzy weterynaryjnych i oglądaczy, mają prawo pobierania opłat od posiadaczy zwierząt, poddanych urzędowemu badaniu. Ustęp zaś 2 tegoż artykułu postanawia, że uchwały w przedmiocie pobierania opłat powyższych wymagają zatwierdzenia właściwej władzy nadzorczej. W wymienionem rozporządzeniu Prezydenta R. P., jak i w rozporządzeniu wykonawczem z dnia 31.XII. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3/29, poz. 31) nie określono wyraźnie, która władza jest właściwą do zatwierdzania powyższych uchwał.

Na skutek zapytania w tej sprawie jednego z P. P. Wojewodów, opierając się na postanowieniu art. 42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że właściwą władzą nadzorczą w rozumieniu art. 19, ust. 2, przytoczonego wyżej rozporządzenia jest władza powołana do zatwierdzania podatków i opłat komunalnych wogóle, t. j. że w wypadku niniejszym mają zastosowanie postanowienia art. art. 36 i 37 ustawy z dnia 11.VIII 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż zamierzone jest przekazanie w najbliższym czasie P. P. Wojewodom, przy współdziałaniu wydziałów wojewódzkich, uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych, działającego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w zakresie zatwierdzania uchwał związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa.

W związku z tem P. P. Wojewodowie zechcą wstrzymać się z przedstawianiem Ministerstwu omawianych uchwał tych związków komunalnych dla których — stosownie do ustawy o tymcz. ureg. fin. kom. — właściwą władzą nadzorczą jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

378.

Okólnik Nr. 250 z 12 listopada 1929 r. (SF. 6416/2) w sprawie interpretacji § 9 instrukcji kasowo-rachunkowej dla związków komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. Wojewody Śląskiego).

W związku z zapytaniem jednego z P. P. Wojewodów jak należy interpretować przepis ustępu 1-go paragrafu 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 r. o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz 345) odnośnie do przekazywanych należności za pośrednictwem urzędu pocztowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, celem ujednolicenia postępowania w tym względzie wyjaśnia, co następuje:

Z reguły nie należy wydawać pokwitowań kasowych na otrzymane przez związki komunalne z poczty wpłaty pieniężne i walorowe, gdyż wpłacający należność za pośrednictwem urzędu pocztowego otrzymuje „dowód nadania“ przekazu pocztowego, a związek komunalny kwituje urzędowi pocztowemu z odbioru pieniędzy na przekazie. — Natomiast w wypadkach, gdy przesyłający pocztą pieniądze dopomina się o pokwitowanie z odbioru należności przez związek komunalny, pokwitowanie takie winno być wydane przez kasę danego związku, z oznaczeniem sposobu dokonania wpłaty „przekazem pocztowym“.

Powyższy tryb postępowania należy stosować i przy wpłatach uskutecznionych za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności (P. K. O.).

Treść niniejszego wyjaśnienia należy podać do wiadomości wszystkim związkom komunalnym na terenie województwa, ewent. w drodze opublikowania w Dzienniku Wojewódzkim.

379.

Okólnik Nr. 251 z 15 listopada 1929 r. (AP. 794/1) o pośredniczeniu w najmie mieszkań.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem: pomorskiego, poznańskiego i śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z zastojem budowlanym i wynikającemi na tem tle trudnościami znalezienia mieszkania, powstała liczna kategorja osób, trudniąca się zawodowo pośrednictwem przy wynajmie mieszkań. Proceder ten uprawiany jest naogól bez dostatecznej kontroli i daje powód do coraz liczniejszych skarg i narzekań ludności narażonej na nadużycia ze strony poszczególnych pośredników.

Stan ten wymaga należytego uregulowania, wobec czego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Pośrednictwo przy najmie mieszkań należy uważać za dopuszczalne w myśl art. 10 ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 406), zajmować się niem jednak mogą tylko osoby, które w myśl istniejących przepisów uzyskają na tego rodzaju proceder odpowiednie zezwolenie.

Przepisami temi są: na obszarze województw centralnych i wschodnich dodatek I do art. 46 ros. ustawy handlowej (tom XI cz. 2 zb. pr. ces. ros.), na obszarze zaś województw południowych — dekret nadworny z dn. 5 lutego 1847 r. o agencjach prywatnych (1. 24671 zb. ust. pol., tom 75, l. 24). W myśl tych przepisów zezwoleń udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wzgl. (na obszarze województw południowych) pp. Wojewodowie.

O ile Ministerstwu wiadomo większość osób trudniących się pośrednictwem nie posiada zezwoleń, o których wyżej mowa, zechcą zatem pp. Wojewodowie (p. Komisarz Rządu) zebrać dane o takich osobach i wezwać je, aby, o ile pragną prowadzić swój proceder dalej, złożyli w terminie ustalonym przez pp. Wojewodów (p. Komisarza Rządu) odpowiednie podania o zezwolenie. Po upływie wyznaczonego terminu należy osoby, które nie złożą podań · pociągać do odpowiedzialności za zajmowanie się pośrednictwem bez zezwolenia oraz nie dopuszczać do ich dalszej działalności.

Jako wytyczną przy rozpatrywaniu podań i przedstawianiu Ministerstwu wniosków, wzgl. udzielaniu zezwoleń należy, poza oczywiście dokładnem zbadaniem kwalifikacyj petenta, przedewszystkiem kierować się względami na istotne potrzeby ludności i nie dopuszczać powstawania zbyt wielkiej ilości pośredników, gdyż jak wykazało doświadczenie nadmiar pośredników jest głównym powodem nadużyć i wyzysku oraz niedopuszczalnych zabiegów wynikających na tle nieuczciwej konkurencji. Aby zapewnić pośrednikom godziwy zarobek, a publiczności należytą obsługę, można przyjąć z reguły normę jednego biura na 100.000 mieszkańców, chyba że specjalne warunki miejscowe wykazują konieczność istnienia większej ilości takich biur. To samo dotyczy również filij.

Do czasu uregulowania tej sprawy w sposób wyżej podany, należy jednak już obecnie zwrócić baczniejszą uwagę na działalność pośredników i w razie zauważenia nadużyć, a w szczególności wykroczeń przeciwko wymaganiom art. 10 ustawy o ochronie lokatorów, winnych pociągać do odpowiedzialności i ewent. zabraniać im dalszej działalności.

380.

Okólnik Nr. 252 z 14 listopada 1929 r. (Wojsk. 2891/3) o trybie postępowania w wypadkach sprzedaży koni bez dowodów tożsamości

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Jako dalsze uzupełnienie okólnika Nr. 227 z dnia 18 października r. b. (Nr. Wojsk. 3254/1) wyjaśniam co następuje:

W wypadku zgłoszenia do Urzędu Gminnego dowodu tożsamości przez poprzedniego właściciela konia bez wskazania nowonabywcy, należy, w księdze ewidencyjnej w rubryce „Uwagi" umieścić ołówkiem wzmiankę o sprzedaży konia nieustalonej osobie, przesyłając jednocześnie wraz z odpowiedniem doniesieniem dowód do właściwego starostwa, przyczem koń taki nie powinien być liczony przy sporządzaniu rocznych wykazów statystycznych, a to stosownie do okólnika mego Nr. 23 z dnia 22 stycznia b. r. (M. S. Wewn. Nr. Wojsk. 2027/1).

Jeżeli dochodzenie ustali osobę nowonabywcy — powiatowa władza administracji ogólnej przesyła dowód do gminy właściwej wraz z odpowiednim wyjaśnieniem, przyczem gmina poprzedniego zaewidencjonowania konia skreśla go ostatecznie z ewidencji dopiero po otrzymaniu zawiadomienia od gminy, na terenie której koń został ujawniony.

W wypadku negatywnych wyników dochodzenia powiatowa władza administracji ogólnej wydaje po upływie półrocznego terminu gminie poprzedniego zaewidencjonowania polecenie ostatecznego skreślenia konia z ewidencji, postępując z dowodem tożsamości w myśl obowiązujących przepisów o dowodach unieważnionych.

O ile jednak już po skreśleniu konia z ewidencji i unieważnieniu dowodu tożsamości koń zostanie ujawniony, winien on być na zasadach, wyszczególnionych w § 16 Instrukcji dla Urzędów Gminnych M. S. Wewn. Nr. Wojsk. 600/28, doprowadzony do najbliższego przeglądu.

W związku z powyższem proszę Pana Wojewodę o wydanie dalszych zarządzeń podległym powiatowym władzom administracji ogólnej.

381.

Okólnik Nr. 253 z 15 listopada 1929 r. (SG. 3214/1) o umieszczaniu w budżetach związków komunalnych kwot na spłatę rat i procentów od pożyczek w B. G. K

Do

P. P. Wojewodów z wyjątkiem Śląskiego i Komisarza Rządu m. st. Warszawy).

Ze strony Banku Gospodarstwa Krajowego coraz częściej nadchodzą do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych skargi, że związki komunalne zalegają z zapłatą przypadających na nie rat i procentów od pożyczek długoterminowych, zaciągniętych w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na sprawę tę zwróciłem już uwagę Panów Wojewodów okólnikiem Nr. 182 z dn. 26.VIII b. r. L. SF. 5633-1.

Uważając objaw ten za wysoce niepożądany i w celu uniknięcia tego rodzaju traktowania swych zobowiązań przez związki komunalne na przyszłość, zarządzam co następuje:

„1) Należy dopilnować, by w budżetach związków komunalnych, zatwierdzanych na rok 1930/31 i w następnych okresach przez P. P. Wojewodów (przy współdziałaniu z wydziałami wojewódzkiemi) względnie przez wydziały powiatowe, przewidziane były wydatki na spłatę rat i procentów w takiej wysokości, jaka odpowiada przypadającym w danym okresie budżetowym zobowiązaniom poszczególnych związków komunalnych z tytułu zaciągniętych pożyczek wogóle, a więc i w Banku Gospodarstwa Krajowego.

2) Należy bacznie śledzić, aby przeznaczone na ten cel kwoty budżetowe były faktycznie wypłacane we właściwym okresie, następnie.

3) aby związki komunalne nie podejmowały nowych inwestycyj z sum budżetowych, gdyż ostatnio nieraz się zdarzało, że budżety nie mogły być wykonane w należytym stopniu właśnie wskutek tego, że większość dochodów zwyczajnych pochłonęły roboty inwestycyjne, prowadzone bez uprzedniego uzyskania właściwych kredytów:

4) O terminach rozpatrywania budżetów (przed ich zatwierdzaniem) tych związków komunalnych, które zaciągnęły zobowiązania wobec Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu pożyczek, należy powiadomić właściwy Oddział Banku celem ewentualnego wysłuchania przez władze nadzorcze opinji delegata Banku co do zamierzeń budżetowych poszczególnych związków komunalnych w zakresie spłaty pożyczek.

Proszę P.P. Wojewodów o wydanie ze swej strony dalszych zarządzeń, wynikających z treści tego okólnika."

382.

Okólnik Nr. 254 z 16 listopada 1929 r. (AC. 694/2) o dowodach osobistych dla cudzoziemców o nieustalonej przynależności państwowej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z trudnościami jakie na skutek braku rozporządzenia wykonawczego do art. 9 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 13.VIII 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) powstają przy stosowaniu względem cudzoziemców o nieustalonej przynależności państwowej postanowień Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, aby t. zw. paszporty nansenowskie, wystawiane obecnie cudzoziemcom tej kategorji, w razie wyjazdu ich z Rzeczypospolitej, były odtąd im wydawane bez względu na to, czy zachodzi potrzeba wyjazdu, czy też tej potrzeby niema.

Wystawiając paszport nansenowski, należy w związku z tem pobierać odtąd tylko opłatę stemplową, jak za świadectwo urzędowe, t. j. w wysokości 3 zł. (art. 154 ust. o opłatach stemplowych). Natomiast opłaty obowiązujące w razie wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej, winny być pobierane tylko wówczas, gdy posiadacz paszportu nansenowskiego zaopatruje się przed wyjazdem, stosownie do § 7 Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców w wizę powrotną. O wysokości należnej opłaty decydują stosowne postanowienia Rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dn. 27 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 191).

Ponieważ posiadacze paszportów nansenowskich zostali zrównani, o ile chodzi o opłaty za wyjazd zagranicę z obywatelami polskimi, a ci ostatni nie uiszczają żadnych opłat w razie

wyjazdu na obszar W. M. Gdańska bez zamiaru dalszej podróży zagranicę,—nie należy również pobierać opłat od posiadaczy paszportów nansenowskich wyjeżdżających tylko do W. M. Gdańska.

Termin ważności paszportów nansenowskich nie powinien przekraczać 2 lat.

Jeżeli zgłaszający się o paszport nansenowski posiada kartę azylu, należy uwidocznić na stronie drugiej paszportu, że okazicielowi zostało przyznane prawo azylu oraz podać władzę, która to prawo przyznała oraz datę i numer stosownej decyzji.

Na paszportach nansenowskich należy również odciskać w razie potrzeby stempel według wzoru podanego w załączniku Nr. 2 do Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców oraz stempel według wzoru podanego w punkcie 30 okólnika z dn. 20 marca b. r. Nr. 66.

Wydając paszport nansenowski należy jednocześnie odebrać zgłaszającemu się posiadane przezeń dowody osobiste, jak karty azylu, karty pobytu i t. p. dokumenty, aby ujednostajnić w ten sposób legitymowanie się cudzoziemców o nieustalonej przynależności państwowej.

383.

Okólnik Nr. 255 z 16 listopada 1929 r. (AP. 189/5.) w sprawie paszportów dla osób wyjeżdżających na studja zagranicę.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Celem uproszczenia załatwiania spraw wydania wzgl. prolongowania terminu ważności paszportów osobom wyjeżdżającym na studja zagranicę, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwami: Wyznań Rel. i Ośw. Publ., Skarbu oraz Spraw Zagranicznych zarządza co następuje:

I. a) Osobom udającym się za granicę na pierwszy rok studjów w szkołach wyższych, średnich lub zawodowych, powiatowe władze administracji ogólnej będą wydawały ulgowe paszporty zagraniczne z terminem ważności sześciomiesięcznym na podstawie zaświadczeń Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (załącznik Nr. 1), przyczem w paszportach na stronie 6-ej będą wpisywały podstawę przyznania ulgi w opłacie, uwidaczniając Nr. i datę zaświadczenia Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ., uczelnię i wydział, na który petent ma uczęszczać, siedzibę uczelni oraz czas trwania studjów.

Adnotacja, o której wyżej mowa winna brzmieć:

Paszport wydano na podstawie zaświadczenia Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. ..... Nr........... stwierdzającego potrzebę przeprowadzenia studjów w (uczelnia, wydział, miejscowość) w latach ....
(pieczęć) (podpis)

b) W wypadkach, gdy osoby znajdujące się już zagranicą na studjach uzyskają dodatkowo z Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. zaświadczenie, wówczas odnośny konsulat R. P. zagranicą przedłużając termin ważności paszportu uczyni w paszporcie analogiczną adnotację jak w punkcie a).

II. a) W okresie czasu trwania studjów zagranicą, określonym w zaświadczeniu przez Ministerstwo Wyzn. Rel. i Ośw. Publ., który będzie uwidoczniony w paszporcie w myśl pkt. 1 niniejszego zarządzenia, Konsulaty R. P. zagranicą jak również powiatowe władze administracji ogólnej będą mogły przedłużać co 6 miesięcy za opłatą ulgową terminy ważności paszportów na podstawie poświadczeń władz uniwersyteckich (szkolnych), stwierdzających, iż dana osoba istotnie uczęszcza na wykłady i wykonuje przepisane ćwiczenia i prace na wydziale i w uczelni wymienionej w zaświadczeniu Ministerstwa Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

Jako dowody odbywanych studjów uważać należy: indeksy (o ile w nich uwidoczniony jest dokładny przebieg studjów), zaświadczenia o zdanych egzaminach, cenzurki, zaświadczenia, stwierdzające regularne uczęszczanie na studja oraz przejście na następny rok akademicki (szkolny). Karty studenckie i matrykuły, stanowiące jedynie dowody przyjęcia, nie zaś faktycznego odbywania studjów, nie mogą służyć za podstawę do przedłużania terminu ważności paszportu zagranicznego za opłatą ulgową, względnie udzielenia zezwolenia na ponowny wyjazd. W wypadkach wątpliwych powiatowe władze administracji ogólnej względnie Konsulaty R. P. będą się zwracać o rozstrzygnięcie bezpośrednio do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

b) W razie zmiany bądź-to wydziału bądź też uczelni, jak również w wypadkach nieukończenia studjów w terminie określonym przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ., przedłużenie terminu ważności paszportu za opłatą ulgową może nastąpić tylko za zgodą Ministerstwa Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

III. W wypadkach zakredytowania przez Konsulaty R. P. zagranicą opłat za paszporty zagraniczne osobom, przebywającym na studjach za paszportami normalnemi, powiatowe władze administracji ogólnej, względnie Konsulaty R. R. będą mogły umorzyć należytość na podstawie zaświadczenia Ministerstwa Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. (załącznik Nr. 2).

IV. Celem zapobieżenia ewentualnym nadużyciom Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego będzie kierowało zaświadczenia bezpośrednio do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej względnie Konsulatu, osobom zaś zainteresowanym będzie przesyłało o tem zawiadomienia (załącznik Nr. 3), zawierające pouczenie jak należy postępować w celu uzyskania paszportu za opłatą ulgową.

3 zał,

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO
Warszawa

Załącznik Nr. 1.

Dnia..19...........r.

Nr. I Prez. Pas.

Do

Starostwa

w ....

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaświadcza, że p. ....

urodzon..., zamieszkał ....

...., udaje się do ....,

celem odbywania studjów ....

....

Ministerstwo W. R. i O. P., stwierdzając potrzebę tego wyjazdu, przyznaje za zgodą Ministerstwa Skarbu niniejsze zaświadczenie celem wydania interesowan........... w myśl § 4 lit. a Rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 191) ulgowego paszportu zagranicznego do...

Naczelnik Wydziału

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

Warszawa

Dnia... 19.......... r.

Nr. I Prez. Pas.

Załącznik Nr. 2.

Do

Starostwa

w ....

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaświadcza, że p...

urodzon..., zamieszkał...

przebywał ....

na studjach ....

....

....

Ministerstwo W. R. i O. P., stwierdzając potrzebę tego wyjazdu, wydaje za zgodą Ministerstwa Skarbu niniejsze zaświadczenie w myśl § 4 lit. a Rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 191) celem umorzenia interesowan.......... za okres wyżej oznaczony należności za paszport zagraniczny, zakredytowanej przez Konsulat R. P. w...

Naczelnik Wydziału

Załącznik Nr. 3.

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH i OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

Warszawa

Dnia..................................19..........r.

Nr. I Prez. Pas.

Do Pan..

....

w..

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, iż zaświadczenie na ulgowy paszport zagraniczny przesłane zostało za liczbą i z datą niniejszego pisma do Starostwa, Komisarjatu Rządu w......................

Załączniki podania zwraca się.

Zarazem Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, iż do czasu ukończenia studjów w terminie określonym w programie szkoły, zezwolenia na ponowny wyjazd po ferjach świątecznych oraz wakacyjnych wydawać będą powiatowe władze administracji ogólnej na podstawie przedstawionych dowodów szkoły, wskazanej w zaświadczeniu Ministerstwa W. R. i O. P., stwierdzających regularne uczęszczanie na studja, odbywanie przepisanych ćwiczeń i prac oraz przejście na następny rok studjów. Karty studenckie i matrykuły nie będą uznane jako dowody służące za podstawę przyznania ulgi w opłacie.

W czasie przebywania na studjach zagranicą należy, celem uzyskania prolongaty paszportu, co pół roku zgłaszać się do właściwego Konsulatu R. P. i przedstawić dokumenty wyżej wymienione pod rygorem utraty prawa do korzystania z ulgowej opłaty za paszport.

W razie zmiany uczelni lub wydziału, jako też w razie nieukończenia studjów w określonym terminie, otrzymanie ulgowe paszportu może nastąpić tylko na zasadzie nowego zaświadczenia Ministerstwa W. R. i O. P.

Przy wnoszeniu ponownych podań do Ministerstwa W. R. i O. P. należy powoływać się na numer niniejszego pisma.

NACZELNIK WYDZIAŁU

384.

Okólnik Nr. 256 z 18 listopada 1929 r. (Wojsk. 2663/1) o dostarczaniu przez urzędy gminne kwater osobom wojskowym podczas przejazdów służbowych.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ze względu na mylną interpretację przez poszczególne urzędy gminne przepisów ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 681), wskutek czegoniektóre władze gminne nie uwzględniają kwater dla osób wojskowych, delegowanych służbowo na dany obszar, a w szczególności dla rejonowych inspektorów koni, żądając od nich jak również i od przydzielonych szeregowych pełnej obowiązującej dla wszystkich taksy za mieszkania, wyjaśniam co następuje:

Zgodnie z art. 2 p. b. przytoczonej wyżej ustawy przejściowe zakwaterowanie ma miejsce między innemi w wypadku odkomenderowań, podróży służbowych i t. p.

W myśl powyższego oraz w myśl rozporządzenia Min. Spraw Wojskowych z dnia 24.III 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, p. 333) rejonowi inspektorzy koni delegowani przez D-ców Okręgów Korpuśnych do wizytacji podległych sobie terenów i kontroli gminnych ksiąg ewidencji koni, są uprawnieni do otrzymania przez urząd gminny kwatery dla siebie i swego personelu na zasadach wyszczególnionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 18.XI 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, p. 957) i piśmie okólnem M. S. Wewn. z dnia 22.VIII 1928 r. Nr. Wojsk. 774/2.

Interpretacja zatem powyższej ustawy, polegająca na ograniczeniu pojęcia obowiązku gmin dostarczania omawianych kwater dla wojska jedynie w przemarszu lub w czasie ćwiczeń, jest niesłuszna.

Podając powyższe do Wiadomości Pana Wojewody, proszę o udzielenie odpowiednich wskazówek powiatowym władzom administracji ogólnej, by te ze swej strony należycie pouczyły urzędy gminne.

385.

Okólnik Nr. 257 z 18 listopada 1929 r. (Wojsk. 3165/1) o uregulowaniu pracy w Wojewódzkich i Powiatowych Komitetach wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Do
P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Raporty z kontroli, przeprowadzonej w Wojewódzkich i Powiatowych Komitetach WF. i PW. przez władze wojskowe jak również sprawozdania Wojewódzkich Komitetów z działalności własnej oraz powiatowych i miejskich Komitetów, dały obfity materjał do oceny dotychczasowej pracy na polu P.W. i WF. i wykazały cały szereg niedomagań, braków i niedokładności, wynikających czy to z wadliwego ujęcia organizacyjnego i wadliwej gospodarki, czy też wypływających z niezrozumienia istotnych zadań i obowiązków Komitetów.

Wojewódzkie i Powiatowe Komitety WF. i PW., zgodnie z wyjaśnieniem P. U. W. F. i P. W. L. dz. 2011/Og. Org., jako powołane do życia przez Ministra Spraw Wojskowych w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28. I. 27 r.— są instytucjami urzędowemi.

Panowie Wojewodowie i Panowie Starostowie, pełniący z urzędu obowiązki przewodniczących Komitetów, są odpowiedzialni służbowo za prawidłowy rozwój pracy komitetów P. W. i W. F. na terenie ich województw i powiatów i od nich będę żądał sprawnej organizacji i prawidłowej gospodarki w Komitetach oraz energicznej i wydajnej pracy na polu W.F. i P.W.

Okólnikiem niniejszym chcę pobudzić do działalności tych przewodniczących Komitetów, którzy powierzoną im pracę nad wychowaniem fizycznem i przysposobieniem wojskowem dotychczas zaniedbywali, przytoczyć i podkreślić niektóre wyjątki zarządzeń i instrukcyj Państw. Urz. W. F. i P. W., błędne zrozumienie których i nieprzestrzeganie przez Komitety spowodowało dużo braków w ich pracy, oraz chcę ujednostajnić i usprawnić organizację pracy w Komitetach w myśl intencji P. U. W. F. i P. W.

I. Odnośnie do wojewódzkich komitetów W. F. i P. W. wyjaśniam i zarządzam:

1) Wojewódzkie Komitety W. F. i P. W., nieprowadzące bezpośrednio pracy w terenie, są organami nadzorczemi i kierowniczemi, to też do obowiązku Wojewódzkich Komitetów należy przedewszystkiem:

a) wykonywanie ogólnego nadzoru nad Pow. i Miejskiemi Komitetami;

b) nadawanie kierunku pracy Pow. i Miejskim Komitetom w myśl dyrektyw P. U. W. F i P. W. oraz niezwłoczne usuwanie zauważonych braków przez odpowiednie zarządzenia;

c) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych Pow. i Miejsk. Komitetów i opinjowanie podań do władz centralnych o subsydja;

d) przeprowadzanie inspekcji Pow. i Miejskich Komitetów;

e) żądanie od Pow. i Miejskich Komitetów sprawozdań z ich działalności i dopilnowanie, by sprawozdania te wpływały w oznaczonym terminie i odpowiadały żądaniom Państwowego Urz. WF. i PW. co do swej treści i formy.

2) Wojewódzkie Komitety WF. i PW. niepowinny prowadzić bezpośrednio pracy nad zaopatrzeniem poszczególnych miejscowości województwa w urządzenia sportowe (boiska, pływalnie, hale, strzelnice, domy wycieczkowe, stałe obozy letnie i t. p.) powinny natomiast pobu-

dzać do tej akcji Powiatowe i Miejskie Komitety, rozdzielając planowo między te Komitety fundusze uzyskane na ten cel, udzielając wskazówek i rad co do celowości ich wydatkowania, oraz dopilnowując należytego postępu rozpoczętych prac.

3) Z Okręgowymi Urzędami WF. i PW. Wojewódzkie Komitety winny utrzymywać ścisły kontakt i uzgadniać swe zamierzenia przez:

a) kierowników, względnie delegatów Okręgowych Urzędów WF. i PW., prowadzących prace na terenie danego województwa, a wchodzących w skład wojewódzkich komitetów WF. i PW. w myśl przydziału i na zasadzie określonej w rozkazie M. S. Wojsk. Państwowy Urząd WF. i PW. licz. dz. 7181-28 i licz. dz. 5500-29;

b) przesyłanie w odpisie planu prac komitetu i preliminarzy budżetowych, zestawień ze sprawozdań powiatowych (miejskich) komitetów, oraz z protokółów zebrań wojewódzkich komitetów tym Okręgowym Urzędom WF. i PW., które prowadzą prace na terenie danego województwa;

Naodwrót, Okręgowe Urzędy WF. i PW., w myśl zarządzeń Państw. Urzędu WF. i PW.. komunikować będą o swoich zamierzeniach, oraz będą przesyłać w celach informacyjnych odpisy zarządzeń D. O. K. dotyczących pracy WF. i PW. tym wojewódzkim komitetom, których chociażby część terenu mieściła się na terenie danego Okręgu Korpusu.

4) Odnośnie do władz okręgowych stowarzyszeń organizacyj WF. i PW., Komitety Wojewódzkie winny występować z wnioskami i opinją do Państwowego Urzędu WF. i PW., charakteryzując działalność tych organizacyj na terenie ich województw i stawiając wnioski co do udzielania im pomocy względnie co do pozbawiania ich uprawnień do prowadzenia pracy P. W. na terenie danego województwa.

5) Gospodarkę budżetową i pieniężną Wojewódzkie Komitety winne prowadzić w/g obowiązujących przepisów o rachunkowości i kasowości, ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 45 i 46/1921 r., wraz z uzupełnieniami zebranemi przez Ministerstwo Skarbu w wydawnictwie „Przepisy rachunkowo-kasowe dla władz i urzędów państwowych", a także w myśl specjalnych zarządzeń Państw. Urz. WF. i PW., normujących gospodarkę kredytową we władzach i jednostkach WF. i PW., oraz w wojewódzkich i powiatowych komitetach.

6) Opodatkowywanie powiatowych i miejskich komitetów na rzecz komitetów wojewódzkich jako wielce niepopularne i nieprowadzące do celu nie powinno mieć miejsca.

7) W celu usprawnienia działalności wojewódzkich komitetów, oraz w celu ujęcia wszystkich gałęzi prac komitetu przez poszczególne komisje, nieprzeciążające komitetu zbyteczną ilością posiedzeń uważam za wskazane, by do czasu uregulowania tej sprawy specjalną instrukcją przez Państw. Urz. WF. i PW. wojewódzkie komitety posiadały w swym składzie następujące komisje:

Komisja ogólno-organizacyjna.

Zadaniem tej komisji będzie:

a) czuwanie nad prawidłowym rozwojem WF. i PW. w myśl wskazań organów Państw. Urz. WF. i PW. na terenie danego wojewódzwa i układanie ogólnego planu działania na najbliższe lata oraz na rok bieżący;

b) inspekcjonowanie pracy powiatowych i miejskich komitetów;

b) odbieranie sprawozdań od powiatowych i miejskich komitetów, oraz sporządzanie własnych sprawozdań dla Państw. Urz. WF. i PW.;

d) informowanie społeczeństwa o postępach pracy WF. i PW. na terenie województwa;

e) koordynowanie i nastawianie w odpowiednim kierunku działalności stowarzyszeń i organizacyj PW. i WF.

Komisja budżetowo-gospodarcza.

Zadaniem komisji będzie:

a) zatwierdzanie budżetów powiatowych i miejskich komitetów, po uzgodnieniu ich z ogólnem planem działania i zamierzeniami budżetowemi Okr. Urz. PW. i WF., oraz po stwierdzeniu, że pozycje dochodowe budżetów powiatowych (miejskich) komitetów są oparte na realnych podstawach;

b) dopilnowywanie całkowitego wykonania budżetów przez powiatowe (miejskie) komitety w myśl planu realizacji;

c) przeprowadzanie kontroli gospodarki pieniężnej i materjałowej w powiatowych (miejskich) komitetach;

d) opinjowanie w porozumieniu z komisją ogólno-organizacyjną, podań powiatowych (miejskich) komitetów, oraz stowarzyszeń WF. i PW. do Państw. Urzędu WF. i PW. o ewent. subsydja;

e) prowadzenie własnej gospodarki kasowej przez wyznaczonego w tym celu skarbnika;

f) sporządzanie i przedstawianie Państw. Urzędowi w myśl terminarza sprawozdań kasowych.

8) W celu ułatwienia pracy w komitetach wojewódzkich, a szczególnie w celu umożliwienia inspekcji i kontroli w powiatowych i miejskich komitetach, Panowie Wojewodowie dobiorą do pracy w poszczególnych komisjach wojewódzkich komitetów Naczelników Wydziałów Wojskowych (komisja ogólno - organizacyjna) i Inspektorów Samorządowych (komisja budże-

towo-gospodarcza) i zaliczą do ich obowiązków służbowych przeprowadzanie inspekcji i kontroli w powiatowych i miejskich komitetach, wykorzystując ich wyjazdy służbowe, bez konieczności wprowadzenia ich w skład wojewódzkich komitetów.

Ponadto Panowie Wojewodowie zarządzą, aby do zakresu działalności organów służby zdrowia należał również obowiązek przeprowadzania inspekcji, wykonywania nadzoru lekarskiego nad WF. i PW. w ramach kompetencji powiatowych (miejskich) komitetów.

9) Ze względu na to, że podział terytorjalny Państwa pod względem administracyjnym nie pokrywa się z podziałem na Okręgi Korpusów, a przydział służbowy dotychczasowych sekretarzy wojewódzkich komitetów nie zawsze był w tej samej miejscowości, co siedziba województwa, co utrudniało kontakt przewodniczącego komitetu z sekretarzem i ujemnie wpływało na sprawne funkcjonowanie komitetów, Panowie Wojewodowie, w myśl porozumienia Państw. Urzędu W. F. i P. W. z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, mianują sekretarzami komitetów Naczelników Wydziałów Wojskowych.

II. **Odnośnie do powiatowych i miejskich komitetów W. F. i P. W. wyjaśniam i zarządzam:**

1) Powiatowe Komitety WF i PW. są organami wykonawczemi. Obowiązki tych komitetów i zakres ich działania określają:

a) „Instrukcja Tymczasowa w sprawie Wojewódzkich i Powiatowych (Miejskich) Komitetów WF. i PW.";

b) wytyczne prac Komitetów WF. i PW. na rok 29/30 (M. S. Wojsk. Państwowy Urząd WF. i PW. L. 280/Og.);

c) „Plan prac i preliminarzy budżetowych Komitetów WF. i PW. na rok 1929/30" M. S. Wojsk. PUWF. i PW. L. dz. 280/Og.;

d) „Ogólne zasady administrowania funduszem WF. i PW. przez komitety" M. S. Wojsk. PUWF. i PW. L. dz. 1591/R. B. 27 r.;

e) Okólnik Nr. I. M. S. Wewn. Nr. Wojsk. 64/27 z dnia 10.I. 1927 r.

2) Panowie Starostowie powinni gruntownie zapoznać się z wymienionemi instrukcjami w celu uniknięcia na przyszłość improwizacji, odbiegania od zasadniczego kierunku prac powiatowych komitetów WF. i PW. nakreślonego przez Państw. Urząd, nieodpowiedniego prowadzenia gospodarki funduszami społecznemi, jak również zaniedbywania obowiązków określonych okólnikiem Nr. 1 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3) Inspekcje przeprowadzane w powiatowych (miejskich) komitetach stwierdziły bardzo dużą różnorodność w wewnętrznej organizacji powiatowych (miejskich) komitetów, a często nawet brak regulaminu, określającego kompetencje poszczególnych członków komitetu, ich obowiązki i zakres prac.

W celu uporządkowania tej sprawy, do czasu wydania przez Państw. Urząd WF. i PW. specjalnej instrukcji ustalam następującą organizację pracy w powiatowych (miejskich) komitetach:

A) Zasadniczy kierunek pracy nadaje ogólne zebranie komitetu, zadaniem którego jest:

a) uchwalanie ogólnego planu działania komitetu na rok bieżący i na lata przyszłe;

b) uchwalanie preliminarza budżetowego i planu realizacji;

c) w razie potrzeby, uchwalanie zmian w planie realizacji budżetu;

d) odbieranie sprawozdań od kierowników sekcji, akceptowanie ich działalności i udzielanie im dyrektyw co do dalszej ich pracy.

Ogólne zebranie Komitetu zwołuje przewodniczący przynajmniej cztery razy na rok.

B) Organami wykonawczemi Komitetu są:

a) Prezydjum,

b) Wydział wykonawczy Komitetu,

c) Sekcje — 1) administracyjno-gospodarcza,
2) wychowania społecznego i propagandy;
3) wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

C) *Prezydjum Komitetu.*

Zadaniem Prezydjum jest:

a) rozpatrywanie i załatwianie spraw bieżących mniejszej wagi, oraz spraw niecierpiących zwłoki;

b) prowadzenie korespondencji Komitetu;

c) układanie porządku dziennego ogólnych zebrań Komitetu, oraz zebrań wydziału wykonawczego;

d) reprezentowanie Komitetu nazewnątrz.

W skład Prezydjum wchodzą:

1) Przewodniczący Komitetu, 2) Powiatowy Komendant P. W., 3) Sekretarz Komitetu, 4) Intendent Komitetu.

Prezydjum zbiera się przynajmniej co dwa tygodnie.

D) *Wydział Wykonawczy Komitetu.*

Zadaniem wydziału wykonawczego komitetu jest:

a) koordynowanie działalności sekcyj;

b) czuwanie nad postępem prac w po-

szczególnych sekcjach, w myśl uchwał komitetu, oraz w myśl zarządzeń władz PW. i WF.

W skład wydziału wykonawczego komitetu wchodzą:

1) Przewodniczący komitetu, 2) przedstawiciel władz wojskowych, 3) Powiatowy Komendant P. W., 4) sekretarz komitetu, 5 – 7) Kierownicy Sekcyj.

Przewodniczący komitetu zbiera wydział wykonawczy przynajmniej raz na miesiąc.

E) Sekcje dzielą między sobą całokształt prac komitetu w następujący sposób:

Sekcja administracyjno-gospodarcza:

a) zdobywa środki materjalne dla komitetu;

b) układa preliminarz budżetowy i plan realizacji;

c) administruje posiadanemi przez komitet budynkami, salami gimnastycznemi, boiskami, strzelnicami, pływalniami i t. p.;

d) prowadzi prace inwestycyjne, zakupuje sprzęt, broń małokalibrową, amunicję, umundurowanie i t. p., zgodnie z uchwałami komitetu;

e) przeprowadza kontrolę celowości i sposobu wydatkowania zapomóg udzielonych organizacjom PW. i WF. przez powiatowy (miejski) komitet, w myśl instrukcji „Ogólne zasady administrowania funduszem WF. i PW. przez wojewódzkie i powiatowe komitety WF. i PW." M. S. Wojsk. Państw. Urząd WF. i PW. L. dz. 1591/R. B. 1927 r.;

f) przedstawia komitetowi sprawozdania ze swej działalności.

Sekcja wychowania społecznego i propagandy:

a) organizuje święta PW. i WF., uroczyste obchody, odczyty propagandowe, akademje i t.p. mające na celu krzewienie cnót obywatelskich i żołnierskich wśród członków organizacyj PW., oraz propagandę wśród społeczeństwa idei przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego;

b) otacza opieką moralną i organizuje pracę oświatową w oddziałach PW., członkowie których nie należą do żadnego ze stowarzyszeń PW.;

c) udziela pomocy w pracy oświatowej stowarzyszeniom i organizacjom PW. i WF.;

d) składa sprawozdania ze swej działalności komitetowi.

Sekaja WF. i PW.

a) organizuje imprezy sportowe, pokazy gimnastyczne, zawody wojskowo-sportowe i t.p.;

b) współdziała z powiatowym komendantem PW. w organizowaniu większych ćwiczeń wojskowych, zawodów strzeleckich, marszowych i t. p.;

c) czuwa nad dostatecznem zaopatrzeniem powiatu w instruktorów PW. i WF. i prowadzi przez swych instruktorów wychowanie fizyczne w organizacjach PW. i WF.;

d) otacza opieką lekarską WF. i PW. w jednostkach i stowarzyszeniach PW., oraz klubach sportowych, dokonywując przeglądów lekarskich wśród ćwiczących się i uprawiających sporty i kandydatów na kursy WF. i PW.;

e) występuje z inicjatywą i współdziała z władzami PW. w organizowaniu poradni sportowo-lekarskich;

f) czuwa nad higjeną budynków i urządzeń sportowych, mających służyć wychowaniu fizycznemu i przysposobieniu wojskowemu;

g) opracowuje i przedstawia komitetowi wnioski co do potrzeb wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego na terenie powiatu;

h) opracowuje i przedstawia komitetowi sprawozdania ze swej działalności.

Przewodniczącymi sekcyj winni być członkowie komitetu, inni zaś członkowie sekcyj mogą być dobrani z poza komitetu.

Liczba członków każdej sekcji nie powinna przekraczać liczby 10-ciu.

W celu wykonania zadań wymienionych w punktach d), e) i f) sekcji WF. i PW., przewodniczący komitetów powiatowych (miejskich) dobiorą do sekcji wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego lekarzy powiatowych i miejskich, oraz postarają się o zainteresowanie i wykorzystanie miejscowych lekarzy higjenistów.

Sekcje odbywają swe zebrania przynajmniej raz na miesiąc.

4) Na skutek porozumienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Państwowym Urzędem WF. i PW. powiatowi komendanci PW., ze względu na przeciążenie pracą organizacyjną i wyszkoleniową w jednostkach PW., przestają być sekretarzami komitetów powiatowych (miejskich), natomiast pozostają nadal członkami komitetów.

Podaję do wiadomości, że powiatowi komendanci PW., wobec komitetów powiatowych (miejskich), są reprezentantami władz PW. i WF. Do ich kompetencji i obowiązków należy:

a) występowanie wobec komitetu z opracowanemi wnioskami, dotyczącemi ogólnej działalności komitetu, zaspokojenia potrzeb PW. i WF. na terenie powiatu, propagandy na rzecz PW. i WF.;

b) informowanie komitetu o zarządzeniach władz PW. i WF. i o postępach pracy PW. na terenie powiatu;

c) dopilnowywanie wykonania budżetu w myśl zatwierdzonego planu realizacji;

d) występowanie w razie potrzeby z wnioskiem poczynienia zmian w wykonaniu budżetu, oraz opinjowanie wniosków na udzielanie subsydjów i pomocy stowarzyszeniom i organizacjom PW. i WF.;

e) występowanie w charakterze rzeczoznawcy wojskowego przy opracowaniu planów budowli i urządzeń, mających służyć przysposobieniu wojskowemu i wychowaniu fizycznemu, oraz przy zakupach sprzętu wyszkoleniowego i sprzętu WF., charakteryzując użyteczność tych urządzeń z punktu widzenia fachowego.

Żadne z urządzeń, czy zakupów nie może być uskutecznione bez zasięgnięcia opinji powiatowego komendanta PW.

Pracę organizacyjną i wyszkoleniową w jednostkach PW. powiatowi komendanci prowadzą w myśl rozkazów i instrukcyj otrzymanych od władz wojskowych i tylko przed niemi są odpowiedzialni za należyte prowadzenie tej pracy.

Panowie Starostowie (Prezydenci miast), jako przedstawiciele władzy państwowej i gospodarze w swoich powiatach, oraz jako przewodniczący powiatowych komitetów, winni współdziałać z powiatowymi komendantami PW. i okazywać im jaknajdalej idącą pomoc.

5) Sekretarzami komitetów, Panowie Starostowie (Prezydenci miast) wyznaczą referentów mob., lub referentów wojskowych starostw, wprowadzając ich tem samem w skład powiatowych (miejskich) komitetów.

6) Prowadzenie gospodarki pieniężnej i materjałowej przewodniczący komitetów powierzą intendentom komitetów, wybranym przez komitety z pośród ich członków, względnie, na wniosek Panów Starostów, z pośród urzędników starostw, wynagradzając ich ewent. za prowadzenie kancelarji i rachunkowości komitetu z sum powiatowych komitetów.

Intendent powiatowego Komitetu WF. i PW. wchodzi z urzędu w skład sekcji administracyjno-gospodarczej.

7) Pod względem ogólnej działalności, oraz pod względem prowadzenia gospodarki pieniężnej i materjałowej powiatowe (miejskie) komitety podlegają inspekcjom i kontroli:

a) delegatów M. S. Wewn. oraz delegatów wojew. komitetów WF. i PW.;

b) przedstawicieli państwowego i Okręgowego Urzędu WF. i PW.;

c) pod względem ogólnej działalności — inspekcjom obwodowych i rejonowych komendantów PW.

III. Dokonywanie przeglądu i odbieranie defilad od oddziałów PW. i WF.

Ze względu na dotychczasowy brak sprecyzowania wzajemnego stosunku przedstawicieli władz państwowych i przedstawicieli wojska w czasie dokonywania przeglądu, względnie przyjmowania defilujących oddziałów PW. i WF., oraz mogące stąd wynikać nieporozumienia — wyjaśniam:

Przedstawicielem władzy państwowej na terenie swego województwa jest wojewoda, na terenie swego powiatu—starosta. Do nich też należy reprezentowanie Rządu na swoim terenie i odbieranie honorów należnych władzy państwowej.

Czynnikiem koordynującym wysiłki społeczeństwa w dziedzinie powszechnego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego są wojewódzkie i powiatowe komitety PW. i WF.

Na przewodniczących komitetów wkłada się odpowiedzialność za organizację i koordynowanie wysiłków, mających na celu spełnianie zadań powierzonych komitetom przez Państwo, im też powinno przysługiwać prawo przeglądu dokonanej pracy na swoim terenie, wyrazem czego będzie odbieranie defilady i dokonywanie przeglądu oddziałów przysposobienia wojskowego oraz stowarzyszeń i klubów sportowych.

Wobec powyższego, w porozumieniu z Państwowym Urzędem WF. i PW. zarządzam:

a) podczas świąt WF. i PW., organizowanych przez komitety WF. i PW., jak również podczas świąt i uroczystości o charakterze ogólno-narodowym, lub o charakterze lokalnym, w których biorą udział oddziały PW. i WF. pod dowództwem członków organizacyj, lub instruktorów kontraktowych — dokonywa przeglądu i odbiera defiladę wojewoda lub starosta;

b) podczas uroczystości o charakterze wybitnie wojskowym i występowania jednostek PW. wspólnie z oddziałami wojskowemi, jak również w razie przeglądu lub defilady z okazji ćwiczeń jednostek PW., inspekcji, wyszkolenia i t. p. dokonywa przeglądu i odbiera defiladę przedstawiciel władzy wojskowej.

Panowie Wojewodowie dopilnują wprowadzenia w życie zarządzeń, zawartych w niniejszym okólniku do dnia 31.XII b. r., wykonanie natomiast zgłoszą mi w ciągu stycznia 1930 r.

Otrzymują:
P. P. Wojewodowie (wszyscy)
P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy, Państwowy Urząd WF. i PW., P. P. Starostowie
Wszyscy bezpośrednio.

386.

Okólnik Nr. 258 z 20 listopada 1929 r. (AA. 103/1.) o dostarczaniu egzemplarzy obowiązkowych druków.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Niektóre firmy księgarsko-wydawnicze w Warszawie (Gebethner i Wolf, Hösick, Rój, Mordkowicz, Trzaska, Ewert i Michalski, Dom Książki Polskiej, Księgarnia Św. Wojciecha i t. p.) drukują swe wydawnictwa często w drukarniach położonych na terenie tamt. województwa.

Sprawdzanie na rynku księgarskim produkcji wydawniczej ujawniło, że zarządzający zakładami drukarskiemi nie przestrzegają postanowień zawartych w ostatnim ustępie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z dn. 10,V 1927 r. o prawie prasowem (Dz. U. R. P. Nr. 1 z 1928 r.) i nie nadsyłają władzy właściwej w tym wypadku Komisarjatowi Rządu m.

st. Warszawy przepisanych egzemplarzy odbitych druków:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypominając instrukcje swe zawarte w okólniku Nr. 267 z dn. 31.XII 1928 r. Nr. OJ. 123/1/28 prosi Pana Wojewodę o wydanie zarządzeń zmierzających do tego, by zarządzający zakładami drukarskiemi na terenie województwa bezwzględnie przestrzegali postanowień zawartych w art. 7 ustęp ostatni przytoczonego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej o prawie prasowem i wysyłali przepisane egzemplarze obowiązkowe druku zarówno powiatowej władzy administracji ogólnej miejsca odbicia druku, jak i takiejże władzy miejsca wydania.

38

Okólnik Nr. 259 z 21 listopada 1929 r. (OB. 2338) o potrącaniu zasiłku połogowego z umownego wynagrodzenia.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

W związku z zapytaniem poszczególnych Urzędów Wojewódzkich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej, wyjaśnia, że pod pojęcie choroby w rozumieniu ustępu 3-go punktu 2 tekstu umowy stosowanego przy zawieraniu umowy z pracownikami kontraktowymi, oraz w myśl art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323) „o umowie o pracę pracowników umysłowych", podpada również i połóg i wobec tego, w myśl art. 19 ustęp p. 2 wyżej powołanego rozporządzenia, z wynagrodzenia należy strącać zasiłek połogowy, wypłacany przez Kasę Chorych pracownicy w gotówce i określony w p. I b, art. 30 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, p. 272.).

388.

Okólnik Nr. 260 z 22 listopada 1929 r. (SS. 4113/3) w sprawie zarządzeń, dotyczących rozwiązywania rad miejskich i gminnych i składania z urzędu członków magistratów oraz wójtów.

Do

P. P. Wojewodów w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie, Białymstoku. Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B., Łucku.

Z przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do wiadomości odpisów zarządzeń PP. Wojewodów, wydanych we własnym zakresie działania w stosunku do samorządu gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatowego związku komunalnego, wynika, że tego rodzaju decyzje, jak rozwiązanie rady gminnej, wzgl. miejskiej lub złożenie z urzędu wójta, wzgl. członka magistratu—są w niektórych wypadkach traktowane jako ostateczne w administracyjnym toku instancyj.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

§ 17 p. 1. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 490) w odniesieniu do obszaru województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego i w części białostockiego oraz § 1. p. 2. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 117) w odniesieniu do obszaru województw: nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego, powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego i gmin wiejskich: masiewskiej, suchopolskiej i białowieskiej,—stanowią, że do zakresu działania Wojewody należy m. in. wykonywanie w ostatniej instancji nadzoru nad samorządem gmin wiejskich i miast niewydzielonych ze związku powiatowego. Zatem na podstawie wym. § 17, p. 1, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.XI 1919 r., wzgl. § 1. p. 2. rozp. Ministra Spraw Wewn. z dn. 31.I 1925 r. w łączności z odnośnemi postanowieniami ustrojowych ustaw samorządowych (art. 14 dekretu o utworzeniu rad gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego z dnia 27 listopada 1918 r., Dz. Pr. P. P. Nr. 18, poz. 48. art. 93 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o samorządzie gminnym z dnia 26 września 1919 r. Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 21, poz. 215; art. 66 i 67 dekretu o samorządzie miejskim z dnia 4 lutego 1919 r., Dz. Pr. P. P. Nr. 13, poz. 140; art. 66 rozporządzenia Komisarza Gen. Z. W. o ustawie miejskiej z dnia 14 sierpnia 1919 r., Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 12, poz. 99, — w brzmieniu rozporządzenia tegoż Komisarza z dnia 25 marca 1920 r., Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 29, poz. 677) — Wojewoda może rozwiązać radę gminną, wzgl. miejską miasta niewydzielonego z powiatu oraz złożyć z urzędu członka magistratu takiegoż miasta (na obszarze województw wschodnich za wyjątkiem powiatu Kamień-Koszyrskiego i Sarneńskiego, wojew. poleskiego i wojew. wołyńskiego — w drodze pośredniej przez pozbawienie mandatu członka rady miejskiej). Tego rodzaju jednak zarządzenia Wojewody, jakkolwiek wydane w ostatniej instancji nadzoru, nie są bynajmniej ostatecznemi decyzjami w administracyjnym toku instancyj i osobom interesowanym przysługuje od nich odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a to zgodnie z postanowieniem art. 6 ustawy tymczasowej o organizacji władz administracyjnych II-ej instancji z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 395), zastąpionem następnie przez art. 1 w związku z art. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 712) i wreszcie przez art. 82 w związku z art. 119 rozporządzenia Prezydenta

R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Na odmiennych podstawach niż wyżej powołane, opiera się uprawnienie Wojewodów do składania z urzędu wójtów na obszarze województw centralnych. Uprawnienie to wynika bezpośrednio z art. 247 ustawy o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskiem z dnia 2 marca 1864 r. (Zbiór Praw, Tom II, Rozdział V) w związku z obecną organizacją władz administracji ogólnej. Od odnośnych zarządzeń Wojewodów zgodnie z zasadami postępowania administracyjnego, służy, oczywiście odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Sprawę właściwości władz, powołanych do składania z urzędu wójtów na obszarze województw wschodnich, oraz postępowania odwoławczego, związanego z tego rodzaju zarządzeniami, reguluje art. 94 rozporządzenia Komisarza Gen. Z. W. o samorządzie gminnym z dn. 26 września 1919 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 21, poz. 215), który z wyłączeniem obszaru województwa wołyńskiego i powiatów sarneńskiego i Kamień-koszyrskiego woj. poleskiego obowiązuje w brzmieniu rozporządzenia tegoż Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 31 stycznia 1920 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 11 (54), poz. 180).

Z powyższych wyjaśnień wynika, że omawiane zarządzenia P. P. Wojewodów, wydane w ostatniej instancji nadzoru nad samorządem gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatu, a jednocześnie w pierwszej instancji postępowania administracyjnego, winny być zaopatrywane w klauzulę odwoławczą o brzmieniu, odpowiadającem postanowieniu art. 82 wymienionego poprzednio rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r.

389.

Okólnik Nr. 261 z 22 listopada 1929 r. (SS. 3653/5) w sprawie udziału w radach miejskich członków wydziałów powiatowych.

Do

P. P. Wojewodów (w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Kielcach i Białymstoku).

Wyjaśnienie okólnika Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 17 września r. b. Nr. 197 opierają się na interpretacji rozszerzającej postanowienia art. 5-go dekretu o wyborach do rad miejskich na teranie b. Królestwa Kongresowego z dn. 13 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 20, poz. 58). O ile tego rodzaju interpretacja musi być uznana za zupełnie słuszną, gdy chodzi o udział w radach miejskich urzędników władz (państwowych, jak i samorządowych), sprawujących nadzór nad miastami, — o tyle w stosunku do elementu obywatelskiego – członków wydziałów powiatowych może ona budzić pewne zastrzeżenia, czy wątpliwości, jakim niektórzy p. p. Wojewodowie dali też wyraz w przedłożonych Min. Spr. Wewn. sprawozdaniach, dotyczących poruszonego zagadnienia.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po ponownem rozważeniu kwestji udziału członków wydziałów powiatowych w radach miejskich miast niewydzielonych z powiatu – uznało obecnie za możliwe przyjąć interpretację zwężającą powołanego poprzedniego art. 5-go dekretu z dn. 13 grudnia 1918 r., to zn.—dopuszczającą ewentualność jednoczesnego piastowania mandatów członka wydziału powiatowego i członka rady miejskiej miasta niewydzielonego.

O decydującem znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy jest tu kwestja, czy zachodzi kolizja obowiązków członka wydziału powiatowego z obowiązkami członka rady miejskiej miasta niewydzielonego. W sporadycznych wypadkach kolizja taka istotnie może mieć miejsce, np. przy rozpatrywaniu wyników lustracyj gospodarki miejskiej i wydawaniu zarządzeń polustracyjnych wespół z członkiem rady miejskiej danego miasta, — przy wykonywaniu władzy dyscyplinarnej w stosunku do członka magistratu danego miasta, — przy wykonywaniu władzy dyscyplinarnej w stosunku do członka magistratu, będącego zarazem członkiem wydziału powiatowego i t. p. Jednak w bieżącej pracy wydziału powiatowego, polegającej na rozpatrywaniu spraw budżetowych, finansowych, gospodarczych i t. p., udział członków rad miejskich w charakterze członków wydziałów powiatowych należy stanowczo uznać za pożądany.

Wyłożony powyżej tok rozumowania prowadzi do przekonania, że ze względu na interes samorządu bardziej celowem jest pozostawianie członków rad miejskich w wydziałach powiatowych, niż ich wyłączenie z tych wydziałów.

Z wymienionych okoliczności sprawy wynika jednocześnie wskazanie, ażeby członkowie wydziałów powiatowych, będący zarazem członkami rad miejskich, bezwzględnie powstrzymywali się od udziału w posiedzeniach wydziałów z tego rodzaju porządkiem dziennym, który stwarzałby dla nich momenty osobistego zainteresowania, a tem samem i możliwość kolizji obowiązków

Podając treść niniejszego okólnika do wiadomości zainteresowanych związków komunalnych, Pan Wojewoda zechce jednocześnie wezwać przewodniczących wydziałów powiatowych do ścisłego stosowania w urzędowaniu wydziałów wyżej wyłuszczonego wskazania.

390

Okólnik Nr 262 z 27 listopada 1929 r. (SG. 970/6) w sprawie sposobu obliczania podatku dochodowego od kapitałów i rent z przychodów od wkładów na książeczki oszczędnościowe.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich).

Artykuł 28-my rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 roku

o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz.339) — ustęp drugi postanawia, że:

„Przychody z wkładów na książeczki oszczędnościowe komunalnych kas oszczędności są wolne od podatku od kapitałów i rent, o ile wkład nie przewyższa kwoty określonej przez Ministra Skarbu".

Kwota, o której wyżej mowa została ustalona przez Ministra Skarbu w wysokości 5000 złotych.

W sprawie obliczenia tego podatku Ministerstwo Skarbu wyjaśniło co następuje:

Podatkowi od kapitałów i rent w komunalnych kasach oszczędności podlegają procenty od wkładów na książeczki oszczędnościowe od kwot przewyższających zł. 5000 za okres, w którym ta przewyżka istnieje, natomiast do chwili, kiedy wkład wynosi mniej niż złotych 5000 — lub od chwili, kiedy zmniejszył się poniżej tej kwoty, podatku od kapitałów i rent nie oblicza się. Bez znaczenia przytem jest, czy wkładca ma jedną, czy więcej książeczek oszczędnościowych, gdyż zwolnienie o którem mowa, ma na myśli osobę, której wkład w jednej instytucji nie przekracza zł. 5000.

Jednocześnie zechce Pan Wojewoda zwrócić zarządom komunalnych kas oszczędności specjalną uwagę, by potrącały podatek od kapitałów i rent od sumy przewyższającej zł. 5000, stanowiącej własność jednej osoby na jedną, lub więcej książeczek wkładkowych w danej komunalnej kasie oszczędności.

391.

Okólnik Nr. 263 z 21 listopada 1929 r. (Z Z. 6245-29) w sprawie wyrównywania należności za leczenie chorych na jaglicę

Do

P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ze strony Zarządów Zakładów dla dzieci, chorych na jaglicę, wpływają ustawiczne zażalenia na pewne związki komunalne, które bądź nie wpłacają zupełnie, bądź też zalegają przez szereg miesięcy z uregulowaniem przypadających należności za leczenie i utrzymanie dzieci, chorych na jaglicę. Niewpłacanie przez samorządy tych należności pozbawia zakłady jaglicze naturalnych podstaw finanansowych, co uniemożliwia im należyte funkcjonowanie i dezorganizuje ich gospodarkę. Ten stan rzeczy nie może być tolerowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, które w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.III 1928 r. o zwalczaniu jaglicy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 333) ma obowiązek czuwania i dozorowania nad należytem funkcjonowaniem tych zakładów i spełnianiem obowiązków zwalczania jaglicy przez samorządy.

Ponieważ w myśl cytowanego rozporządzenia (art. 6) utrzymanie zakładów dla chorych na jaglicę należy do obowiązków związków komunalnych, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca się do Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) z przedstawieniem, aby wezwali wszystkie związki komunalne do regularnego wyrównywania przypadających zakładom jagliczym należności, bezpośrednio po przedstawieniu przez odnośne zakłady miesięcznych rachunków. W razie, jeśli związki komunalne zalegają z wpłacaniem należności za leczenie dzieci, chorych na jaglicę, więcej niż za 3 miesiące, Urząd Wojewódzki, jako władza nadzorcza nad związkami komunalnemi, winien zastosować wobec opornych związków komunalnych środki przymusowe na podstawie obowiązujących ustaw samorządowych.

Wreszcie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że związki komunalne mają możność uzyskania zapomóg na pokrycie kosztów leczenia chorych na jaglicę z kredytów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na walkę z jaglicą w myśl okólnika Nr. Z. Z. 6207/29 z 28 października 1929 r. Nr. 239 oraz na pokrycie kosztów utrzymania w myśl okólnika Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Nr. 3561/II.O z 20 lipca 1929 r. z kredytów na opiekę społeczną.

Panowie Wojewodowie zechcą przeto czuwać, aby sprawa należności, przypadających zakładom jagliczym za dzieci, chore na jaglicę, była zawsze należycie wyświetlona, płatnicy ustaleni, a opłaty we właściwym czasie uregulowane w myśl powyższych wskazówek.

392.

Okólnik Nr. 264 z 28 listopada 1929 r. (SG. 869/11) w sprawie nadsyłania przez komunalne kasy oszczędności sprawozdań miesięcznych, obejmujących daty o wkładach.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Magistratu Miasta st. Warszawy.

Sporządzane za okres roczny bilanse, rachunki strat i zysków oraz daty statystyczne, otrzymywane od komunalnych kas oszczędności przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Skarbu oraz Główny Urząd Statystyczny, które nadto nadchodzą z dużem opóźnieniem, są niedostateczne dla bieżącego orjentowania się w ruchu i wahaniach w dziedzinie gromadzenia oszczędności, co jest szczególnie ważne ze względu na potrzeby życia gospodarczego.

Okazuje się wobec tego koniecznem wprowadzenie skróconej statystyki miesięcznej dotyczącej ruchu wkładów, niezależnie od dotychczasowego sposobu zbierania dat o działalności komunalnych kas oszczędności drogą wyżej wymienioną.

Wobec powyższego, na podstawie art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339)

w związku z § 59-tym (ustęp 1-szy) rozporządzenia wykonawczego z dnia 26 marca 1928 r. (Dz. U. R, P. Nr. 44, poz, 424) — postanawiam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, co następuje:

Zarządy komunalnych kas oszczędności obowiązane będą *najpóźniej do dnia 10 każdego miesiąca* wypełniać załączone formularze o ruchu wkładów i przesyłać je do Ministerstwa Skarbu (Departament Obrotu Pieniężnego, Wydział IV) (kartki różowe) oraz do Głównego Urzędu Statystycznego (kartki białe). Potrzebną ilość takich formularzy dołącza się do niniejszego.

Formularze te w ilości 14 sztuk (7 białych i 7 różowych) zechce

ad 1) Pan Wojewoda przesłać każdej z komunalnych kas oszczędności na terenie Jemu podległym,

ad 2) Magistrat miasta st. Warszawy przesłać komunalnej kasie oszczędności miasta Warszawy

ad 1 i 2) z tem, aby pierwsze zestawienia za X i XI b. r. znalazły się w posiadaniu wymienionych wyżej władz wyjątkowo *niepóźniej niż 20 grudnia b. r.*, gdyż Ministerstwo Skarbu potrzebuje danych za miesiące październik i listopad b. r. przed 1.I 30 r.

Dalszy zapas formularzy dostarczony będzie w ciągu najbliższych miesięcy, w każdym razie przed wyczerpaniem nakładu obecnego. W razie wcześniejszego wyczerpania zapasów, zainteresowana kasa powinna zwrócić się bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego z prośbą o dostarczenie nowych.

Zechce jednocześnie Pan Wojewoda zwrócić uwagę zarządom odnośnych kas, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Skarbu przywiązuje do ścisłego sporządzania zestawień oraz do sprawnego i sprężystego wykonania niniejszego zarządzenia szczególną wagę.

Nienadsyłanie sprawozdań w oznaczonych terminach pociągnie za sobą skutki wymienione w uwadze na formularzach.

393.

Okólnik Nr. 265 z 28 listopada 1929 r. (OB. 3351) o czynnościach rewizyjnych organów kontroli państwowej.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Najwyższa Izba Kontroli w sprawozdaniach z działalności za ubiegłe okresy budżetowe podała kilka wypadków poważniejszych uchybień i braków w dziale finansowej gospodarki niektórych urzędów wojewódzkich i starostw.

Podobne wypadki powodują oczywiście właściwe zarządzenia ze strony P. P. Wojewodów we własnym ich zakresie działania, niemniej jednak mogą zainteresować również i Ministerstwo bądź z tytułu nadzoru nad gospodarką finansową poszczególnych podległych mu urzędów, bądź też z uwagi na możliwość spowodowania ogólnych zarządzeń, gdy np. chodzić będzie o błędną interpretację przepisów, braki organizacyjne i t. p.

Ponieważ o wypadkach powyższych Ministerstwo zazwyczaj dowiaduje się zbyt późno i to w drodze pośredniej — ze wspomnianych na wstępie sprawozdań N. I. K., zechcą przeto Panowie zarządzić przedstawianie Ministerstwu wyczerpujących sprawozdań o wynikach kontroli, dokonanej przez organa Najwyższej Izby Kontroli w odniesieniu do stwierdzonych ważniejszych uchybień, w szczególności zaś:

a) w wypadkach ujawnienia braków organizacyjnych;

b) w sprawach nadużyć i

c) przy wykazaniu niedbałego prowadzenia poszczególnych działów gospodarki (inwentarza, gospodarki materjałowej i t. d.).

Sprawozdania, odnoszące się do powyższych wypadków, należy przedstawiać niezwłocznie po ujawnieniu wyników kontroli, podając równocześnie, czy i jakie zarządzenia zostały lub mają być wydane w kierunku zastosowania się do żądań organów kontroli.

394.

Okólnik Nr. 266 z 27 listopada 1929 r. (SS. 3734/1) w sprawie zawiadomienia o posiedzeniach Rad Wojewódzkich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyj śląskiego).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów o nadsyłanie zawiadomień wraz z porządkiem dziennym o mających się odbywać posiedzeniach Rad Wojewódzkich, a w woj poznańskiem i pomorskiem sejmików wojewódzkich, zwoływanych dla spraw zastrzeżonych kompetencji Rad Wojewódzkich w myśl art. 92 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Zawiadomienia o posiedzeniach winne być wysyłane do Ministerstwa jednocześnie z rozsyłaniem zawiadomień członkom Rad Wojewódzkich.

P. P. Wojewodowie Województw: Krakowskiego, Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego winni nadsyłać zawiadomienia wraz z porządkiem dziennym o tych posiedzeniach Wydziałów Wojewódzkich na których będą rozpatrywane sprawy zastrzeżone kompetencji Rad Wojewódzkich.

Po otrzymaniu zawiadomienia o posiedzeniu Min. Spr. Wewn. oczekiwać będzie w ciągu 3-ch tygodni nadesłania w 2-ch egzemplarzach

odpisu protokułu odpowiedniego posiedzenia, a to w myśl okólnika M. S. Wewn. Nr. 104 z dn. 8.V b. r. (Dz. Urzędowy M. S. Wewn. Nr. 7 poz. 152).

395.

Okólnik Nr. 267 z 25 listopada 1929 r. (SS. 4070 2) w sprawie pozbawienia mandatu członka wydziału powiatowego w razie utracenia przez niego prawa obieralności do rady gminnej.

Do

P. P. Wojewodów: w Warszawie, Lublinie, Kielcach, Łodzi, Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Łucku, Brześciu n/B.

W związku z zapytaniem jednego z p. Wojewodów — czy członek wydziału powiatowego, który utracił bierne prawo wyborcze do rad miejskich lub gminnych danego powiatu winien być pozbawiony mandatu członka wydziału powiatowego — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

W myśl art. 33 dekretu z dnia 4.II 1919 r. o tymcz. ordyn. powiat. dla obszarów Polski b. zaboru rosyjskiego (Dz. Pr. P. P. Nr. 13. p. 141) wydział powiatowy składa się z członków wybranych przez sejmik z mieszkańców powiatu, posiadających bierne prawo wyborcze do rad miejskich lub gminnych danego powiatu. Z powyższego wynika, że o ile członek wydziału powiatowego przestał odpowiadać warunkom określonym w art. 33 przytoczonego dekretu, to traci mandat członka wydziału powiatowego.

W związku z powyższem wobec niejednolitej praktyki powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej wynikającej z braku wyraźnych przepisów wskazujących na władzę, która winna orzekać o utracie mandatu członka wydziału powiatowego — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż władzą kompetentną do orzekania o utracie mandatu członka wydziału powiatowego jest właściwy Wojewoda, a to na podstawie postanowień art. 47 p. 2 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 13.XI 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 490) o ile sprawa dotyczyć będzie woj. centralnych, oraz § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 117) o ile sprawa dotyczyć będzie województw wschodnich. Wyjaśnienie powyższe dotyczy również utraty mandatu przez członków wydziałów powiatowych będących mieszkańcami miast wydzielonych, a którzy mogą być członkami wydziałów powiatowych w myśl wyjaśnienia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 10.X 1927 r. Nr. SS. 5341/27.

396

Okólnik Nr. 268 z 28 listopada 1929 r. (Z. O. 4173/29) w sprawie popierania działalności Stowarzyszenia „Polski Czerwony Krzyż".

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza m. st. Warszawy.

Sprawując z mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 688) o Stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż" nadzór nad tą instytucją, stwierdziłem duży rozwój jej w ostatnich czasach oraz zapoczątkowanie szeregu doniosłych i pożytecznych prac o znaczeniu publicznem. Wymienię tutaj organizowanie sieci drużyn ratowniczych, tworzenie pogotowi ratunkowych, przygotowanie środków transportowych, zasobów materjałowych na wypadek katastrof żywiołowych i t. p. Niektóre z tych prac pozostają w związku z państwowemi zobowiązaniami międzynarodowemi, wynikają bowiem z uchwały Rady Ministrów o utworzeniu Komitetu Narodowego w celu przygotowania obrony i ratownictwa ludności przed wojną chemiczną (Monitor Polski Nr. 134 z dn. 11 czerwca 1929 r.) oraz z przystąpienia Polski do Międzynarodowego Związku Pomocy.

Z powyższych względów prace Polskiego Czerwonego Krzyża zasługują na poparcie ze strony władz państwowych i samorządowych. Proszę przeto Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu o bliższe zainteresowanie się pracami tej organizacji, udzielenie jej życzliwego poparcia, zachęcając jednocześnie organa samorządowe do współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem i udzielenie temuż Stowarzyszeniu w miarę możności finansowej pomocy.

397.

Okólnik Nr. 269 z 29 listopada 1929 r. (OP. 12450/1-R) w sprawie sporządzania wniosków o odznaczenie orderem „Odrodzenia Polski" i „Krzyżem Zasługi" dla Ministerstwa Spraw Wojskowych.

P. P. Wojewodom i P. Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy.

przesyła się wraz z załącznikami do wiadomości i stosowania.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Biuro Personalne
L. 29988/B. P. I. 29.
Tel. wewn. 139

Odpis

Warszawa
dnia 22 listopada 1929 r.

R. 4. Formułowanie wniosków na odznaczenie ord. „O. P." i „K. Z." dla potrzeb M. S. Wojsk.

W załączeniu przesyłam rozporządzenie M. S. Wojsk. L. 27408/B. P. I/29 r. w sprawie

zmiany dotychczasowych formularzy wniosków na odznaczenie orderem „Odrodzenia Polski“ i „Krzyżem Zasługi“ na nowe, dostosowane do potrzeb M. S. Wojsk.—do wiadomości i z prośbą o wydanie w tym duchu odpowiednich zarządzeń podległym władzom i urzędom.

Władza (osoba) cywilna zamierzająca wystąpić z inicjatywą odznaczenia kandydata wojskowego powinna zwrócić się w tej sprawie do jego bezpośredniego przełożonego, który prześle jej formularz wniosku celem wypełnienia i stwierdzenia podpisem rubryki 15-ej (uzasadnienie wniosku) poczem wniosek, w trybie ustalonym zostanie przedstawiony Ministrowi Spraw Wojskowych do decyzji.

Przy wnioskowaniu do odznaczenia przez władze (osoby) cywilne, osób cywilnych zasłużonych na polu pracy wojskowej, obowiązują w pełni wytyczne zawarte w cytowanem rozp. z tem, że rubrykę 15-tą wypełnia i stwierdza podpisem władza (osoba) wojskowa, poczem wniosek przedstawia władza (osoba) cywilna w drodze przez swoich wyższych przełożonych.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
BIURO PERSONALNE
L. 27408/B. P. I. 29
Warszawa, dn. listopada 1929 r.

Odpis.

Odznaczenie „O. P.“ i „K. Z.“
zmiana formularzy wniosków.

Uważając dotychczasowe formularze wniosków na odznaczenia orderem „Odrodzenia Polski“ i „Krzyżem Zasługi“ za nieodpowiednie dla potrzeb M. S. Wojsk, wydaję nowy wzór formularza, wspólny dla „O. P.“ i „K. Z.“ według którego należy w przyszłości sporządzać wnioski. Wzór formularza — w załączeniu.

Sposób wypełniania wniosku:

I. W nagłówku wniosku: pieczęć nagłówka i L. dz. władzy wojskowej występującej z wnioskiem oraz miejscowość i data opracowania wniosku.

Po słowach „o nadanie“ wpisać: stopień, tytuł naukowy, nazwisko i imiona proponowanego do odznaczenia, w trzecim przypadku (przy oficerach — według rocznika ofic., przy szeregowych i osobach cywilnych — na podstawie dokumentów urodzenia) następnie rodzaj proponowanego odznaczenia (orderem „Odrodzenia Polski“ albo „Krzyżem Zasługi“).

W rubrykach:

4) wpisać: order „Odrodzenia Polski“, albo „Krzyż Zasługi“,

5) przy „K. Z.“ wpisać słowo „złoty, srebrny, wzgl. bronzowy“, przy ord. „O. P.“ wpisać klasę orderu, stosownie do stopnia posiadanego przez kandydata, zgodnie z wytycznemi L. B. P. 7703/27,

6) podać dokładne daty urodzenia (dzień, miesiąc, rok i miejscowość) i wszelkie inne dane mogące mieć wpływ na odznaczenie,

7) rozdzielić na a) cywilne, b) wojskowe,

12) stwierdzić czy przeciwko odznaczeniu kandydata nie zachodzą przeszkody zasadnicze, jak dochodzenia karno-sądowe, honorowe i dyscyplinarne o charakterze poważniejszym,

13) przy oficerach — ogólna ocena z ostatniego rocznego uzupełnienia listy kwalifikacyjnej—przy szeregowych—ogólna ocena z ostatniej opinji z zeszytu ewidencyjnego,

14) wymienić tylko odznaczenia polskie, przy każdem podać daty nadania.

Prawdziwość danych zawartych w rubr. 1 — 14 stwierdza podpisem przełożony, prowadzący ewidencję kandydata proponowanego do odznaczenia.

Dane osobiste osób cyw. ustala wnioskodawca na podstawie dokumentów, wzgl. urzędowych zaświadczeń odnośnych władz.

Z powyższego wynika, że o ile np. z wnioskiem na odznaczenie oficera z jakiegoś pułku występuje wyższy przełożony (d-ca dywizji, korpusu) w tym wypadku przesyła formularz wniosku do danego d-cy pułku z poleceniem wypełnienia rubryki od 1 — 14.

15) wypełnia i stwierdza podpisem przełożony występujący z wnioskiem na odznaczenie (d-ca pułku), samodzielnego baonu (równorzędni i wyżsi).

O ile z inicjatywą odznaczenia występuje osoba nie stojąca w żadnym stosunku służb. do kandydata proponowanego do odznaczenia (dawny przełożony, osoba cyw.) przełożony tego kandydata, do którego zwrócono się z podobnym wnioskiem przesyła formularz wniosku wnioskodawcy celem wypełnienia i stwierdzenia podpisem rubr. 15-ej, zajmując stanowisko co do proponowanego odznaczenia w rubr. 16-ej.

Uzasadnienie wniosku należy ująć wyczerpująco.

16. Każdy wniosek musi przejść drogą służbową przez wszystkich przełożonych wyższych od wnioskodawcy, którzy w rubr. 16-ej wydają swoją opinję co do samego wniosku i wysokości propon. odzn.

Każdy wniosek na odznaczenie musi być przedstawiony do M. S. Wojsk.

17. Przy wnioskowaniu co do odznaczenia osób cyw. należy uprzednio zasięgnąć opinji właściwego wojewody.

18. Całość zasług ująć w jedno zdanie np. „za zasługi na polu wyszkolenia“; w wypadku tym kierować się przykładami z Dz. P.

Wnioski powinny być wykonane wyłącznie maszynowo na formularzach wykonanych we własnym zakresie i przedstawiane w jednym egzemplarzu tak na „O. P.“ jak i na „K. Z.“

Wnioski nieodpowiadające powyższym wymogom będą zwracane bez rozpatrzenia.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
Szef Biura Personalnego
(—) *Hulewicz — pułk. dypl.*

Otrzymują:

Gen. Insp. Sił Zbrojnych, I Wicemister Spr. Wojsk., II Wicemister Spraw Wojsk., Szef Sztabu Głównego, Szef Korpusu Kontrolerów, Szef Gab. Min. Spraw Wojsk., Szef Kier. Mar. Woj., Dowódcy O. K. I—X, Szefowie Dep.: Piech: Kaw. Art., Lotn., Inż. Zaop., Bud., Uzbr. Int., Sanit., Sprawiedl.
Szefowie: Łączności, Saperów, Br. Pancernej
Dowódca Żandarmerji M. S. Wojsk., Gabinet Wojskowy Prezydenta Rzplitej, Szef Gabinetu G. I. S. Z. Szef Biura Historycznego, Państwowy Urząd Wychowania Fiz. i P. W., Komenda Miasta st. Warszawy.

Pieczęć nagłówkowa

L. dz. Wzór Miejscowość dnia........................

Wniosek

o nadanie..

orderu „Odrodzenia Polski" albo „Krzyża Zasługi".

1. Imię i nazwisko kandydata	
2. Zawód ewent. z podaniem tytułu zawodowego. Stanowisko Tytuł naukowy „ urzędowy	
3. Dokładny adres	
4. Rodzaj odznaczenia	
5. Stopień proponowanego odznaczenia	
6. Życiorys	

7. Studja z wykazaniem ukończonych zakładów naukowych i złożeniem przepisanych egzaminów	
8. Stopień służbowy (grupa uposażenia, szczebel uposażenia i t. p.) funkcjonarjuszów państwowych, (samorządowych)	
9. Ostatnia nominacja (data)	
10. Ilość lat służby polskiej	
11. Ilość lat służby zawodowej, samorządowej w b. państwach zaborczych i t. d. zaliczonej do emerytury	
12. Czy przeciwko odznaczeniu kandydata nie zachodzą przeszkody natury karnej, dyscyplinarnej, honorowej i t. p.	
13. Opinja za ostatni rok	
14. Posiada odznaczenia	

Stopień, nazwisko i funkcja przełożonego, stwierdzającego prawdziwość danych zawartych w rubr. 1—14

15. Szczegółowe uzasadnienie odznaczenie w myśl art. 4 ustawy o ustanowieniu orderu „Odrodzenia Polski" wzgl. art. 1 ustawy o ustanowieniu „Krzyża Zasługi".

podpis wnioskodawcy

16. Opinje.

17. Opinja wojewody (o ile nie dołącza się jej na osobnym arkuszu).	
18. **Zwięzłe wymienienie zasług, które mają być przytoczone w zarządzeniu, jako uzasadnienie odznaczenia.**	

V.

Pisma

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

398.

Pismo Nr. OB. 3340 z 23 listopada 1929 r. w sprawie fałszywych banknotów 50-dolarowych.

Do

P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Odpis pisma Min. Skarbu z dn. 6.XI 29 r. Nr. D. VII. 1816/2 przesyła się do użytku urzędowego

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 1816/2
Warszawa
dnia 6 listopada 1929 r.

W sprawie fałszywych banknotów 50-cio dolarowych.

Do

wszystkich władz centralnych.

Z uwagi na treść okólnika tut. z dnia 10 września 1927 r. L. D. O. P. 5284/III w sprawie przyjmowania przez władze i urzędy państwowe wadjów i kaucyj, Ministerstwo Skarbu oznajmia celem wydania dalszych zarządzeń, iż ukazały się w obiegu banknoty 50-cio dolarowe Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej z wybitnemi cechami, wskazującami na ich fałszerskie pochodzenie.

Banknoty te w wykonaniu graficznem są bardzo zbliżone do banknotów niewątpliwie autentycznych.

Rysunki ornamentacyjne jednak odznaczają się brakiem precyzyjności w wykonaniu, zawierają linje grubsze i nie są tak wyraziste jak w banknotach autentycznych.

Ponadto rozlanie się konturów linji jest dokładnie widoczne w znacznem powiększeniu.

Najważniejszą cechą, odróżniającą banknoty te od banknotów niewątpliwie autentycznych, jest odmienny papier, który nie posiada w swej masie nitek jedwabnych, jakie są w papierze banknotów autentycznych.

Cecha ta jednak może ujść uwadze, gdyż banknoty te posiadają po obu stronach rzuciki kolorowe, imitujące nitki jedwabiu papieru autentyków.

Falsyfikaty powyższe wykonane są tak precyzyjnie i do tego stopnia udatnie naśladują banknoty autentyczne, że zachodzi poważna obawa, iż falsyfikaty takie mogą być nierozpoznawane i przyjmowane nawet przez kasjerów banków i kas rządowych.

399.

Pismo Nr. Z. I. 379/29 z 21 listopada 1929 r. o tymczasowych normach dla wody do picia.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na zasadzie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 310) o zaopatrywaniu ludności w wodę Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przystąpiło do opracowania obowiązujących norm dla wody do picia. Narazie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje w załączeniu do wiadomości Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu) tymczasowe normy wody do picia, przedstawiające własności i ilości składników, jakie może posiadać woda, nadająca się do spożycia i celów gospodarczych.

Zamieszczone w tabeli ilości składników mogą być w pewnych przypadkach przekroczone; powyższe odstępstwa dotyczą wszystkich punktów z wyjątkiem p.p. 6, 7, 19, 20, 22, dla których normy winny być ściśle przestrzegane.

Załącznik.

TYMCZASOWE NORMY

POD WZGLĘDEM	L. P.	SKŁADNIKI LUB WŁASNOŚCI	ZNAK CHEMICZNY	Ilość w miligramach na 1 litr wody
FIZYCZNYM	1	BARWA	—	BEZ
	2	ZAPACH	—	BEZ
	3	WYGLĄD	—	PRZEZROCZYSTA
	4	TEMPERATURA	—	7^0 ·/. 10^0 C
	5	SMAK	—	ORZEŹWIAJĄCY
CHEMICZNYM	6	AMONIAK LUB SOLE AMONOWE	NH_3 Me (NH_3)	—
	7	BEZWODNIK KWASU AZOTOWEGO	N_2O_3	—
	8	CIAŁA STAŁE MINERALNE I ORGANICZ. POZOSTAŁE PO ODPAROWANIU	—	500
	9	TLENEK WAPNIA +	CaO	180 ·/. 200
	10	TLENEK MAGNEZU	MgO	
	11	CHLOR LUB SÓL KUCHENNA	Cl NaCl	20 ·/. 30 50
	12	BEZWODNIK SIARKOWY	SO_3	80 ·/. 100
	13	BEZWODNIK KWASU AZOTOWEGO	N_2O_5	5 ·/ 15
	14	ŻELAZO (Fe) W SOLACH (PRZELICZONE NA ŻELAZO MECHANICZNE) LUB MANGAN	Fe Mn	0,2 ·/. 0,3 „
	15	CIAŁA ORGANICZNE	$KMnO_4$	8 ·/. 12
	16	TWARDOŚĆ CAŁKOWITA	niem.^{0}	7^0 ·/. 20^0
	17	TWARDOŚĆ PRZEJŚCIOWA	„	—
	18	TWARDOŚĆ STAŁA	„	—
	19	SOLE OŁOWIANE	—	0,35
	20	ZWIĄZKI FOSFOROWE	—	—
	21	DWUTLENEK WĘGLA	CO_2	Tylko w zawartości
	22	SIARKOWODÓR POCHODZ. ORGANICZ. I Z WÓD FABRYCZNYCH	H_2S	—
	23	SIARKOWODÓR Z ROZKŁADU SOLI SIARKOWYCH (POCHODZENIA CHEMICZNEGO)	H_2S	vide „Uwagi“
BAKTERJOLOGICZNYM	24	BAKTERJE CHOROBOTWÓRCZE I DROBNOUSTROJOWE	—	—

WODY DO PICIA
UWAGI
Z pewną domieszką CO_2
Me — Katjon, : znak — oznacza, że woda nie powinna zawierać danego związku ewentualnie zawierać może tylko jego ślady. Obecność związków amonowych w wodzie wskazuje na jej zetknięcie z procesami gnicia. — To samo dotyczy N_2O_3. W wyjątkowych wypadkach woda zawierająca związki amonowe nadaje się do picia, a mianowicie: gdy woda ta pochodzi z głębokich pokładów i zawiera związki amonowe pochodzenia chemicznego.
Zbyt wysoka zawartość kwasu azotowego w wodzie powoduje niestrawność ; woda taka nie nadaje się do użytku browarów i zakładów fermentacyjnych.
0,2 ·/. 0,3 mg dopuszczalna zawartość Fe w 1 litrze wody dla wodociągów 0,2 ·/. 0,5 „ „ „ „ w 1 „ „ ze studzien zwykłych 0,1 „ „ „ „ w 1 „ „ dla farbiarni, papierni, pralni i t. p.
Woda może zawierać ciał organicznych tyle, aby do utlenienia ich wystarczyło 8 ./. mg $KMnO_4$
1° tw. niem. — 10 mg. Cao + 14 mg MgO w 1 litrze wody; obliczamy ilość stopni w/g wzoru T = O1. x + 0,14·y, gdzie x — ilość CaO; y — liść MgO w mg w 1 litrze wody.
Z twardości ogólnej strąca się po przegotowaniu t. zw. twardość przejściowa, polegającą na zawartości węglanów wapnia i magnezu, tworzących osad, zwany kamieniem kotłowym,
Inne związki wapnia i magnezu (chlorki, siarczany, azotany, krzemiany) nie dają się usunąć z wody przez gotowanie; te udzielają wodzie t. zw. twardości stałej (dla przemysłu szkodliwe: siarczan wapnia (gips) i chlorki magnezu).
Zawartość trujących soli ponad 0,35 mg. 1 litr wody wyklucza wodę do picia (woda zawierająca CO_2 rozkłada rury ołowiowe).
Obecność związków fosforowych w wodzie wskazuje na zetknięcie jej z procesami gnicia.
CO_2 działa rozkładająco na żelazo, cynk, miedź i zaprawę cement. — jeżeli znajduje się w nadmiarze ponad zawartość węglanów. W obecności tlenu powoduje także rdzewienie.
Styczność z procesami gnicia.
O ile siarkowodór pochodzi z rozkładu soli, zawierających siarkę (z gipsu lub siarczków żelaza) nie jest wskaźnikiem szkodliwego zanieczyszczenia (studnie głębokie).
Nie powinna posiadać przedewszystkiem bakterji, cholery, tyfusu brzusznego i czerwonki, rozszerzających się głównie za pośrednictwem wody. Wystarczy wykonać badanie wody na bakterje COLI, których miano 1 i 10 należy uważać za niebezpieczne (w zasadzie B. COLI nie powinno być obecne).

400.

Pismo Nr. Z. Z. 7148/29 z 21 listopada 1929 r. w sprawie tępienia gryzoniów.

Do

P.P. Wojewodów

Nawiązując do okólnika Nr. 207 z dnia 23 września 1929 r. w sprawie tępienia gryzoniów (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 15 poz. 312), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprasza Pana Wojewodę o pouczenie P. P. Starostów (Prezydentów Miast), aby przy zarządzonem obecnie przymusowem truciu gryzoniów wybierano dla danej miejscowości tylko jedną trutkę i że wszyscy właściciele realności winni pobierać ją w odpowiednim urzędzie gminnym, względnie w jednem miejscu, wskazanem przez niego. Gdyby bowiem poszczególni właściciele realności w danej gminie stosowali różne trutki, to przez to obraz skuteczności działania danej trutki byłby niejasny.

401.

Pismo Nr. OL. 759/72 z 25 listopada 1929 r. w sprawie dzienników wojewódzkich.

Do

P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości.

MINISTERSTWO POCZT
I TELEGRAFÓW
Wydział I.
Nr. 74^5/I.
Na Nr. Nr. OL. 759/67
i OL. 1970/4.
Warszawa,
dnia 25 września 1929 r.

Odpis

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w/m.

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpisy zarządzeń Ministerstwa Poczt i Telegrafów do wszystkich Dyrekcyj Poczt i Telegrafów i Izby Kontroli Rachunkowej P. i T. w Bydgoszczy z dn. 17.IX r. ub. za Nr. 6643/I i wydanego jednocześnie z niniejszem za Nr 7405/I w sprawie ogłaszania ruchu służbowego w dziennikach wojewódzkich.

MINISTERSTWO POCZT
I TELEGRAFÓW
Wydział I.
Nr. 6643/I.
Warszawa,
dnia 17 września 1928 r.
W sprawie: Dziennika Wojewódzkiego.

Do

Wszystkich Dyrekcyj Poczt i Telegrafów, Dyrekcji Poczt i Telegrafów Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku oraz Izby Kontroli Rachunkowej Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy.

Z dniem 8 sierpnia b. r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie dzienników wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 648).

Przepisy powołanego rozporządzenia nie dotyczą między innemi aktów prawnych, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Poczt i Telegrafów (§ 8 rozp.).

Ponieważ od dnia 1 stycznia 1928 r., stosownie do zarządzenia Ministerstwa Poczt i Telegrafów z dnia 9 stycznia 1928 r. Nr. 1/red., w Dzienniku Urzędowym Min. P. i T. ogłaszane są tylko niektóre sprawy dotyczące ruchu służbowego w resorcie poczt i telegrafów, przeto postanowienia § 2 pkt. 6 powołanego wyżej rozporządzenia winny stosować Dyrekcje Poczt i Telegrafów (Izba Kontroli Rach.).

Wobec tego należy przesyłać właściwemu Wojewodzie odpowiednie wykazy w sprawie ruchu służbowego w okręgu Dyrekcji (I. K. R.).

Równocześnie zaznacza się, że Dyrekcje Poczt i Telegrafów obowiązane są prenumerować dziennik wojewódzki, a to każda Dyrekcja P. i T. na obszarze właściwego województwa (zał. do § 6 rozp. R. M.).

MINISTERSTWO POCZT
I TELEGRAFÓW
Wydział I.
Nr. 7405/I.
Warszawa,
dnia 30 września 1929 r.

Do

Wszystkich Dyrekcyj Poczt i Telegrafów oraz Izby Kontroli Rachunkowej Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy.

W uzupełnieniu zarządzenia z dn. 17.IX r. ub. za Nr. 6643/I powiadamia się, że przewidziany w § 2 p. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 5.VII 19/8 r. w sprawie dzienników wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 648) obowiązek ogłaszania ruchu służbowego (przyjęć do służby, mianowań, zwolnień, przeniesień) obejmuje wszystkich funkcjonarjuszów t. j. prak-

tykantów, prowizorycznych i stałych zarówno zajmujących stanowiska urzędnicze jak i niższych funkcjonarjuszów. Nie odnosi się tylko do pracowników kontraktowych.

402.

Pismo Nr. AA. 52/2 z 28 listopada 1929 r. w sprawie Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych.

Do

P. P. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Białostockiego, Nowogródzkiego, Wileńskiego, Poleskiego i Wołyńskiego.

W lecie r. b. dokonaną została unifikacja organizacyj rolniczych, mająca na widoku zjednoczenie wysiłków wszystkich rolników bez różnicy ich stanu posiadania celem prowadzenia pracy społeczno-gospodarczej dla podniesienia wytwórczości rolniczej, wiążącego się z nią przemysłu, dla rozwoju i szerzenia wiedzy, kultury, postępu rolniczego oraz obrony interesów rolnictwa.

W następstwie tego faktu zgłosony został do władz administracyjnych statut zrzeszenia p. n. „Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych" z siedzibą w Warszawie i zrzeszenie to wciągnięte zostało do rejestru stowarzyszeń i związków Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy pod Nr. 828 na mocy decyzji z dnia 9. lipca 1929 r. Nr. BP. 5885/29.

Dalszym etapem powyższej akcji jest obecnie tworzenie przewidzianych w statucie Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych niższych ogniw miejscowych tej organizacji, a więc: Wojewódzkich Towarzystw Organizacyj i Kółek Rolniczych (organizacje wojewódzkie), Okręgowych Towarzystw Organizacyj i Kółek Rolniczych (organizaje powiatowe), wreszcie Kółek Rolniczych (organizacje podstawowe), przyczem, zwłaszcza o ile chodzi o te ostatnie, tworzą się one przeważnie z przekształcenia już istniejących analogicznych zrzeszeń rolniczych drogą przyjęcia statutów wzorowych, ustalonych przez Prezydjum C. T. O. i K. R. (§ 5 statutu centrali).

Przywiązując wielką wagę do tego, aby zorganizowanie zarówno centrali omawianego Towarzystwa, jak też wszystkich jego ogniw miejscowych, mogło być jaknajrychlej uskutecznione, polecam stosować przy rejestracji tych ogniw i załatwianiu formalności z tem związanych (zgłaszanie podań, poświadczanie podpisów i t. d.) jak — najdalej idące ułatwienia i dążyć w każdym wypadku do tego, aby każda poszczególna sprawa mogła być zakończona w możliwie najkrótszym terminie.

Celem ułatwienia urzędom wojewódzkim pracy z tem związanej załącza się przy niniejszem odpowiednią ilość statutów wzorowych dla wszystkich kolejnych ogniw organizacyjnych, wymienionych w ustępie 3-cim niniejszego pisma, oraz statut centrali Towarzystwa. Statuty wzorowe uzgodnione zostały z wymaganiami obowiązujących przepisów prawnych.

Przy dokonywaniu rejestracji należy mieć na uwadze wytyczne następujące:

1) niższe ogniwa organizacyjne C. T. O. i K. R. przeprowadzają swoją legalizację u właściwych władz państwowych za pośrednictwem wyższego ogniwa, bezpośrednio następującego w hierarchji organizacyjnej (statut wzorowy Kółka Rolniczego — § 11 p. b.);

2) niższe ogniwa organizacyjne nie mogą wprowadzać żadnych zmian do statutów wzorowych bez pisemnej zgody władz centralnych Towarzystwa (§ 5 statutu centrali);

3) w razie zaprojektowania zmian w statucie wzorowym bez zgody władz centralnych Towarzystwa należy odmówić rejestracji zgłoszonego zrzeszenia (ewentualnie skreślić paragrafy o łączności z C. T. O. i K. R. i zmienić nazwę);

4) nie dopuszczać do podszywania się innych organizacyj pod nazwy ustalone dla Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych oraz jego ogniw organizacyjnych.

VI.

Nowe książki i czasopisma

Interesujące administrację spraw wewnętrznych.

403.

Kwartalniki: „Dom", „Osiedle", „Mieszkanie" poświęcone sprawom budownictwa mieszkaniowego i urbanistyki.

Od roku ukazują się w Warszawie kwartalniki: „Dom" (pod redakcją arch. Szczęsnego-Rutkowskiego), „Osiedle" (pod redakcją arch. Józefa Jankowskiego) i „Mieszkanie" (pod redakcją Teodora Toeplitza). Kwartalniki te ujmują całokształt zagadnień współczesnego budownictwa mieszkaniowego i urbanistyki. Nadto kwartalniki te stanowią źródło do zapoznania się z zagadnieniem zwalczania głodu mieszkaniowego. Wszystkie trzy kwartalniki utrzymane są na wysokim poziomie i mogą się w znacznym stopniu przyczynić do koordynacji i racjonalizacji pracy samorządów na tym polu.

Czasopisma te mogą zainteresować urzędy komunalne (przedewszystkiem gminy miejskie) a także, urzędy administracji ogólnej, ja-

ko ich władze nadzorcze. Czasopisma można abonować, zwracając się do Administracji (wspólnej)—Warszawa, skrzynka pocztowa 399, (konto czekowe PKO 19145).

VII.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 30 października 1929 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dn. 11.X. 1929 r. zwolnił wojewodę poznańskiego Piotra Dunin-Borkowskiego na własną prośbę z zajmowanego stanowiska i ze służby państwowej i postanowieniem z tegoż dnia mianował Rogera Raczyńskiego wojewodą poznańskim w IV st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa.

Mianowani:

naczelnik wydziału w V st. sł. Lewicki Stanisław — głównym inspektorem ministerjalnym w dotychczasowym V st. sł. dnia 7.X. 29r.

radca ministerjalny w VI st. sł. Rozenberg Henryk — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VII st. sł. dnia 12.X 29.

prow. naczelnik wydziału w Komisarjacie Rządu Felsztyński Stefan — do odwołania radcą ministerjalnym w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11.X. 29 r.

asesor w VII st. sł. Lohman Sławomir — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 1.X 29 r.

urlopowany por. W. P. Łaniewski Stanisław — do odwołania referendarzem w VII st. sł. dnia 31.X 29 r.

pracowniczka kontraktowa w IX grupie uposażenia Szumska Władysława — do odwołania adjunktem kancelaryjnym w IX st. sł. dnia 7.X 29 r.

prow. rejestrator w IX st. sł. Bukowińska Matylda—rejestratorem w dotychczasowym IX st. sł. dnia 21.X 29 r.

pracowniczka kontraktowa w X grupie uposażenia Kamińska Matylda — rejestratorem w X st. sł. dnia 19.X 29 r.

Alszerówna Zofja—rejestratorem w IX st. sł. z dniem 1.X 29 r.

Zwolnieni ze służby:

praktykant administracyjny I kategorji w X st. sł. Mileski Witold — na własną prośbę z dniem 15.X 29 r.

prow. rejestrator w X st. sł. Kaźmierczakówna Wacława — na własną prośbę z dniem 31.X 29 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym podsekretarz stanu Dr. Jaroszyński Maurycy Zdzisław — z dniem 22.X 29 r.

B. W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia.

Mianowany:

starszy asystent kliniki chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Dr. Glatzel Jan — do odwołania prymarjuszem w VII st. sł. w Państwowym Szpitalu Św. Łazarza w Krakowie dnia 12.X 29 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

uchwałą Rady Ministrów z dnia 25.X 29 r. urzędnik VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku Jamioła Władysław

dyrektor Państwowego Zakładu Psychjatrycznego w Kulparkowie w V st. sł. Dr. Bednarz Józef.

C. We władzach wojewódzkich.

W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

Mianowani:

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Szyszyłowicz Mieczysław — do odwołania referendarzem w VII st. sł. dnia 15.X. 29 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie błońskiem w Grodzisku Dr. Stembrowicz Kazimierz — inspektorem lekarskim w VII st. sł. dnia 21.X. 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia Mioduszewski Franciszek — naczelnikiem wydziału w VI st. sł. dnia 5.X. 29 r.

urzędnik rachunkowy II kategorji w VII st. sł. Czachowski Bronisław — księgowym w VII st. sł. dnia 10.X. 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Poleskim:
w Brześciu n/B.

prow. asesor w VII st. sł. Sokołowski Antoni — do odwołania referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 22.X. 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

aspirant P. P. Jarosławski Leon—referendarzem w VIII st. sł. dnia 5.X. 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

kpt. Bruniewski Tadeusz — do odwołania naczelnikiem wydziału w VI st. sł. dn. 31.X 29 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim
w Łucku:

urzędnik adm. I kat. VII st. sł. i kierownik Starostwa w Horochowie Bobiński Zygmunt — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 22.X 29 r.

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia Zawidzki Józef Wiktor—do odwołania inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. dnia 15.X 29 r.

Przeniesieni:

radca wojewódzki w VI st. sł. Pac Stefan— z Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie do Komisarjatu Rządu w Warszawie dnia 11.X 29 r.

referendarz VII st. sł. Scharff Jan — z Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie do Starostwa w Rudkach dnia 15.X 29 r.

radca wojewódzki Żórawski Witold — z Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu z poruczeniem kierownictwa wydziału w tym Urzędzie dnia 28.X 29 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Dabiński Wincenty z dniem 1.X, 29 r.

inspektor lekarski w VI st. sł. w Komisarjacie Rządu w Warszawie Dr. Taraszkiewicz Edmund — na własną prośbę—z dn. 31.X.29 r.

Przeniesieni w stan nieczynny uchwałą Rady Ministrów z dn. 25.X. 29 r.:

naczelnik wydziału w V st. sł. i wicewojewoda w Warszawie Łopatto Stefan

naczelnik wydziału w V st. sł. i wicewojewoda w Białymstoku Tyszko Wincenty

D. We władzach powiatowych:

Mianowani:

prow. radca wojewódzki w VI st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Dr. Grzesik Franciszek — do odwołania starostą powiatowym w Horochowie w dotyczasowym VI st. sł. dnia 23.X. 29 r.

mjr. W. P. Fiala Kazimierz — do odwołania starostą grodzkim w Białymstoku w VI st. sł. dnia 24.X. 29 r.

mjr. W. P. Jercho Władysław — do odwołania starostą grodzkim w Białymstoku w VI st. sł. dnia 23.X. 29 r.

prow. referendarz w VII st. sł. w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Rychłowski Eugenjusz— do odwołania starostą powiatowym we Włoszczowej w dotychczasowwm VII st. sł. dnia 31.X. 29 r.

pracownik kontraktowy w Poleskim Urzędzie Wojewódzkim Dr. Besser Michał — do odwołania lekarzem powiatowym w VII st. sł. w Starostwie powiatowem w Pińsku dn. 26.X. 29 r.

Przeniesieni:

referendarz w VII st. sł. Buczkowski Marjan — ze Starostwa w Pilznie do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie dnia 5.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Balicki Marjan— przydzielony do Starostwa w Mielcu z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa dnia 7.X. 29 r.

referendarz w VIII st. sł. Zaufall Jan — ze Starostwa w Pułtusku do Starostwa w Przemyślu dnia 7.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Rudek Alfred — ze Starostwa grodzkiego we Lwowie do Starostwa powiatowego w Lubaczowie dnia 14.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Schnitzel Aleksander — ze Starostwa w Lubaczowie do Starostwa w Jarosławiu dnia 15.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Wagner Izydor— z lwowskiego Starostwa grodzkiego do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie dnia 15.X. 29 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Emeryk Jan—ze Starostwa w Baranowiczach do Starostwa w Miechowie dnia 28.X. 29 r.

prow. asesor w VII st. sł. Burkhard Jan— ze Starostwa w Radzyminie do Komisarjatu Rządu w Warszawie dnia 29.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Kowalski Aloizy— ze starostwa morskiego w Wejherowie do Starostwa grodzkiego w Gdyni dnia 28.X. 29 r.

referendarz w VII st. sł. Młyński Leon — ze Starostwa w Chojnicach do Starostwa w Grudziądzu dnia 28.X. 29 r.

prow. starosta powiatowy w VII st. sł. Pohorski Karol — ze Starostwa w Miechowie do Starostwa błońskiego w Grodzisku dnia 28.X. 29 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Rybiński Aleksander — ze Starostwa w Wieluniu do Starostwa we Włodawie z dn. 1.X. 29 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Godlewski Feliks — ze Starostwa we Włodawie do Starostwa we Włocławku z dniem 1.X. 29 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Juchtman Maurycy — ze Starostwa w Krzemieńcu do Starostwa iłżeckiego w Wierzbniku z dn. 31.X. 29 r.

Zwolnieni ze służby

na zasadzie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej:

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Oszmianie Dr. Galinowski Aleksander — z dniem 31.X. 29 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Pińsku Dr. Zieliński Stanisław — z dniem 31.X. 29 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy w VI st. sł. w Kościerzynie Dr. Bartz Jan — z dniem 4.X. 29 r.

Przeniesieni w stan nieczynny

uchwałą Rady Ministrów z dn. 25.X. 29 r.:

starosta powiatowy w VI st. sł. we Włoszczowej Kotłubaj Zygmunt

starosta powiatowy w VI st. sł. w Płocku Pinakiewicz Antoni.

E. W Tymczasowym Wydziale Samorządowym w likwidacji we Lwowie.

Przeniesiony w stan nieczynny

urzędnik V st. sł. Dr. Lipski Kazimierz — uchwałą Rady Ministrów z dnia 25.X. 29 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.